

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**4-6 YAŞ KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNE GÖRE
DİYANET ÇOCUK YOUTUBE KANALININ
DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Ramazan ERTEN

Yüksek Lisans Tezi

DİN EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

TEMMUZ 2023

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

DİN EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

**4-6 YAŞ KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNE GÖRE
DİYANET ÇOCUK YOUTUBE KANALININ DEĞERLER
EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Tez Yazarı
Ramazan ERTEN

Danışman
Doç. Dr. Tuncay KARATEKE

**TEMMUZ 2023
ELAZIĞ**

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DİN EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

Başlığı: 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine Göre Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Yazarı: Ramazan ERTEN

Tez Öneri Tarihi: 21.03.2021

Savunma Tarihi: 05.07.2023

TEZ ONAYI

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına göre hazırlanan bu tez aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilmiş ve akademik dinleyicilere açık yapılan savunma sonucunda **OYBİRLİĞİ** ile kabul edilmiştir.

İmza

Danışman: **Doç.Dr. Tuncay KARATEKE**
Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Başkan: **Dr. Öğr. Üyesi Rahime ÇELİK**
Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Üye: **Dr. Öğr. Üyesi Ömer Özdemir**
Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunun/...../20..... tarihli toplantısında
tescillenmiştir.

Pro. Dr. Murat SUNKAR
Enstitü Müdürü

BEYAN

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım “**4-6 YAŞ KUR’AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNE GÖRE DİYANET ÇOCUK YOUTUBE KANALININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ** ” Başlıklı Yüksek Lisans Tezimin içindeki bütün bilgilerin doğru olduğunu, bilgilerin üretilmesi ve sunulmasında bilimsel etik kurallarına uygun davrandığımı, kullandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi, maddi ve manevi desteği olan tüm kurum/kuruluş ve kişileri belirttiğimi, burada sunduğum veri ve bilgileri unvan almak amacıyla daha önce hiçbir şekilde kullanmadığımı beyan ederim.

05.07.2023

Ramazan ERTEN

ÖN SÖZ

Bu çalışmada Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı faaliyet gösteren 4-6 yaş Kur'an Kurslarında öğrenim gören öğrencilerin değer kazanımlarında medyanın etkinliği ortaya konmak amaçlanmıştır. İlgili çalışmanın yürütülebilmesi için bu kurumlarda görev yapan Kur'an Kursu öğretmenleri ile mülakat gerçekleştirilmiştir.

İlgili çalışma 5 ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünü araştırmanın metodolojisi oluşturmaktadır. İkinci bölüm tez ile ilgili tanım ve kavramsal açıklamaların bulunduğu kavramsal çerçeve bölümüdür. Üçüncü bölümünü ilgili görüşme verilerinin içerik analizi kapsamında temalaştırıldığı ve analizlerin yapıldığı bulgular bölümü oluşturmaktadır. Araştırmanın dördüncü bölümünü, araştırmadan elde edilen verilerin alanyazın ile tartışıldığı ve ulaşılmış olan sonuçların belirlendiği sonuç ve tartışma bölümü oluşturmaktadır. Beşinci ve son bölümünü ise ulaşılan sonuçlar neticesinde bazı önerilerin sunulduğu öneriler bölümü oluşturmaktadır.

Tez çalışmamda her daim yolumu aydınlatan danışman hocam Doç.Dr. Tuncay KARATEKE'ye ve alandaki engin tecrübelerinden istifade ettiğim Dr. Rahime ÇELİK'e teşekkürü bir borç bilirim. Tez verilerine ulaşmam noktasında elinden gelen desteği esirgemeyen Şanlıurfa il ve merkez ilçe müftülükleri müftü ve personellerine teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca eğitim hayatımda maddi-manevi desteklerini asla eksik etmeyen kıymetli annem Aysel ERTEN ve babam Mehmet ERTEN'e de teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışması, Fırat Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (FÜBAP) tarafından İLAF.22.01 protokol numaralı proje ile desteklenmiştir. Çalışmalar Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun 03/11/2022 tarih ve E-97132852-100-157436 sayılı izni ile gerçekleştirilmiştir.

Ramazan ERTEN

ELAZIĞ 2023

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
ÖN SÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
ÖZET.....	VI
ABSTRACT	VII
ŞEKİLLER LİSTESİ	VIII
TABLolar LİSTESİ	IX
FOTOGRAFLAR LİSTESİ	X
EKLER LİSTESİ	XI
KISALTMALAR.....	XII
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Önemi	4
1.2. Araştırmanın Amacı.....	6
1.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlıkları	6
2. YÖNTEM.....	8
2.1. Araştırmanın Yöntem ve Deseni.....	8
2.2. Çalışma Grubu.....	9
2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	11
2.3.1. Verilerin Toplanması	11
2.3.2. Veri Toplama Aracı	13
2.3.3. Verilerin Analizi	14
2.4. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği	15
2.4.1. İnanırlılık/ İç Geçerlik.....	15
2.4.2. Aktarılabirlik/ Dış Geçerlik	15
2.4.3. Tutarlık/ İç Güvenirlik	15
2.4.4. Teyit Edilebilirlik/ Dış Güvenirlik	15
3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	16
3.1. Değer Kavramı ve Değerler Eğitimi	16
3.1.1. Değer Kavramı	16
3.1.2. Değerler Eğitimi ve Değer Eğitimi Yaklaşımları.....	16
3.1.2.1. Değer Aktarımı Yaklaşımı	17
3.1.2.2. Değer Geliştirme Yaklaşımı	17
3.1.2.3. Bütüncül Program	17
3.1.3. Değerler Eğitiminde Kullanılacak Yöntemler.....	17
3.1.3.1. Değerler Öğretiminde Aktif Öğrenme Yöntemi.....	17
3.1.3.2. Araştırma, İnceleme Yoluyla Öğrenme.....	18
3.1.3.3. Bireysel Çalışma Yöntemi	18
3.1.3.4. Metin Tarama Yöntemi	18
3.1.3.5. Tartışma Yöntemi.....	18
3.1.3.6. Beyin Fırtınası	18
3.1.3.7. Ters Beyin Fırtınası	18
3.1.3.8. Görüşme Tekniği.....	18
3.1.3.9. Dramatizasyon Yöntemi.....	19
3.1.3.10. Taklidi Oyun	19
3.1.3.11. Örnek Olay İncelemesi Yöntemi.....	19
3.1.3.12. Problem Çözme Yöntemi	19
3.1.3.13. Oyun Yoluyla Öğretim/ Eğitsel Oyunlar.....	19

3.2. Diyanet İşleri Başkanlığı Tarihçesi.....	19
3.3. Kur'an Kurslarının Tarihsel Gelişimi ve 4-6 Yaş Kur'an Kursları.....	20
3.3.1 4-6 Yaş Kur'an Kursları Öğreticileri	22
3.3.2. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarının Amaçları.....	22
3.3.3. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında Yer Alan Dersler.....	23
3.3.3.1. Dini Bilgiler- 1	23
3.3.3.2. Kur'an-ı Kerim – 1	23
3.3.3.3. Dini Bilgiler – 2	23
3.3.3.4. Kur'an-ı Kerim – 2	24
3.4. YouTube	24
3.4.1. YouTube'un Eğitimde Kullanılması	24
3.5. Diyanet YouTube Kanalı	26
3.5.1 Diyanet Çocuk YouTube Kanalı.....	26
3.6. İlgili Araştırmalar	27
3.6.1. Yurtiçi Çalışmalar	27
3.6.1.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalı ile İlgili Yapılmış Çalışmalar	27
3.6.1.2. YouTube'un Eğitim Ortamı Olarak Kullanılması ile İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	27
3.6.1.3. Çizgi Filmlerin Materyal Olarak Kullanılması ile İlgili Yapılmış Çalışmalar	28
3.6.2. Yurtdışı Çalışmalar	29
4. BULGULAR	31
4.1. Diyanet TV YouTube Kanalı.....	31
4.1.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçerikler	32
4.2. Diyanet Çocuk Youtube Kanalının Değerlendirilmesi İle İlgili Bulgular	33
4.2.1. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalını Takip Etme Durumu.....	33
4.2.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin 4-6 Yaş Çocuklara Uygunluğu.....	34
4.2.3. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Amacı	35
4.2.4. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Sıklığı	35
4.2.5. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Diğer Kanallardan Ayıran Farklar	36
4.2.6. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumluluklar	37
4.2.7. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumsuzluklar	39
4.2.8. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube'u İzleme Sebebi	40
4.2.9. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube İçeriklerini İzlememe Sebebi	41
4.2.10. 4-6 Yaş Kuran Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Gördüğü Eksiklikler.....	43
4.2.11. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçeriklerin Müfredata Eklenmesi ile İlgili Görüşleri	46
4.2.12. 4-6 Yaş Kur'an Kursları Teknolojik Altyapı Eksiklikleri	48
4.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Değerler Eğitimi ile İlgili Bulgular.....	49
4.3.1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin Değerler Eğitiminde Kullanılması	49
4.3.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişimler	51
4.3.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişime Etki Eden Programlar	52
4.3.4. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunması İstenilen Değerler ile İlgili İçerikler	53
4.3.5. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin İdeal Bir Değerler Eğitimi Videosunda Aradığı Kriterler	54
4.4. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumluluk ve Olumsuzlukları	55
4.4.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Olumlulukları	55
4.4.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumsuzlukları	58
5. SONUÇ VE TARTIŞMA	60
5.1. Diyanet TV ve Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan Oynatma Listeleri ile İlgili Sonuçlar ..	60

5.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Bu Kanalda Bulunan İçerikler ile İlgili Sonuçlar.....	61
5.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Değerler Eğitimi ile İlgili Sonuçlar	66
6. ÖNERİLER.....	70
6.1. Diyanet Çocuk Youtube Kanalı ile İlgili Öneriler	70
6.2. Sonraki Çalışmalar İçin Öneriler	71
KAYNAKLAR.....	72
EKLER.....	78
ÖZ GEÇMİŞ	

ÖZET

4-6 YAŞ KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNE GÖRE DİYANET ÇOCUK YOUTUBE KANALININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ramazan ERTEN

Yüksek Lisans Tezi

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimleri Enstitüsü

DİN EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

Temmuz 2023, Sayfa: XII+88

Ülkemizde yaygın din eğitimi kapsamında kurumsal olarak faaliyet gösteren kurumların başında Diyanet İşleri Başkanlığı gelmektedir. Kurum 1924 yılından bu yana çeşitli mecralarda bu faaliyetleri sürdürmektedir. Özellikle son dönemlerde web.2.0 teknoloji tabanlı uygulamaların artmasıyla Diyanet İşleri Başkanlığı anayasal görevi olan halkı din konusunda aydınlatma görevini, ilgili mecrada da yürütme kararı almış ve bu doğrultuda Diyanet TV YouTube Kanalını kurmuştur. Bu çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalının 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine göre çeşitli yönlerden değerlendirilmesi ve değerler eğitimiindeki yerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yönteminin durum deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma gurubu; Şanlıurfa'da çalışan 20 Kur'an Kursu öğreticisi amaçlı örneklem kapsamında seçilmiştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenlerinin tamamının Diyanet Çocuk YouTube Kanalını derslerinde kullandıkları, %80'inin içerikleri haftada birden fazla kullandıkları ve kullanım amaçlarının ise dersleri pekiştirmek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kur'an Kurslarının teknolojik altyapı yeterliklerine bakıldığında; öğretmenlerin tamamına yakınının Kur'an Kurslarının teknolojik altyapı bakımından eksik olduğu, bu sebepten ötürü içeriklerin kurslarda kullanımının zorlaştığı, buna rağmen içeriklerin kullanımında öğrencilerden olumlu birçok dönüt ve değişim alındığı belirlenmiştir. Diyanet Çocuk YouTube Kanalındaki eksikliklere bakıldığında ise birçok eksiklikle beraber içeriklerin işitme engelli kullanıcılara uygun olmadığı belirtilmiş ve öneriler bölümünde içeriklere işaret dili eklenerek ilgili eksikliğin giderilebileceği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Değerler Eğitimi, Diyanet Çocuk YouTube Kanalı, 4-6 Yaş Kur'an Kursları, Kuran Kursları ve Medya.

ABSTRACT

The Evaluation Of The Diyanet Çocuk Youtube Channel İn Terms Of Values Education According To Quran Course İnstructors For Children Aged 4-6

Ramazan ERTEN

Master's Thesis

FIRAT UNIVERSITY

Social Sciences Institute

DEPARTMENT OF RELIGIOUS EDUCATION

July 2023, Page: XII+88

In our country, the Presidency of Religious Affairs (Diyanet İşleri Başkanlığı) is the leading institution that operates institutionally within the scope of widespread religious education. The institution has been carrying out these activities through various platforms since 1924. Especially in recent years, with the increase of web 2.0 technology-based applications, the Presidency of Religious Affairs has decided to fulfill its constitutional duty of enlightening the public about religion and has established the Diyanet TV YouTube Channel accordingly. The aim of this study is to evaluate the Diyanet Çocuk (Diyanet Kids) YouTube Channel from various aspects according to Quran course instructors for children aged 4-6, and to determine its place in values education. The study was conducted using the qualitative research method in a case study design. The study group consisted of 20 Quran course instructors working in Şanlıurfa, selected as a sample for the purpose. The data of the research were collected through a semi-structured interview form. The content analysis method was used for data analysis. Looking at the results of the research, it was found that all Quran course instructors who participated in the study used the Diyanet Çocuk YouTube Channel in their lessons, 80% of them used the content more than once a week, and the purpose of use was to reinforce the lessons. When the technological infrastructure competencies of the Quran courses were examined, it was determined that almost all of the instructors had deficiencies in terms of technological infrastructure, which made it difficult to use the content in the courses. However, despite this, positive feedback and changes were received from the students regarding the use of the content. Regarding the deficiencies in the Diyanet Çocuk YouTube Channel, it was stated that along with many shortcomings, the content was not suitable for hearing-impaired users. In the recommendations section, it was suggested that sign language should be added to the content to address this particular deficiency.

Keywords: Religious Education, Values Education, Diyanet Çocuk YouTube Channel, 4-6 Year-Old Quran Courses, Quran Courses and Media.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumluluklarının Kelime Bulutu	55
Şekil 2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumsuzlukları Kelime Bulutu	58

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Amaçlı Örneklem Ölçütünü Karşıl原因 Kur'an Kursu Öğreticisi Dağılımı	10
Tablo 2. Çalışma grubunun kişisel bilgileri	11
Tablo 3. Diyanet TV YouTube Kanalı İstatistikleri.....	31
Tablo 4. Diyanet TV YouTube Kanalına Bağlı Diğer Kanalların İstatistiğı.....	31
Tablo 5. Diyanet YouTube Çocuk Kanalı Oynatma Listeleri.....	32
Tablo 6. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalını Takip Etme Durumu	33
Tablo 7. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin 4-6 Yaş Çocuklara Uygunluğu	34
Tablo 8. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Amacı	35
Tablo 9. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Sıklığı	35
Tablo 10. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Diğer Kanallardan Ayıran Farklar	36
Tablo 11. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumluluklar	37
Tablo 12. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumsuzluklar	39
Tablo 13. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube'u İzleme Sebebi	40
Tablo 14. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube İçeriklerini İzlememe Sebebi	41
Tablo 15. İçeriklerdeki eksiklikler.....	43
Tablo 16. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçeriklerin Müfredata Eklenmesi ile İlgili Görüşleri.....	46
Tablo 17. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarının Teknolojik Alt Yapı Yeterliliğı.....	47
Tablo 18. 4-6 Yaş Kur'an Kursları Teknolojik Altyapı Eksiklikleri	48
Tablo 19. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin değerler eğitiminde kullanılması durumu.....	49
Tablo 20. Diyanet YouTube Çocuk Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişimler.....	51
Tablo 21. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişime Etki Eden Programlar	52
Tablo 22. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunması İstenilen Değerler ile İlgili İçerikler	53
Tablo 23. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin İdeal Bir Değerler Eğitimi Videosunda Aradığı Kriterler ..	54

FOTOGRAFLAR LİSTESİ

Foto 1. Diyanet TV YouTube Kanalına Bağlı Diğer Kanallar.....	31
Ek-Foto 1. Şeker Hoca'nın YouTube Kids'te Bulunması	85
Ek-Foto 2. Yusuf'un Dünyası'nın YouTube Kids'te Bulunması	85
Ek Foto 3. Dedemin Öykülerinin YouTube Kids'te Bulunması.....	86
Ek-Foto 4. Değerler Takımı'nın YouTube Kids'te Bulunması	86
Ek-Foto 5. Harfler Köyü'nün YouTube Kids'te Bulunması.....	87

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Yarı Yapılandırılmış Öğretici Görüşme Formu	78
Ek 2. Etik Kurul Beyannamesi	80
Ek 3. Çalışma İzni	82
Ek 4. Google Form Üzerinden Hazırlanan Sorular	83
Ek 5. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin Youtube Kids Platformunda Bulunması Durumu	85
Ek 6. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu	88

KISALTMALAR

Kısaltmalar

age.	: Adı geçen eser
agm.	: Adı geçen makale
agt.	: Adı geçen tez
Akt	: Aktaran
Bk.	: Bakınız
byy.	: Basım yeri yok
C.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
Ed.	: Editör
FATİH	: Fırsatları Arttırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi
KKÖ	: Kur'an Kursu Öğreticisi
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa sayısı
sy.	: Sayı
ty	: Tarih yok
vd.	: ve diğerleri
yy.	: Yayınevi yok

1. GİRİŞ

Din eğitimi bireyin dini davranışlarında istendik yönde değişiklik meydana getirme denemeleri süreci olarak görülmektedir (Tosun, 2017: 23). Bu açıdan değerlendirildiğinde ise pratikte iki farklı din eğitimi gerçekleştirme alanı karşımıza çıkmaktadır. Bunlar formal ve informal alanlardır. İnfomal alan kontrol edilmesinin güçlüğü sebebiyle sistematik bir din eğitimi faaliyeti olarak görülmemektedir. Formal din eğitime bakıldığında ise karşımıza örgün ve yaygın din eğitimi çıkmaktadır. Örgün din eğitimi daha çok okullarda gerçekleştirilen, devamlılık, sistematik ilerleme vb. çeşitli özellikleri içerisinde barındıran din eğitimi faaliyetlerini kapsamaktadır. Yaygın din eğitimi ise örgün din eğitimi dışında kalıp, örgün din eğitime destekleyici mahiyette gerçekleştirilen din eğitimi faaliyetlerini ifade etmektedir (Cebeci, 2015: 185; Tosun, 1997: 222).

Bu noktada özellikle örgün eğitim ve yaygın eğitim arasındaki sınırın kesin olarak belirlenemeyeceğini ifade etmekte yarar görülmektedir. Zira bakıldığında özellikle de din eğitimi alanında çeşitli bazı yaygın din eğitimi kurumu olarak ifade edilen kurumların tıpkı örgün din eğitiminin özelliklerini barındırdığını söylemek mümkündür.

Türkiye’de yaygın din eğitimi gerçekleştiren pek çok yapıdan söz edilebilir. Nitekim bunlar arasında aile, camiler, kur’an kursları, ceza evleri, ıslah evleri, kitle iletişim araçları vb. yapılar vardır (Doğan, 2012: 269). Fakat kurumsal anlamda yaygın din eğitimi denildiğinde akla öncelikli olarak DİB gelmektedir. Zira saydığımız bu yapıların pek çoğunda ya Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB)’in direk dahil var ya da bu yapılara personeller DİB tarafından sağlanmaktadır.

Esasında DİB 3 Mart 1924 yılında kurulmasına karşın yapısal olarak geçmişi Osmanlı dönemine dayanmaktadır. Osmanlı döneminde görev kapsamına günümüzdeki Vakıflar Genel Müdürlüğü, Adalet ve Milli Eğitim Bakanlıkları, Yüksek Öğretim Kurumu da giren Meşihat Makamı DİB’in de görevlerini yürütmekteydi (Yakar, 2019: 423). 3 Mayıs 1920 tarihine gelindiğinde başında Şeyhülislamın bulunduğu Meşihat Makamının görev kapsamının daraltıldığı görülmektedir. Bu amaçla görev kapsamında bulunan diyanet işleri ve vakıf işleri elinden alınmış, bu işleri yürütmek üzere Şer’iye ve Evkaf Vekaleti kurulmuştur. Bu da diyanet işlerinin ilk defa farklı bir kurum bünyesinde çalışmasını gerektirmiştir. Fakat bu gelişme uzun sürmemiştir. Nitekim 3 Mart 1924 yılında, 1950 yılında ismi Diyanet İşleri Başkanlığı olarak değişecek olan Diyanet İşleri Reisliği kurulmuştur. Kurum 1935 yılına kadar kendi teşkilat kanunlarına sahip olamamıştır. Zira bunun getirdiği olumsuzluklar arasında kurumun elinde bulunan camiler, Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne devredilmiştir. Yine 1950 yılına kadar bazı büyük iller dışında taşra teşkilatlarında sadece müftüler bulunmuştur (Yücel, 1994: 456).

DİB açısından 1950 seçimleri bir devrim niteliğindedir. Zira çok partili döneme geçiş halkın isteklerini ve ihtiyaçlarını daha açık ifade etmesine olanak sağlamış, diyanet konusundaki bu eksikliklerde bir nebze de olsa çözüme kavuşturulmuştur (Yücel, 1994: 457).

Bu amaçla Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne devredilen camiler geri alınmış, merkez ve taşra¹ teşkilatlarına toplamda 994 yeni personel alımı gerçekleşmiştir. Yine bu gelişmeler arasında daha önce kadrosu verilmemiş olan vaizlerde kadro alabilmişlerdir. Hatta daha seçimler olmadan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) yönetimi tarafından halkın din konusunda aydınlatılması amacıyla

¹ Taşra Teşkilatı: Bir Kurumda Merkez Teşkilat Dışında Bulunup, Merkeze Bağlı ve Genellikle Farklı Şehirlerdeki Kurumun Kolları.

10 ay süreli Kur'an Kursları açılmış. Bu kurslara giden bireylerin İslam dini hakkında detaylı bilgi sahibi olmaları ve gittikleri yerlerde diğer vatandaşları aydınlatmaları amaçlanmıştır.

DİB her ne kadar bu dönemde personel sıkıntısı çekmiş olsa da bu sıkıntının tek nedeni kuruma personel kadrosunun açılma hakkının tanınmış olması değildir. Kurumda çalışıp dini faaliyetleri yürütebilecek nitelikte bireylerin olmaması da bu sıkıntının başlıca sebeplerindendir. Nitekim baktığımızda 1930-1950 yılları arasında neredeyse hiçbir dini faaliyet gerçekleştirilmemiştir. Engellenen bu faaliyetler arasında Tevhid-i Tedrisat kanununda kendine yer bulmuş olan fakat sonrasında bazı gerekçelerden dolayı kapatılmış olan İmam Hatip okulları da vardır. Her ne kadar 1965 yılında çıkarılan Diyanet İşleri Teşkilat Yasasında kurum bünyesinde çalışacak olan İmam-Hatip, Kur'an Kursu Öğreticisi ve Müezzinlik gibi görevlere gelecek olanlarda İmam Hatip mezuniyeti şartı aranmış olsa da (Aşlamacı, 2017: 210) daha önceki dönemlerde de bu kurumda çalışabilecek nitelikteki bireyler ancak bu okullardan mezun olanlar arasında bulunuyordu.

1951 yılında yeniden açılan İmam Hatip okullarıyla beraber artık DİB'de hem nitelikli personel bulma noktasında hem de üzerindeki baskının kalkması ve kendisine yeni personel kadrolarının verilmesi noktalarında rahata kavuşmuştur. Özellikle personel noktasındaki sorunun aşılmasıyla beraber din eğitimi faaliyetleri daha sağlıklı bir şekilde yürütülmeye devam etmiştir.

Başkanlık yaygın din eğitimi faaliyetlerini pek çok mecrada sürdürmektedir. Bunlar arasında niceliksel olarak en yaygın olanları pek tabii ki Camiler ve Kur'an Kurslarıdır. Fakat bu faaliyetler bu kurumlarla sınırlı değildir. Bunların yanında aile irşat ve rehberlik büroları, ceza evlerinde gerçekleştirilen dini rehberlik faaliyetleri, KYK yurtlarındaki manevi danışmanlıklar vs. daha birçok alanda din eğitimi faaliyetleri sürdürülmektedir.

Özellikle Kur'an Kursları ilgili diğer kurumlardan bazı farklılıklar göstermektedir (Aydın, 2008: 41). Camiler, Ceza Evleri, KYK'lar vb, kurumlardaki eğitim faaliyetleri müfredatın çoğunlukla belli olmayıp katılımcıların ihtiyaçlarına göre belirlenmesi, devamsızlık ile ilgili herhangi bir durumun olmaması vb. noktalarda Kur'an Kurslarından ayrılmaktadır. Zira Kur'an Kursları saydığımız bu noktalarda tıpkı bir örgün eğitim kurumu gibi işlemektedir.

Kur'an Kurslarının tarihçesi de diğer din eğitimi kurumlarına göre biraz daha farklıdır. Özellikle Cumhuriyetin kuruluşundan 1946 yılına kadar kademeli olarak okullarda gerçekleştirilen sistematik din eğitimi faaliyetlerinde bazı kısıtlamalar söz konusu olmuştur. Fakat bu kısıtlamalardan en az etkilenen kurumlar DİB'e bağlı Kur'an Kursları olmuştur. Bu açıdan Kur'an Kursları kuruluşundan günümüze kadar eğitim faaliyetlerine ara vermeden devam eden tek örgün ve yaygın din eğitimi kurumudur denilebilir (Ayhan, 2014: 483). Kur'an Kurslarının varlık önemini ortaya koyan en önemli durumlardan biri de daha 1948'li yıllarda ortaya çıkmıştır. Zira çok partili döneme geçiş sürecinde din eğitimi faaliyetlerin artık tekrar gündeme geldiği ve artık mecliste konuşulduğu bir dönemde halka din konusunda önderlik yapacak bireyler için dönemin hükümeti tarafından 10 ay süreli Kur'an Kursları açılmıştır (Zengin, 2011: 14). Buda Kur'an Kurslarının o dönemdeki önemini ortaya koymaktadır.

Kur'an Kursları kendi içerisinde farklılaşan yapılardır. Zira tek tip bir Kur'an Kursundan verim almakta pek mümkün görünmemektedir. Özellikle bakıldığında yatılı olan Kur'an Kurslarının hafızlık için tahsis edildiği görülecektir. Buna ek olarak ihtiyaç odaklı bayanlara ve erkeklere yönelik faaliyet yürüten Kur'an Kursları, okul öncesi çocukları kapsayan 4-6 yaş Kur'an Kursları da bulunmaktadır. Bu çalışmaya konu olması hasebiyle çalışmanın devamında 4-6 yaş Kur'an Kursları hakkında bilgi verilecektir.

4-6 yaş Kur'an Kursları DİB'e 1999 yılında getirilen yaş sınırının 2011 yılında kaldırılmasıyla ("Kur'an Kurslarında yaş sınırı kalktı", 2011) daha o dönemde ilk temelleri atılmış bir yaygın din eğitimi kurumudur. İlk açılan 4-6 Yaş Kur'an Kursları 2013 yılında pilot bölge olarak seçilen 10 ilde faaliyet göstermiş ve pilot bölgelerdeki başarının ardından Türkiye'nin her tarafında açılmıştır. İlk açılan 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları için öğretmenler normal Kur'an Kurslarından seçilmiş ve hizmet içi eğitim ile gerekli oryantasyon eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Fakat sonraları MEB ile DİB arasında imzalanan bir protokol ile 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine yönelik 256 saatten oluşan bir eğitim programı belirlenmiş ve ilçe halk eğitim merkezleri yoluyla öğretici adaylarına uygulanmaya başlamıştır. İlk faaliyet yılı olan 2014 yılı DİB verileri incelendiğinde toplamda 554 4-6 yaş Kur'an Kursu, 758 öğretici ve 15.265 öğrencinin olduğu görülmektedir (Mehmet, 2015: 65). 2021 yılında 4-6 yaş Kuran Kurslarında görev yapan öğretici sayısı ise 10096'dır.

4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarının müfredatı incelendiğinde temel amacın aslında bireylere değer eğitimi ve ahlak eğitimi vermek olduğu ortaya çıkmaktadır. Özellikle DİB tarafından belirlenmiş müfredatın amaçları bu tezi destekler mahiyettedir. Zira belirlenen 7 adet amacın ilki "İslam dininin değerlerini insan hayatına anlam kazandıran unsurlardan biri olarak fark etmelerini sağlamak", ikincisi; "Kazanılacak değerleri günlük hayatta kullanmalarını sağlamak" ve yedincisi; "Dini kavramlar, dini davranışlar ve değerler ile ilgili olumlu deneyimler yaşamalarını sağlamak" ("Kuran Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)", 2022: 43) 4-6 yaş Kur'an Kursları müfredatının değer öğretimini ön planda tuttuğunun göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

4-6 Yaş Kur'an Kurslarındaki öğretim yöntemlerine bakıldığında sözlü anlatım ve dramatizasyon yöntemlerinin çoğunlukla kullanıldığı görülmektedir ("Kuran Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)", 2022: 7). Bunlara ek olarak başkanlığın 4-6 yaş Kur'an Kursları öğretim programı incelendiğinde gerekli görüldüğünde görsel ve işitsel materyallerin kullanılması gerektiği de tavsiye edilmektedir. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında kullanılacak işitsel materyaller daha çok şarkı ve ilahilerden oluşurken görsel materyaller oldukça çeşitlilik gösterebilir ("Kuran Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)", 2022: 23). Özellikle hem görsel hemde işitsel materyaller arasında kullanılacak videoların çocukların gelişimsel dönemlerinden kaynaklı çizgi filmlerden oluşması zorunluluk arz etmektedir.

Özellikle son dönemde küreselleşmenin beraberinde getirdiği teknolojik gelişmeler bireylerin ekran karşısında geçirdikleri vakitleri çok yüksek noktalara çıkarmıştır. Önceleri web.1 teknolojilerinin ekran yansımaları bireyleri cezbederken son dönemlerde içerikleri kullanıcıların belirleyip hazırlamalarına olanak sağlayan web.2 teknolojisi bireyleri her zamankinden daha fazla ekrana sabitlemektedir. Bu da son dönemlerde bireyleri daha çok ekran karşısında tutmaya sebep olmaktadır.

Web.2 teknolojileri bireylerin dijital ortamlarda içerik hazırlayabilmelerine olanak sağlayan teknolojik gelişmeleri ifade etmektedir (Kaplan ve Üncel, 2020: 279). Bireylerce hazırlanan içerikler çeşitli uygulamalar yoluyla internet sistemine eklenmekte ve diğerlerinin izlemelerine olanak sağlanmaktadır. Özellikle son dönemlerde bu tür uygulamaların sayılarında oldukça yükselmeler görülmektedir.

YouTube da ilgili uygulamalar arasında en başta bulunanıdır (Miller, 2012: 17). Zira bu tür içeriklerin yüklenebildiği ve en fazla kullanıcı sayısına sahip olduğu oldukça önem arz etmektedir. YouTube kullanıcılarına çeşitli olumsuzlukları içermemek kaydıyla içerik üretip burada diğer insanların izlemelerine açan ve web.2.0 teknolojisini kullanan büyük bir uygulamadır. Kullanıcılar

bu platformda diledikleri bir şekilde içerik üretebildiği gibi dilediği konularda ilgili içeriklere de ulaşabilmektedir.

DİB’de özellikle son dönemlerde YouTube da içerik üretmeye başlamış ve anayasal görevi olan bireyleri din konusunda aydınlatma görevini bu mecrada da yürütmeye gayret göstermektedir (“Diyanet Sosyal Medyada”, 2023). DİB’in YouTube Kanalı incelendiğinde aslında çok sistematik bir yapı ile karşılaşılacaktır. Zira kanalda farklı izleyici kitlelerine uygun olarak hazırlanmış içerikler tek bir kanala bağlı farklı kanallarda (“Diyanet TV – YouTube” 2022) paylaşılmakta ve kullanıcıların izlemek istediği içeriklere rahat bir şekilde ulaşmalarına olanak sağlanmaktadır.

Yine bu araştırmanın konusu olması hasebiyle ilgili kanallar arasında Diyanet Çocuk YouTube Kanalı (“Diyanet Çocuk - YouTube” 2022) üzerinden gidilecektir. İlgili kanalda Diyanet TV tarafından hazırlanmış olan ve çocuklara yönelik olan içerikler paylaşılmaktadır. Bu içerikler çizgi film olarak kullanıcılarına sunulmuştur.

İlgili alanyazın incelendiğinde Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ile ilgili yapılmış çalışmalara rastlamak mümkündür. Çinemre (2021a) Diyanet Çocuk Youtube kanalı üzerine yapmış olduğu çalışmada kanalda bulunan iki adet içerik değer analizine tabi tutulmuştur. Yine Güney (2019) çalışmada diyanet çocuk youtube kanalında bulunan Şeker Hoca ve Yusuf’un Dünyası isimli içerikleri değer analizine tabi tutmuştur. Arlı (2022) ise Diyanet Çocuk Youtube kanalında bulunan Harfler Köyü isimli içeriği Milli Eğitim mevzuatı kök değerleri ile karşılaştırmıştır. Fakat yapılan çalışmaların kanalda bulunan içeriklerin teorik boyutta incelenmesiyle sınırlı kaldığı görülmüştür. Sistematik bir din eğitimi faaliyetinin teorik boyut ile beraber pratik boyutu da incelemesi gerekir. Zira YouTube’un bir eğitim ortamı olarak kullanılması ile ilgili pratik boyutta yapılmış çalışmalar incelendiğinde paydaşlardan veri alındığı görülmüştür (Aydın, 2015; Bedir, 2016; Avinç, 2017; Mady ve Baadel, 2020; Paulin ve diğ., 2021; Nacakın ve diğ., 2020). İlgili kanal özelinde pratik boyutun çalışılması ise ancak paydaşlardan yani kanalın takipçilerinden veya kanalı herhangi bir amaçla kullanan bireylerden veri alınması ile mümkün olacaktır.

Bu çalışmada araştırmacıyı harekete geçiren temel soru şu olmuştur. Madem okul öncesi çocuklara vereceğimiz din eğitiminde öncelikli olarak değerler eğitimine dikkat etmemiz gerekiyor ve teknolojiye hızlı ilerleme sebebiyle çocukları ekrandan koparmamız mümkün değil. Neden okul öncesi çocuklara vereceğimiz din ve değerler eğitiminde teknolojiyi kullanmayalım? Ekran kullanılarak çocuklara din ve değerler eğitimi verilebilir mi veya teknolojik altyapılı uygulamalar kullanılarak gerçekleştirilen din ve değerler eğitimi uygulamaları gerçekten yararlı mı?

Bu sorulara cevap verebilmek için öncelikli olarak Türkiye’de en fazla kullanılan web.2.0 teknoloji altyapılı uygulamasında alanyazın taraması yapılması gerekmektedir. Bu alan yazın taramasından sonra görülmüştür ki Diyanet TV’nin çocuklara değerler eğitimi verilmesi amacıyla hazırladığı bazı içerikler bulunmaktadır. Fakat bu içeriklerin çocuklar üzerinde gerçekten başarılı olup olmadığı ise bir muammadır. Zira konu ile ilgili pratik boyutta alan yazında herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu temel perspektifte araştırmanın temel sorusu şu olmuştur; Diyanet Çocuk YouTube Kanalı içinde bulunan içeriklerin 4-6 yaş Kur’an Kursunda okuyan çocukların değerler eğitimindeki yeri nedir/nasıldır ve Kur’an Kursu öğretmenleri ilgili kanalı nasıl değerlendirmektedirler?

1.1. Araştırmanın Önemi

Eğitim bir kültürleme faaliyetidir. Bu kültürleme gerçekleştirilirken ise öncelikli olarak kültürün içerisinde bulunan değerler bireylere aktarılacak istenir. Değerler eğitimi bu noktada büyük

bir önem taşımaktadır. İçerisinde yaşadığımız Türk toplumu ve kültürüne baktığımızda ise birçok değerinin din ile iç içe olduğu ve değerlerin özünün din kaynaklı olduğu ortaya çıkacaktır. Bu noktada Diyanet İşleri Başkanlığının gerçekleştirmiş olduğu yaygın din eğitiminde de bireylerin içinde bulundukları topluma uyum sağlaması ve toplumlumda var olan değerleri özümseyerek öğrenmesi amaçlanır (“Kuran Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu)”, 2022: 6).

Günümüzde okul öncesi olarak nitelendirilen bireyler ile ilgili din eğitimi faaliyetleri sürdüren kurumlar aile ve DİB’e bağlı 4-6 yaş Kur’an Kurslarıdır. Ailede gerçekleştirilen din eğitimi faaliyetleri informal öğrenme kapsamında değerlendirildiği için kontrol edilmesi mümkün görülmemektedir. Fakat 4-6 yaş Kur’an Kurslarında gerçekleştirilen din eğitimi faaliyetleri belirli bir müfredat çerçevesinde gerçekleştirildiğinden formal eğitim kapsamında kabul edilmekte ve kontrol altına alınması mümkün görülmektedir.

Bu kurslarda gerçekleştirilen faaliyetler katılımcıların din konusunda ilk defa sistemli bilgiye muhatap olmalarından dolayı büyük bir önem taşımaktadır. İlgili kurslar hakkında yapılacak çalışmalar bu kurslarda gerçekleştirilen eğitimin kalitesinin arttıracağından dolayı bu alana yönelmek geleceğimiz olarak görülen yeni neslin doğru dini bilgiye ulaşmasına ve sağlam bir dini hayat sürmesine katkıda bulunacaktır.

Bu araştırmada da ilgili kurslarda Diyanet Çocuk YouTube Kanalında yer alan çizgi filmlerin kullanılması halinde değerler eğitimi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi durumunun incelenmesi öngörülmüştür. İlgili içeriklerin çocuklar üzerindeki etkisi saptanmak istendiği taktirde iki farklı yöntemin uygulanabilirliği söz konusu olmaktadır. Bu yöntemlerin ilkinde, ilgili içeriklerin etkisi çocuklara bizzat sorulacaktır. Bu yöntem okul öncesi çocuklardan -gelişimsel dönemlerinden kaynaklanan- veri alış noktasında birçok sorunu içerisinde barındırdığından dolayı uygulama noktasında oldukça meşakkatli ve güvenilirlik ve geçerlik düzeyi oldukça zayıf bir yöntem olarak görülebilmektedir. İkinci yöntemde ise çocuklar ile sürekli iletişimde bulan veli ve öğretmenler araştırma kapsamına dahil edilir. Bu amaç doğrultusunda öncelikli olarak Diyanet Çocuk Youtube Kanalında bulunan içeriklerin durumu ve özellikle değerler eğitimi noktasında çocuklar üzerindeki etkisi hakkında kurs öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

İlgili alanyazın incelendiğinde 4-6 yaş Kur’an Kursları üzerine yapılan akademik çalışmaların özellikle bu kurslardaki sorunları, öğretici ve velilerin bu kurslardan beklentilerini saptamak üzere olduğu görülmüştür (Demir, 2019; Üzümcü, 2020; Yazıbaşı, 2020; Gün, 2016; Gücen, 2016). Bu çalışmalara ek olarak, çalışmaların bir bölümü ise Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler üzerinedir (Çinemre, 2021a; Çinemre, 2021b; Çuhadar, 2019; Güney, 2019; Arlı, 2022). Fakat bu çalışmalar içeriklerin çocuklardaki yerinin saptanmasından ziyade barındırdığı değerlerin belirlenmesi üzerinedir.

YouTube’un bir eğitim ortamı olarak kullanılması ile ilgili pek çok çalışmaya rastlanmıştır (Gülmez, 2019; Alp ve Kaleci, 2018; Farag, Bolton ve Lawrentschuk, 2020; Almurashi, 2016; Alwehaibi, 2015). Fakat genelde Diyanet YouTube Kanalı özelde ise Diyanet Çocuk YouTube Kanalının bir eğitim ortamı olarak kullanılması veya daha açık bir ifade ile eğitim esnasında çocuklar üzerindeki olumlu ve olumsuz taraflarının saptanması ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Din eğitimi biliminin doğuş sebebi ve öncelikli amacı var olan din gerçekliğini bütün boyutlarıyla betimlemek, açıklamak ve kontrol altına almaktır (Tosun, 2017: 23). Bu kanal aracılığıyla gerçekleştirilen değerler eğitimi faaliyetlerinin çocuklar üzerindeki etkilerinin saptanması da din eğitimi bilimine hizmet edecek önemli bir durum olarak görülmektedir.

Bu araştırma sayesinde Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin hem çocukların değerler eğitiminde ne derece olumlu-olumsuz etkisinin olduğu hemde bu içeriklerin genel olarak değerlendirmesi öğretici görüşleri doğrultusunda ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ilgili literatüre katkı sağlanması öngörülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmadaki temel amaç yaygın din eğitimi faaliyeti sürdüren Diyanet İşleri Başkanlığının medya yoluyla çocuklara yönelik sürdürmüş olduğu faaliyetlerin genel olarak 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenleri tarafından değerlendirilip, değerler eğitimi noktasındaki etkinliğini ortaya koymaktır. Araştırma sonuçlarıyla; ilgili içeriklerin çocuklar üzerinde değerler eğitimi noktasındaki aktiflikleri birinci ağız olan ve çocuklar ile sürekli olarak etkileşim içerisinde olan öğretmenlerden tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda Diyanet Çocuk Youtube kanalında bulunan içeriklerin çocuklar üzerindeki aktiflik oranı yüksek olursa ilgili içeriklerin derslere bir pekiştirici olarak dahil edilmesi planlanan öneriler arasındadır.

Araştırmanın amacı kapsamında aşağıdaki alt amaçlar hedeflenmiştir;

- Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin genel durumlarının ortaya konması
- Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş çocuklara uygunluğunu hakkında öğretici görüşlerinin belirlenmesi.
- Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içerikleri derslerde kullanma amaçlarının ortaya konması
- Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içerikleri derslerde kullanma sıklıklarının ortaya konması
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalının öneminin öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi,
- Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin kullanılmasındaki olumluluk ve olumsuzlukların öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi,
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalının izlenme veya izlenmeme sebeplerinin öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi,
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve bu kanalda bulunan içeriklerin eksikliklerinin öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi,
- Kur'an Kursu öğretmenlerinin içerikleri müfredata eklenme durumu hakkındaki düşüncelerinin öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi ve 4-6 yaş kuran kurslarındaki teknolojik altyapının tespit edilmesi
- Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin değerler eğitimindeki rolünün öğretici görüşleri doğrultusunda belirlenmesi.

Belirlenen bu amaçları gerçekleştirebilmek amacıyla ilgili çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu çocuklarının değerler eğitimindeki yeri öğretici görüşlerine göre değerlendirilecektir.

1.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlıkları

Araştırma kapsamında 4-6 yaş Kur'an Kurslarında öğretmenlik yapan 20 Kur'an Kursu öğreticisine Diyanet Çocuk YouTube Kanalı içerikleri ve bu içeriklerin değerler eğitimindeki rolü hakkında mülakat soruları yöneltilmiştir.

İlgili çalışmada örneklem olarak Şanlıurfa ili seçildiğinden bu örneklem dışındaki iller kapsam dışında bırakılmıştır. Buna ek olarak Şanlıurfa ilinde bulunan bütün 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları maliyet, zaman vb. çeşitli sınırlıklardan dolayı incelenemeyeceği için sadece il müftülüğü tarafından belirlenmiş olan ve merkez 3 ilçede bulunan 11 tane 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu araştırma kapsamına dahil edilmiştir. İl müftülüğü tarafından tavsiye edilen 11 Kur'an Kursunda toplamda 32 4-6 yaş grubu Kur'an Kursu öğreticisinin olduğu görülmüştür. Dahil edilen bu Kur'an Kursu öğreticilerinin araştırmaya alınabilmesi için ise öncelikli olarak ilgili kanalı derslerde yardımcı bir materyal olarak kullanıp kullanmama durumları sorulmuş ve kullandığını belirten 20 Kur'an Kursu öğreticisi ile çalışma yürütülmüştür

Araştırmanın bir diğer sınırlılığı ise; araştırmanın katılımcıların mülakat sorularına verdiği cevaplar ile sınırlandırılmış olmasıdır.

2. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın yöntem ve deseni, araştırmanın soruları, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi süreci ve araştırmanın güvenilirlik ve geçerliği ile ilgili bilgiler sunulmuştur.

2.1. Araştırmanın Yöntem ve Deseni

Araştırma insanların bilmedikleri şeyleri öğrenip somut bir şekilde ortaya koyma çabası olarak nitelendirilmektedir (Karasar, 1982: 22). Nesnel sonuçlara ulaşabilmek için ise bu çaba gösterilirken çeşitli bazı yöntemlerin kullanılması zorunluluk arz etmektedir. Günümüzde araştırma yöntemleri temel felsefeleri ve gerçeği arama biçimlerine göre nitel paradigma ve nicel paradigma olarak iki kısımda ele alınır (Balcı, 2021: 27).

Bakıldığında 20. yüz yılın ortalarına kadar bilimsel araştırmalarda kullanılan temel yöntemlerin nicel yani pozitivist paradigma kullanılarak yapıldığı görülmektedir (Balcı, 2021: 27). Pozitivizm Saint Simon ve Agust Comte tarafından bilginin empirik bir yol ile elde edilmesini sağlayan yaklaşımdır (Erdoğan, 2005: 32). Pozitivist paradigmadaki kullanılan yöntemlerde bilgi öznellikten uzak olması gerekmektedir. Bunun yanında ulaşılan bilgiler genellenebilir ve test edilebilir nesnel bilgiler olmak zorundadır.

20. yüz yılın ortalarından itibaren sayısal verilerden ziyade mantıksal açıklamalar yapılabilmesi amacıyla olguların daha da özüne inebilmeye yarayan ve bir araştırmada asıl olarak neden ve nasıl sorularına yönelen nitel paradigma ortaya çıkmıştır (Kuş, 2009: 105). Nitel paradigma esasında post- pozitivist bir paradigmadır (Büyüköztürk ve diğ., 2008: 89). Bu paradigmadaki henüz tam olarak bilinmeyen bir olgu veya durum ele alınıp kapsamlı bir şekilde derinlemesine araştırılır.

Nitel paradigmadaki kullanılan çeşitli bazı araştırma desenleri söz konusudur. Bu araştırma desenlerinden; örnek olay çözümlemeleri, fenomenolojik araştırmalar, alan çalışmaları, etnografik gözlemler, tarihsel araştırmalar ve durum çalışmaları kullanım bakımından önde gelenler arasındadır. Desenler araştırmanın sınırlarının belirlenmesi ve çalışmada kullanılacak veri toplama ve analiz etme metodlarını araştırmacıya göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Bu çalışmada 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalı hakkındaki görüşleri ve kanalda yer alan içeriklerin değerler eğitimi noktasındaki konumunun belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır.

Durum çalışması bir durum veya olayı derinlemesine işlemek için kullanılan bilimsel bir nitel araştırma desendir. İlgili çalışmada hem Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenleri tarafından değerlendirileceği hemde 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarına devam eden çocukların değerler eğitiminde medyanın kullanılabilirliği derinlemesine işleneceğinden dolayı durum çalışması deseni uygun görülmüştür.

Durum çalışmasında kendi içerisinde birden fazla deseni barındırmaktadır. Zira baktığımızda bütüncül tek durum deseninden, iç içe geçmiş tek durum desenine kadar pek çok desen sayılabilmektedir. Özellikle tek bir durumu birden fazla araştırma alt tabakısıyla ele alması bakımından iç içe geçmiş tek durum deseninin kullanılması diğer durum desenlerinin kullanılmasından daha yaygındır. Zira tek bir durumu tek alt tabaka (katılımcı vs.) ile değerlendirmek, ilgili durumun derinlemesine araştırılmasına çeşitli bazı noktalarda engel

olabilmektedir. Binaenaleyh farklı durumlarında yine tek veya birden fazla alt tabaka kullanılarak araştırılması içerisinde bazı güvenilirlik ve geçerlilik sorunları barındırabilmektedir.

Bu çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler birden fazla alt tabaka kullanılarak derinlemesine inceleneceğinden dolayı iç içe geçmiş tek durum deseninin kullanılması uygun görülmüştür. Yapılan bu çalışmadaki tek durum Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerlendirilmesi iken alt tabakalar; değerler eğitimi, öğreticilerin kullanması, eksik olarak görülen noktaların belirtilmesi vb. oluşturmaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Nitel çalışmaların birçoğunda evrenin tamamına ulaşmak pek mümkün olamayabilir. Özellikle zaman maliyet ve çeşitli farklı bazı durumlar araştırmacıları evrenin tamamıyla çalışmak yerine evrenden belirli bir örneklem alarak çalışmanın yürütülmesine yönlendirmiştir (Neuman, 2020: 319-320; Büyüköztürk ve diğ., 2008: 250-251). Özellikle örneklem seçilirken dikkat edilmesi gereken temel bazı durumlar söz konusu olmaktadır. Zira evrenin belirli bir yüzdesiyle çalışmayı yürütmek demek çalışmanın genellenebilirlik düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmemelidir. Özellikle sosyal bilimlerde gerçekleştirilen çalışmalarda seçilecek olan örneklemde temsil gücünün bulunuyor olması gerekmektedir. Temsil gücü örneklem istatistiği ve evrenin parametreleri arasındaki uyumu ifade etmektedir (Şimşek, 2018: 112).

Temsil gücü sayesinde seçilecek olan örneklem niceliksel olarak daha küçük görünüyorsa bile niteliksel olarak evrende bulunan pek çok parametreyi içerisinde barındırdığından evreni temsil etme gücü daha yüksektir. Fakat şunu da belirtmek gerekir ki nicel yöntemlerde örneklem sayesinde ulaşılan veriler evrene genellenebiliyor iken nitel araştırmalarda örneklem sayesinde ulaşılan sonuçlar büyük çoğunlukta evrene genellenememektedir.

Örneklem seçiminde iki farklı örneklem grubu bulunmaktadır. Bunlar olasılıklı ve olasılıksız örneklemidir. Olasılıklı örneklemde araştırmacı, çalışma yürütebileceği bütün grubu araştırma kapsamına dahil etmeli veya çalışmaya katılması için tümüne eşit fırsat tanımalıdır. Bu şekilde evrenin tamamına genelleme yapılabilir. Bu tür çalışmalar genellikle nicel araştırmalarda kullanılan örneklem türleridir. Nitel araştırmalarda ise genellikle olasılıksız örneklem türleri kullanılmaktadır. Olasılıksız örneklemde seçilen örneklem evreni temsil etmesi şartı aranmaz.

Bu araştırmada çok düzeyli örnekleme kullanılmıştır. Çok düzeyli örnekleme birden çok örnekleme türünün beraber kullanılmasından ortaya çıkan tabakalı bir örnekleme türüdür. Araştırmada kullanılan ilk örnekleme türü Gelişigüzel örneklemedir. Gelişigüzel örnekleme türünde belirlenmiş olan evren türünde herhangi bir kıstas uygulanmaz. Bu amaçla Şanlıurfa il müftülüğünden merkez 3 ilçede bulunan 20 Kur'an Kursu ismi istenmiştir. Araştırmada kullanılan ikinci örneklem türü ise Amaçlı örneklemedir. Amaçlı örnekleme ise araştırmacının kendi araştırmasının amaç ve hedeflerini göz önünde bulundurarak var olan evrende örneklem seçmesini ifade eder. Araştırmanın ilk örnekleme sonucunda ulaşılan 32 Kur'an Kursu öğreticisine araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyip istemedikleri ve ilgili medyayı derslerde yardımcı bir materyal olarak kullanıp kullanmadıkları sorulmuştur. Gönüllü olarak katılmak isteyip (Ek-6) ilgili medyayı yardımcı bir materyal olarak kullanan öğreticiler araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Araştırmamızın evrenini Şanlıurfa İlinde bulunan 4-6 Yaş grubu Kur'an Kursları öğreticileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise Şanlıurfa İli merkez ilçelerde bulunan 4-6 yaş grubu Kur'an Kurslarındaki 20 öğretici oluşturmaktadır. Bu kapsamda Şanlıurfa İli merkezde bulunan ve Şanlıurfa

İl Müftülüğü tarafından belirlenen 11 tane 4-6 yaş grubu Kur'an Kursunda öğreticilik yapan 20 Kur'an Kursu Öğreticileri ile mülakat gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında Şanlıurfa il müftülüğü tarafından araştırmacıya tavsiye edilmiş olunan Kur'an Kursu öğreticilerine Araştırmaya gönüllü olarak katılıp katılmak istemedikleri ve ilgili medyayı derslerde kullanıp kullanmadıkları sorulmuştur. Yapılan ön eleme sonucunda ulaşılan bilgiler Tablo 1.' de verilmiştir.

Tablo 1. Amaçlı Örneklem Ölçütünü Karşıllayan Kur'an Kursu Öğreticisi Dağılımı 2

İlçe Müftülüğü	Kur'an Kursu Öğreticisi Sayısı	Gönüllü Katılanlar	Takip edenler
Haliliye	8	8	6
Eyyübiye	10	10	5
Karaköprü	10	10	9
Toplam	28	28	20

Tablo 1.'de görüldüğü üzere Şanlıurfa il müftülüğü tarafından belirlenen 11 Kur'an Kursunda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 28 Kur'an Kursu öğreticisinden Haliliye ilçe müftülüğünden 6, Eyyübiye ilçe müftülüğünden 5 ve Karaköprü ilçe müftülüğünden 9 olmak üzere toplam 20 Kur'an Kursu Öğreticisi çalışmaya dahil edilmiştir. Yine ilgili tabloda görüldüğü üzere çalışmaya Haliliye ilçe müftülüğüne bağlı 2, Eyyübiye ilçe müftülüğüne bağlı 5 ve Karaköprü ilçe müftülüğüne bağlı 1 Kur'an Kursu öğreticisi ilgili içerikleri derslerinde yardımcı bir materyal olarak kullanmadıkları için araştırma dışında bırakılmıştır.

Çalışma grubunda bulunan Kur'an Kursu öğretmenleri ve kişisel bilgileri tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Çalışma grubunun kişisel bilgileri

Kod	İsim	Cinsiyet	Hizmet süresi	Eğitim durumu	Görevdeki statü	Görüşme Süresi
KKÖ 1		Bayan	1-5	Lisans	Kadrolu	23 dk.
KKÖ 2		Bayan	1-5	Lisansüstü	Kadrolu	21 dk.
KKÖ 3		Bayan	1-5	Lisans	Kadrolu	18 dk.
KKÖ 4		Bayan	6-10	Lisans	Fahri	14 dk.
KKÖ 5		Bayan	1-5	Ortaöğretim	Fahri	16 dk.
KKÖ 6		Bayan	1-5	Lisansüstü	Kadrolu	26 dk.
KKÖ 7		Bayan	1-5	Lisans	Kadrolu	23 dk.
KKÖ 8		Bayan	1-5	Lisans	Kadrolu	25 dk.
KKÖ 9		Bayan	6-10	Lisans	Sözleşmeli	21 dk.
KKÖ 10		Bayan	1-5	Lisans Üstü	Sözleşmeli	19 dk.
KKÖ 11		Bayan	6-10	Lisans	Kadrolu	22 dk.
KKÖ 12		Bayan	6-10	Lisans	Kadrolu	21 dk.
KKÖ 13		Bayan	1-5	Lisans	Fahri	13 dk.
KKÖ 14		Bayan	1-5	Lisans	Sözleşmeli	23 dk.
KKÖ 15		Bayan	1-5	Lisans	Sözleşmeli	29 dk.
KKÖ 16		Bayan	1-5	Önlisans	Fahri	14 dk.
KKÖ 17		Bayan	1-5	Lisans	Fahri	13 dk.
KKÖ 18		Bayan	1-5	Önlisans	Fahri	19 dk.
KKÖ 19		Bayan	6-10	Lisans	Kadrolu	25 dk.
KKÖ 20		Bayan	1-5	Lisans	Kadrolu	29 dk.

Çalışma grubunda bulunan kur'an kursu öğretmenleri ve kişisel bilgileri Tablo 2.'de verilmiştir. Tablo 2. incelendiğinde çalışmaya katılan 20 Kur'an Kursu öğreticisinin tamamının bayan olduğu görülmektedir. Çalışma grubunun hizmet süresine bakıldığında 15 tane öğreticinin 1-5 yıllık öğretici olduğu görülmektedir. Bunun yanında kalan 5 tane öğreticinin ise 6-10 yıllık hizmet süresine sahip olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumlarına bakıldığında 3 öğreticinin lisansüstü eğitim seviyesinde olduğu, 14 tanesinin lisans mezunu olduğu, 2 tanesinin önlisans mezunu olduğu ve 1 tanesinin ise ortaöğretim mezunu olduğu görülmektedir. İlgili öğretmenlerin görev yerlerindeki statülerine bakıldığında 10 tanesinin kadrolu, 4 tanesinin sözleşmeli ve 6 tanesinin fahri olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada çalışmaya katılan kur'an kursu öğretmenlerinin isimleri KKÖ olarak kısaltılmıştır. Çalışmaya katılan erkek öğretici bulunmadığından dolayı ilgili isim kodlamasında katılımcıların cinsiyetini belirtecek bir ifadeye gerek görülmemektedir. KKÖ isim kısaltmasında sonraki numaralar kuran kursu öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin sıralamasını ifade etmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

2.3.1. Verilerin Toplanması

Nitel araştırmalarda olgular ve olaylar insanların onları anlamlandırmasıyla ve kendi bağlamlarında araştırılır (Altunışık ve diğ., 2007: 302). Bu araştırma esnasında ise çeşitli bazı veri toplama teknikleri kullanılmaktadır. Özellikle bakıldığında nitel araştırmalarda en fazla gözlem

görüşme ve doküman analizi tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir (Şimşek, 2018:39; Dey, 2003:15). İlgili veri toplama tekniklerinden en fazla kullanılanları ise görüşmelerdir (Yin, 2015: 134; Saldana, 2011, 132). Görüşme sayesinde araştırılan konu hakkında bireyin deneyim, tutum, düşünce ve yorum dünyasına girerek gözlem yoluyla ulaşılamayacak bilgilere ulaşılmaya çalışılır (Karataş, 2015: 71).

Veri toplama tekniklerinden görüşme türünde çeşitli noktalarda dikkat edilmesi gereken bazı unsurlar söz konusu olabilmektedir. İlgili noktaların ilki hazırlanan sorular ile ilgilidir. Görüşmelerde hazırlanacak olan soruların şu özellikleri taşıyor olması gerekmektedir;

- Kolay anlaşılabilir
- Farklı türden olması
- Mantıklı bir şekilde dizayn edilmiş
- İlgili soru ile ilgili veri alınmadığında alternatif sorunun hazırda bulunması

Literatür incelendiğinde genellikle görüşmeler 3 tür altında ele alınmaktadır. Bunlar; yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmelerdir (Sönmez ve Alacapınar, 2013: 108; Sari ve Bogdan, 1992; Fontana, 2015). Yapılandırılmış görüşmeler daha önce belirlenmiş olan soruların aynı sırayla katılımcılara yöneltildiği, görüşme esnasında herhangi bir ekleme ve çıkarmaya müsaade sunmayan bir görüşme çeşididir. Özellikle çok araştırmacılı araştırmalarda uygulandığı söylenebilir. Yapılandırılmamış görüşme de ise araştırmacı oldukça rahattır. Bir konu ile ilgili önceden hazırlanmış olan sorular olmadan katılımcılara soruların sorulduğu bu görüşme türünde asıl amaç olabildiğince fazla veriye ulaşmaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme türünde ise yapılandırılmış görüşme türünde olduğu gibi araştırma ile ilgili sorular daha öncesinde hazırdır fakat yapılandırılmış görüşmeden farklı olarak görüşme esnasında soruların sıralaması değiştirilebilir ve araştırmacının sorulara görüşme esnasında ekleme veya çıkarma yapması da söz konusu olabilir. Veri toplama aracı olarak görüşme tekniğini kullanan araştırmacıların çoğu yarı yapılandırılmış görüşme türünü tercih etmektedir.

Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılması amaçlanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır (ek-1). Araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formunun uygulanabilmesi için Şanlıurfa İl Müftülüğünden izin alınmıştır (Ek-3). Katılımcılar çok düzeyli örnekleme ile belirlenmiş ve uygun görülen gün ve saate randevu alınarak belirlenen öğreticiler ile görüşme yapılmıştır. Görüşme öncesinde müftülükçe belirlenmiş Kur'an Kursu öğreticilerine görüşme hakkında bilgi verilmiş ve görüşmeye güdülenebilmeleri sağlanmıştır. Zira görüşme kapsamında elde edilen verilerin güvenilirlik ve geçerliliklerinin artırılabilmesi için mülakat öncesi araştırmacı tarafından katılımcılara araştırma hakkında eğitim verilmesi gerekmektedir (Karasar, 1982: 302). Katılımcıların uygun görmesi durumunda veriler görüşme esnasında ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış, katılımcıların istememesi durumunda araştırmacı tarafından ilgili veriler not alınmıştır. Bu araştırmanın verileri 15.08.2022-15.03.2023 tarihleri arasında toplanmıştır.

Araştırma kullanılan görüşme tekniği, görüşme esnasında veya hemen sonrasında yeterli veri alınmaması durumunda ek sorular sorulmasına müsaade etmektedir. Bu sebepten ötürü bazı noktalarda katılımcılardan alınan verilerin eksik olduğunu düşünen araştırmacı tarafından katılımcılara görüşmeden farklı bir zamanda Google form üzerinden oluşturulan 11 ek soru ile bir görüşme (Ek-4) daha gerçekleştirilmiş ve alınan veriler katılımcının görüşme dosyasına eklenmiştir.

İçerik analizine ek olarak Diyanet Çocuk YouTube Kanalı hakkında daha detaylı bilgilere ulaşabilmek amacıyla çalışmada doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi;

bir olgu ve olayın araştırılması amacıyla her türlü belge, yazılı ve görsel metin ve dijital materyallerin incelenebilmesini ifade etmektedir (Şimşek Yıldırım, 2013: 189).

2.3.2. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi ve yarı yapılandırılmış mülakat/görüşme formu kullanılmıştır. Bunun için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır (ek-1). Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirlik düzeyini arttırmak amacıyla soruların hazırlanmasında alanda uzman olan kişilerden fikir alınmıştır. Aynı zamanda çalışma öncesinde hazırlanmış olan sorular hakkında 3 Kur'an Kursu öğretici ile görüşülerek fikir paylaşımında bulunulmuş ve soruların son hali bu şekilde verilmiştir. Öğreticiler ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilere ekleme yapılması gerektiğini düşünen araştırmacı Google form üzerinden oluşturulmuş ve 11 sorunun bulunduğu açık uçlu mülakat sorularını (Ek- 4) katılımcılara farklı bir zamanda göndermiş ve görüşmeler bu şekilde sonlandırılmıştır.

Araştırmada katılımcılara sorulan sorular şunlardır;

❖ Kişisel Bilgilere Ait Sorular

- Görev süreniz?
- Öğrenim durumunuz?
- Şu anki görevinizde hangi statüdesiniz?

❖ Kanaldaki İçeriklere Ait Sorular

- Diyanet YouTube Çocuk Kanalını takip ediyor musunuz?
- Diyanet YouTube Çocuk Kanalı içeriklerinin 4-6 yaş grubu çocuklara uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
- Bu içerikleri derslerinizde yardımcı materyal olarak kullanıyor musunuz?
- İlgili içerikleri derslerinizde ne sıklıkla kullanıyorsunuz?
- Diyanet YouTube Çocuk Kanalını derslerinizde en fazla hangi amaç için kullanıyorsunuz?
- Sizce derslerde Diyanet YouTube Çocuk Kanalının kullanımındaki olumluluklar nelerdir?
- Sizce derslerde Diyanet YouTube Çocuk Kanalının kullanımındaki olumsuzluklar nelerdir?
- İdeal bir videoda aradığınız kriterler nelerdir?
- Sizce Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran temel fark nedir?
- Çocukların kanalda bulunan bir içeriği sonuna kadar izleme sebebi nedir?
- Çocukların kanalda bulunan bir içeriği izlemek istememe veya yarıda bırakma sebebi sizce nedir?
- Bu içeriklerde eksik olarak gördüğünüz noktalar nelerdir?
- İlgili içeriklerin 4-6 Yaş Kur'an Kursları müfredatına dahil edilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz, neden?
- İçeriklerin müfredata dahil edilmesi durumunda kursunuzdaki teknolojik altyapı yeterli mi, ne gibi eksiklikler söz konusu?

❖ Değer Eğitimi ile İlgili Sorular

- İlgili içeriğin çocukların değerler eğitimine ne derece fayda sağladığını açıklar mısınız?
- Diyanet YouTube Çocuk Kanalını izleyen çocuklarda gözlemlediğiniz değişimler nelerdir?
- Bu değişimlere etki eden özellikle bir program var mı?

- Diyanet YouTube Çocuk Kanalında en çok hangi değerler ile ilgili çizgi filmlerin bulunmasını istersiniz?

2.3.3. Verilerin Analizi

Nitel araştırmalarda verilerin analizinden kasıt; ulaşılan bulguların betimlenmesi, kodlanması ve temalandırılması olarak kabul edilmektedir (Özdemir, 2010: 334-338; Neuman, 2020: 659-703). Alanyazın incelendiğinde nitel verilerin analizi konusunda farklı yaklaşımların olduğu görülmektedir. Nitel veri analizini betimleme, sınıflandırma ve ilişkilendirme olarak 3 başlık altında toplayan araştırmacılardan (Dey, 2003); veri işleme, görselleştirme, sonuç çıkarma ve sonuçları doğrulama olarak 4 başlık altında toplayan (Milles ve Humberban, 1994) araştırmacılara kadar birçok farklı yaklaşımın bulunduğunu söylemem mümkündür. Ülkemizde yazılmış nitel araştırma kitapları incelendiğinde ise Strauss ve Corbin (1990) tarafından önerilmiş olan betimsel analiz ve içerik analizi olarak 2 başlık altında nitel veri çözümlemesini savunan görüşün yaygın olduğunu söylenebilir. Bu açıdan nitel veri çözümleme teknikleri arasında en fazla kullanılanlarında betimsel analiz ve içerik analizi olduğunu söylemek mümkündür (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 221).

Betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri incelendiğinde betimsel analizin biraz daha yüzeysel olduğu sonucuna ulaşılabacaktır. Zira betimsel analizde daha önceden kesin olan bir çerçeveye araştırmanın temaları belirlenmiştir (Şimşek, 2018: 186). Bu yöntemde ulaşılan veriler yorumlanıp aktarıcıya herhangi bir değişiklik yapılmadan alıntılar halinde sunulur (Demir, 2010; 301; Şimşek ve Yıldırım, 2011: 224).

İçerik analizinde ise betimsel analizden farklı olarak veriler daha önceden belli olamayan temalar ve kodların bulunabilmesi amacıyla derinlemesine işlenir. Betimsel analizde ulaşılamayacak kavram ve kodlara içerik analizi sayesinde ulaşılır (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 227; Şimşek, 2008: 187).

İçerik analizinin amacı aynı anlama gelen verilerin belirli kodlar ve temalar altında toplanıp aralarında ilişkinin ortaya konularak derlenmesidir (Şimşek, 2008: 186). İçerik analizinde toplamda 4 aşama bulunmaktadır; bunlar sırasıyla verilerin kodlanması, temaların bulunması, kod ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanarak yorumlanmasıdır. İçerik analizinin ilk aşamasında ham veriler ele alınıp (metin, belge, resim, video) anlamlı parçalara dönüştürülür. Bu dönüştürme işleminde ise ham olan veride aynı anlama gelebilecek veriler aynı isim altında derlenir. Bu derleme işlemine kodlama ismi verilmiştir. Kodlama işlemi tamamlandıktan sonra sıra ikinci aşama olan temaların oluşturulmasına gelir. Temalar oluşturulurken ise elde edilen kodların benzerlik ve farklılıkları göz önüne alınıp daha üst bir çatı oluşturulur. Temalar oluşturduktan sonra oluşturulan kod ve temaların ilişkileri araştırmacının yorumu olmadan okuyucuya sunulur ki bu içerik analizinin üçüncü aşamasıdır. Dördüncü ve son aşamada ise okuyucuya sunulan kodlar ve temalar üzerindeki ilişkiyi araştırmacı çeşitli yönlerden yorumlar. Nitel araştırmalarda araştırmacı araştırmanın başından sonuna bütün sürecin doğal bir parçası olduğundan dolayı içerik analizinin son aşamasını oluşturan araştırmacının yorumu bölümü oldukça önem arz etmektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 227-228).

Bu araştırmada araştırmanın çerçevesi, kod ve temaları daha önceden kesin olarak belli olmadığı için veri çözümleme tekniği olarak içerik analizinin kullanılması uygun görülmüştür. Araştırmanın bulguları içerik analizinin aşamalarına dikkat edilerek oluşturulmuştur. Analiz esnasında oluşturulan kodlar bizzat araştırmacı veya araştırmanın içerisinde bulunan kavramlardan oluşturulmuştur. Araştırmadaki temalar oluşturulurken kodlar arasındaki ilişkilere özellikle dikkat

edilmiştir. Araştırmanın geçerliğine katkı sunabilmek amacıyla bulgular bölümünde ilgili kod ve temalara bizzat katılımcıların verdikleri cevapların bir kısmı eklenmiştir.

2.4. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda araştırmanın geçerlik ve güvenirliliği araştırmacının sunması beklenen önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 274). Bu çalışmanın güvenirlilik ve geçerliği hakkındaki bilgiler inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik kavramları altında verilecektir.

2.4.1. İnandırıcılık/ İç Geçerlik

Araştırmanın iç geçerliğini sağlayabilmek amacıyla bütün görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra Word ortamına aktarılmıştır. Elde edilen ham verilerin bir kısmı raslantısal olarak katılımcılara gönderilmiş ve ham veri ile söylemleri arasındaki doğrulama gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışmanın bütün aşamalarına danışman ve alanda uzman kişilerle görüşülerek son hali verilmiştir.

2.4.2. Aktarılabilirlik/ Dış Geçerlik

Araştırmanın dış geçerliğini sağlayabilmek amacıyla araştırmada kullanılan veri çözümleme tekniği olan içerik analizi sonucunda ulaşılan kod ve temalar herhangi bir ekleme ve yorum yapılmadan bulgular bölümünde sıkça kullanılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamına dahil edilen kurum, araştırmada kullanılmış olan örneklemin bilgileri, veri toplama süreci araştırmanın yöntem bölümünde belirtilmiştir.

2.4.3. Tutarlık/ İç Güvenirlik

Araştırmacı, araştırmanın iç güvenirliliğini sağlayabilmek amacıyla veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analiz edilmesi süreçlerini çalışmanın yöntem bölümünde detaylıca açıklamıştır.

2.4.4. Teyit Edilebilirlik/ Dış Güvenirlik

Araştırmalardaki teyit edilebilirlik araştırmada kullanılan ham verilerin aynı yöntem kullanılarak aynı sonuçlara ulaşılmasını ifade etmektedir. Bu sebepten ötürüdür ki araştırmacıların kullandıkları ham verileri araştırmanın dış güvenirliliğini sağlamak ve gerektiğinde paylaşmak üzere saklamaları gerekir (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 272). Bu amaçla araştırma da elde edilen ses kayıtları ve bu kayıtlar sonucunda oluşturulan ham veriler, içerik analizinde oluşturulan kod ve temalar ve bütün aşamalarda elde edilen sonuçlar araştırmacı tarafından kayıt altına alınmıştır. Farklı araştırmacıların talep etmesi halinde paylaşılacak üzere saklanmıştır.

3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Değer Kavramı ve Değerler Eğitimi

3.1.1. Değer Kavramı

Değer sözlükte önemini belirlemeye yarayan soyut ölçüt, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet; kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey; bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü olarak tanımlanmaktadır (TDK sözlük “Değer”, 2023). Değer kavramı toplumun varlığı anlamlandırma çabasıyla ortaya çıkmış ve ortak bir kültürel miras haline gelmiştir (Aydın, 2021: 292). Değer kültür ve topluma anlam veren ölçütlerdir (Fitceter, 1994: 143) Değerler hiç şüphesiz ki bireyin davranışları üzerinde büyük bir değişiklik yetkisine sahiptir. Esasında bireylerin gösterdikleri davranışların onların değer yargıları hakkında fikir sahibi olabilmemiz noktasında bizlere ipuçları verebilmektedir.

Bir diğer açıdan davranış üzerinde bütün değerler aynı etkiye sahip değildir. Max Schiller’in değer grupları ve davranışlar üzerinde yaptığı değişiklik sınıflandırmasına bakıldığında (Akarsu, 1962) yaşamsal değerler duygusal değerlerden, ruhsal değerler yaşamsal değerlerden ve kutsal değerlerde ruhsal değerlerden daha üstündür. Bu tasnife göre karşımıza şöyle bir sınıflandırma çıkacaktır; kutsal değerler-ruhsal değerler- yaşamsal değerler- duygusal değerler. Farklı bilim adamlarının yaptığı sınıflandırmalarda esasında bizlere kutsal değerlerin davranışlar üzerinde diğer değer gruplarından daha fazla etkinliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Bir değer diğerine oranla daha gözde olması veya davranış üzerinde daha fazla değişiklik yapmasının altında pek çok faktör bulunmaktadır. Bu bir değer mutlak, herkesi kapsayan, daha az rölatif olması gibi özellikleri barındırmasıyla yakından ilgilidir (Kaymakcan ve Meydan, 2014: 26). Buradan yola çıkarak da aslında kutsal olan değerlerin neden daha fazla davranışa etki ettiğini saptamamız mümkündür. Zira dini-kutsal değerler aşkın bir varlık tarafından belirlenmiş ve tüm insanlığı kapsayan evrensel değerler olduğu için bunların inananlar için önemi de büyük olmaktadır. Özellikle ilgili dinde; ahiret, cennet, cehennem, hesap gibi kavram ve öğretilerin olması inananlar için bu değerlerin dinin bir parçası olarak görülmesine sebebiyet verebilmektedir.

Güngör (1998) değer iki alandan oluştuğunu söyleyerek bunları şu şekilde açıklar; ilk değer kavramı psikolojideki değer kavramıdır. Psikologlar; değerlere insan davranışlarına yön vermesi bakımından bakarlar. Bir diğer anlamda değer kavramı ise ahlaki değer olarak isimlendirilir ki bu anlamda değer; bireylerin insanlar hakkındaki nitelik, istek ve niyetlerin değerlendirilmesinde bir ölçüttür (Kaymakcan ve Meydan, 2014: 26).

3.1.2. Değerler Eğitimi ve Değer Eğitimi Yaklaşımları

Değerler eğitimi bireyde istendik değerlerin oluşturulup istenmeyen hatalı değerlerin düzeltilmesi veya ortaya çıkmaması amacıyla gerçekleştirilen bir eğitim türüdür. Bu açıdan değerlendirildiğinde eğitime en çok destek veren yan dal değerler eğitimi olarak görülebilir. Zira eğitimin tanımına bakıldığında bireylerde istendik davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak görülmektedir (Ertürk, 2013: 42). Eğitim bu misyonunu yerine getirirken de en çok değerlerden ve bunların öğretiminden yararlanır.

Değerler eğitimi gerçekleştirilirken temelde 3 farklı yaklaşım kullanılmaktadır. Bunlar Değer Aktarımı, Değer Geliştirme ve Bütüncül Yaklaşımdır (Kaymakcan ve Meydan, 2014: 168-191).

3.1.2.1. Değer Aktarımı Yaklaşımı

Değer aktarma yaklaşımı bireylere istenilen değerlerin direkt olarak aktarılmasını öngören yaklaşımdır. Bu tür bir değer eğitimi metodu daha çok geleneksel yaklaşım olarak görülebilmektedir. Zira bu yaklaşım kullanılırken bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmaz. Bu yaklaşımda değeri verenler, alanların bu değerlere kesin bir şekilde muhtaçlığına inanır ve hiçbir değişiklik göstermeden değerini aynen aktarılması gerektiğini savunur (Keskin, 2016: 83). Yine bu yaklaşımda temelde tek çeşit insan tipi yetiştirilmek istenir. Mehmedoğlu (2006) Değer aktarımı yaklaşımını bunlara ek olarak tümden gelimci bir yaklaşım olarak görmektedir (Kaymakcan ve Meydan, 2014: 170).

Değer aktarımı yaklaşımı; geleneksel oluşu, bireysel farklılıklara dikkat etmemesi gibi çeşitli yönlerden eleştirilmiştir. Bu yaklaşım kullanılırken iki farklı yöntem kullanılabilir. Bunlar; değer telkini ve davranış değiştirme yöntemleridir (Yorulmaz, 2021: 61).

3.1.2.2. Değer Geliştirme Yaklaşımı

Değer geliştirme yaklaşımında ise durum değer aktarımı yaklaşımından daha farklıdır. Bu yaklaşımda bireyin öğrenmesi istenilen değerler bizzat birey için içine katılarak gerçekleştirilmektedir. Bu yaklaşımda her birey kendi iç dünyasına göre kendi değer sistemini oluşturur. Bu yaklaşım bireye değerlerin bizzat öğretilmesini desteklemez ve değer eğitiminin esasında bireyin kendini gerçekleştirip değer sistemini kendi oluşturmasını savunur. Bu yaklaşım ilk olarak Sydney Simon ve arkadaşları tarafından ortaya atılmış 1960 lı yıllarda yaygınlaşan tümevarımcı bir yaklaşımdır (Yorulmaz, 2021: 62).

Lickona (2009) Değer geliştirme yaklaşımını bireyselliğe çok fazla önem vermesi, akademik alandaki başarıyı düşürmesi ve temelinde var olan değerlerin bireylerce farklı anlaşılıp yanlış yorumlanması sonucunda şiddet olaylarını arttırması gerekçeleriyle eleştirmiştir (Yorulmaz, 2021: 62). Bu yöntemde temelde değer analizi, değer açıklama ve ahlaki muhakeme yöntemleri kullanılır.

3.1.2.3. Bütüncül Program

Bütüncül yaklaşım değer aktarımı ve değer geliştirme yaklaşımını çeşitli noktalarda eleştirenler tarafından ortaya koyulmuş bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımın temel savı diğer iki yöntemin tek başına yetersiz olduğu ve ikisinin beraberce kullanılmasıdır. Temelde diyalektik bir yaklaşımdır. Yaklaşım değer aktarımı yöntemini bireyselliğe fazla önem vermesi yönünden eleştirirken değer geliştirme yaklaşımını değerler arasında tercih yapma, ahlaki ikilemleri çözmeye odaklanma, ahlaki problemleri somut birer mesele olarak görmesi vb. noktalarda eleştirmektedir.

Bu yaklaşım ise değer eğitiminde 3 farklı alternatif yöntem sunmaktadır. Bunlar adil topluluk okulları, karakter eğitimi ve örtük program yöntemleridir.

3.1.3. Değerler Eğitiminde Kullanılacak Yöntemler

3.1.3.1. Değerler Öğretiminde Aktif Öğrenme Yöntemi

Bu yöntem kendi içerisinde klasik ve çağdaş olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Okullarda gerçekleştirilen eğitim yöntemleri bu başlık altında toplanabilir. Zira gerçekleştirilen

bütün eğitimler aktif öğrenme yöntemidir. İster öğretene yani öğretmen merkezli olsun ister öğrenen yani öğrenci merkezli olsun değer öğretimlerinin tamamı aktif öğrenme kapsamındadır (Aydın, 2021: 82).

3.1.3.2. Araştırma, İnceleme Yoluyla Öğrenme

Bu yöntemde öğrenen büyük rol oynamaktadır. Zira var olan bir şeyi araştırma, veri toplama ve deneyip tecrübe etme işi öğrencidedir. Bu yöntem de yine değerler eğitiminde kullanılabilecek yöntemler arasındadır (Aydın, 2021: 83).

3.1.3.3. Bireysel Çalışma Yöntemi

Bu yöntemde bireyin kendi çabası ön plandadır. Zira birey kendi eksiklik ve ihtiyacına göre dilediği bir konuda çalışma yaparak o konu hakkında detaylı bilgilere ulaşır. Bu yöntem bir öğretme işinden çok öğrenme işidir. Zira bu yöntemde öğretim materyalleri bireyin ihtiyaçlarına göre düzenlenir. Bu yöntemi araştırma inceleme yönteminden ayıran temel fark ise; araştırma, inceleme yoluyla öğrenmede bireyler ulaştıkları belgeleri sınıftaki diğer öğrencilerle paylaşarak deneme ve tecrübe edinme faaliyetleri hep beraber yaşarlar. Fakat bu yöntemde birey kendi başına herşeyi yapar. Sonuçları bir ekip ile paylaşmak zorunda değildir (Aydın, 2021: 84).

3.1.3.4. Metin Tarama Yöntemi

Bu yöntemde ihtiyaç duyulan konuyla ilgili belirli metinler incelenir. Örneğin merak edilen bir konuyla ilgili çeşitli dergilerdeki makalelerin incelenmesi metin tarama yöntemi sayılır (Aydın, 2021: 84).

3.1.3.5. Tartışma Yöntemi

Tartışma yönteminde bir konuyla ilgili tezler ve anti tezler farklı iki grup tarafından araştırılarak gün yüzüne çıkarılır ve gruplar konuyu belgelendirerek tartışarak sonuca varır (Aydın, 2021: 84-85).

3.1.3.6. Beyin Fırtınası

Beyin fırtınası yöntemi bir konuyla ilgili orijinal ve özgün sonuçların ortaya çıkması amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Özellikle bir konuyla ilgili farklı çözüm yolları ve cevaplar aranıyorsa uygulama yoluna gidilebilmektedir (Aydın, 2021: 85).

3.1.3.7. Ters Beyin Fırtınası

Buradaki amaç beyin fırtınasındaki amaç ile aynıdır fakat kullanılan yöntemde farklılık söz konusu olmaktadır. Burada temel sorunun tersi hakkında beyin fırtınası yapılması istenir ve alınan cevaplar asıl soruya uyarlanır (Aydın, 2021: 85).

3.1.3.8. Görüşme Tekniği

Görüşme tekniğinde konunun uzmanıyla konu hakkında yüz yüze görüşme söz konudur. Konuyla ilgili özellikle merak edilen cevapların alınması noktasında büyük önemlilik arz etmektedir (Aydın, 2021: 85-86).

3.1.3.9. Dramatizasyon Yöntemi

Bu yöntem esasında bir grubun diğerlerinin karşısında bir konuyu dramaya dökerek anlatmasını, oynamasına dayanır (Demirel, 1992: 41-42). Özellikle değerler eğitiminde bu yöntem kullanılmaktadır. Zira bu yöntem sayesinde aktarılan bir değer bireylerde kalıcı olabilmektedir (Aydın, 2021: 86).

3.1.3.10. Taklidi Oyun

Bu yöntemde bireyler gerçekleşmemiş fakat gerçekleşme ihtimali bulunan bir durumu sanki gerçekleşmiş gibi ele alıp o konu üzerinde çalışmalar yürütürler.

3.1.3.11. Örnek Olay İncelemesi Yöntemi

Bu yöntemde ilk olarak bireylere konu detaylı olarak sözlü, yazılı veya görsel içerikler kullanılarak aktarılır. Daha sonrasında da bireylerin konu ile ilgili tartışma yapmaları ve çözüme ulaşmaları istenir. Bu yöntemdeki temel amaç bireyin karar verebilme, seçme ve sonuca ulaşmasını sağlamaktır (Bilen, 2002: 92).

3.1.3.12. Problem Çözme Yöntemi

Bu yöntemde bireyler ister tekil ister grup halinde olsun daha önce hiç bilmedikleri bir konuyla ilgili bilimsel verileri kullanarak sonuca ulaşmalarını sağlamak amaçlanır (Aydın, 2021: 88).

3.1.3.13. Oyun Yoluyla Öğretim/ Eğitsel Oyunlar

Bu yöntemde de eğitici oyunlar kullanılarak bireylere istendik şeylerin aktarılması planlanır. Fakat unutulmamalıdır ki oyun esnasında bireye öğretilmek istenen şeye karşı istekli olması gerekir. Zira isteklilik hali söz konusu değilse ve birey istendik şeyi öğrenmekten ziyade sadece oyun oynadığını zannediyorsa bu yöntemin gerçekleşmesinden söz edilemez (Aydın, 2021: 82-90).

Araştırmamıza konu olan medya yoluyla değerler eğitiminin gerçekleştirilmesi de esasında dramatizasyon yöntemine dayanmaktadır. Çünkü medyada bulunan ve değerler eğitimi vermeye yarayan içerikler de değerlerin belirli olay örgüleriyle işlenerek bireylere aktarılmasına olanak sağlamaktadır.

3.2. Diyanet İşleri Başkanlığı Tarihçesi

DİB'in tarihçesi esasında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan çok daha öncesine dayanmaktadır. Nitekim İslam'ın ilk dönemlerinden itibaren halkın din konusunda aydınlatılması, dini kurumların yapım ve denetimi vs. DİB'in görev kapsamına giren işler bizzat devlet yöneticisi olan halifeler ve onların tayin ettiği valiler tarafından gerçekleştirilmekteydi.

Osmanlı döneminde özellikle XVI. yüz yıla gelindiğinde bu dini vazifelerin yanında görev kapsamına eğitim, hukuk ve vakıf işlerinin girdiği, Şeyhülislamlık makamı karşımıza çıkmaktadır (Baz, 2020: 48). Osmanlı'nın son iki asrına kadar tüm bu görevler Şeyhülislam tarafından gerçekleştirilirken, Tanzimat Fermanından sonra Adliye ve Maarif Nezareti kurulmuş ve Şeyhülislam'ın görev kapsamında sadece din ve vakıf işleri kalmıştır. Osmanlı'nın son dönemlerine gelindiğinde Şeyhülislamlık makamının yerine Şer'îye ve Evkaf Vekaleti kurulmuş, vakıf ve dini işler bu kuruma bağlanmıştır ("Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Tarihçe", 2021).

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra 1924 yılında dini ve hayri işlerin yürütülmesi amacıyla Diyanet İşleri Reisliği kurulmuştur. Esasında ilk kurulduğunda Din İşleri Başkanlığı adıyla kurulmuş fakat sonrasında Zonguldak Vekili Tunalı Hilmi'nin talebine binaen ismi Diyanet İşleri olarak değişmiştir. Zira genel kabule göre din işlerinin kapsamına hem yargısal meseleler hemde fetva-i işler dahil iken diyanet işlerinin kapsam alanına sadece kanunda belirtilen ibadet ve itikat işleri dahildir (Toprak, 2018: 6). Kuruma, ülkede faaliyet gösteren cami ve kur'an kursları ile birlikte tekke ve zaviyelerde bağlanmıştır (Gözyayın, 2009). Fakat 1925 yılında kapatılan tekke ve zaviyeler, kurumun yetki kapsamından da çıkarılmıştır. Henüz tam olarak sistemleşmemiş olan kurumun elinden 1931 yılında bütün cami, mescit ve buradaki görevliler alınıp Evkaf Umum Müdürlüğüne devredilmiştir ve bu durum 1950 yılına kadar devam etmiştir (Aytürk, 1987).

DİB'in teşkilat yapısının ilk oluşumu kendisine 1927 yılında tahsis edilen 7.172 kadro ile olmuştur. Fakat teşkilat yapısının gerçek anlamda tam olarak oluşabilmesi ancak 1935 yılında çıkarılan Diyanet İşleri Reisliği Teşkilat Kanunu ile olabilmektedir.

1946 ya gelindiğinde çok partili döneme geçiş söylemleri gündeme gelmiş ve özellikle de CHP'nin 1947 yılındaki kurultayında dinin komünizm tehlikesine karşı frenleyici bir etken olduğu ile ilgili görüşler artık Diyanet İşleri Reisliğinin daha aktif rol oynayabilmesine olanak sağlamıştır (Tarhanlı, 1992: 48).

1950 yılında Diyanet İşleri Reisliği olan kurumun ismi Diyanet İşleri Başkanlığı'na dönüştürülmüş ve aynı zamanda 1931 yılında Evkaf ve Umum müdürlüğüne devredilen Cami, Mescit ve buradaki personeller tekrardan DİB'e bağlanmıştır. Yine 1961 Anayasası'nda da kendisine yer bulan kurum artık hukuki bir zeminde faaliyetlerini gerçekleştirme imkanına kavuşmuştur.

1965 yılına kadar kurumun görev kapsamına İslam dininin ibadet ve inanç işlerini yürütmek, toplumu din konusunda aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek giriyorken bu tarihten itibaren bunlar arasına ahlak alanı da dahil edilmiştir (Stratejik Plan 2019-2023, 2018: 7; Gökçebay, 2022).

Yine 1965 yılında çıkarılan Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Başkanlıkla ilgili olan kararların tamamı lağvedilerek tek bir metinde toplanmıştır. Aynı dönemde başkanlığa bağlı birçok birimin kurulmasına olanak sağlanmış ve teşkilat yapısı artık günümüzdekine yakın bir hal almıştır (Yücel, 1994: 455).

Tarih içerisinde DİB teşkilat yapılanmasında pek çok değişiklik söz konusu olmuştur. Bunların sonuncu ve en kapsamlısı 633 sayılı kanunda değişiklik yapan 01.07.2010 tarihli ve 6002 sayılı kanundur. Kanun kapsamında Başkanlık; genel müdürlük seviyesinden müsteşarlık seviyesine çıkarılmıştır. 2018 yılına gelindiğinde ise kurum geçilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır ("Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Tarihçe", 2021).

3.3. Kur'an Kurslarının Tarihsel Gelişimi ve 4-6 Yaş Kur'an Kursları

İslam tarihi boyunca her ne kadar farklı isimler kullanılmış olsa da her dönemde Kur'an eğitimini önceleyen eğitim kurumları yer almaktadır. Bu kurumlar daha ilk İslam döneminden beridir varlığını sürdürmeye gayret göstermiştir. Nitekim Hz. Peygamber zamanına bakıldığında Mekke döneminde Darul Erkâm, Hz. Ebu bekrin evi vs. Medine dönemine gelindiğinde daha kompleks bir yapıya dönüşen suffa medresesi bu yapıların atası kabul edilmektedir (Hamidullah, 1966: 77).

Sonraki dönemlerde de bu kurumlar gelişerek devam etmiştir. Selçuklular döneminde açılan Nizamiye Medreseleri, Osmanlı ile tabiri caizse şahlanmış, yine aynı dönemde açılan Darul-Kurra, Darul-Huffaz ve benzeri yapılarda Kur'an öğretimini önceleyen kurumlar olarak varlığını belirli bir

döneme kadar sürdürmüşlerdir (Kazıcı, 2000: 14-15). Bu kurumlara ek olarak birçok camide de Kur'an öğretimi gerçekleştirildiği söylenebilir (Çelebi, 1976: 78).

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak açılan Kur'an Kursları geçmişten gelen Kur'an'ı öğretme misyonunu üslenmiş ve sonraları her ne kadar din eğitimi faaliyetleri belirli bir dönem kesintiye uğramış olsa da Kur'an Kursları eğitimlerine ara vermeden günümüze kadar gelebilmeyi başarmış bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki Cumhuriyet tarihinden bu yana eğitim hizmetlerine ara vermeden günümüze gelen tek din eğitimi kurumudur denilebilir (Ayhan, 1999: 474; Koç, 2005: 474). Bu da Kur'an Kurslarını çok önemli bir noktaya taşımaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı anayasada bulunan halkı din konusunda aydınlatma görevini yerine getirirken kullandığı iki büyük aracı bulunmaktadır. Bunların ilki Camiler bir diğer ise Kur'an Kurslarıdır. Özellikle Kur'an Kursları katılımcılara belirli bir müfredat dahilinde sistematik bir eğitim verdiği için İslam dini konusunda halkın aydınlanması noktasında daha büyük bir öneme sahip görünmektedir. Kuran Kursları müslüman bireylerin din eğitimi konusundaki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hizmet yürüten yaygın din eğitimi kurumlarıdır (Korkmaz, 2012: 339).

Kur'an Kursları, Diyanet İşleri Başkanlığından aldıkları bu görevi yerine getirmek için halkın hemen tamamına ulaşmayı kendileri için bir amaç olarak görmektedirler. Tarihin bazı dönemlerinde alınan kararlar bu görevi yerine getirirken Kur'an Kurslarına bazı zorluklar çıkarabilmektedirler. Özellikle 2 Temmuz 1999 tarihinde DİB kuruluş ve görevleri hakkındaki kanuna eklenen 3. Madde ile kursa katılacak olanlara yaş sınırlaması getirilmiş ve bilhassa okul öncesi çocukların bu kurslara katılımlarının önü kapatılmıştır.

Okul öncesi ve ilk okulun belirli bir dönemine kadar gelen bireylerin din eğitimi ihtiyaçlarını karşılayabilecek herhangi örgün ve yaygın bir kurumun kalmaması var olan bu eksikliği ortaya çıkarmıştır. Zira ilkokulda din kültürü dersleri 4. Sınıftan itibaren verilmeye başlandığından dolayı bu yaşa kadar olan bireyler herhangi bir din eğitimi alabilme imkânı bulamıyorlardı. Var olan bu sorunu aşmak amacıyla 17.09.2011 tarihli ve 653 sayılı kanun hükmünde kararname (Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, 2023) ile Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an Kurslarına kayıt için getirilen yaş sınırlandırması kaldırılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı alınan bu karar ile artık özellikle okul öncesi bireyler için yeni bir Kur'an Kursunun açılması gerekliliğinin farkına varmış ve 2013-2014 eğitim öğretim yılında Ankara, İstanbul, İzmir, Kayseri, Gaziantep, Adana, Diyarbakır, Samsun, Rize ve Erzincan olmak üzere toplam 10 ilde pilot bölge çalışması yürüterek 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kurslarının açılmasını sağlamıştır. Pilot bölgede gerçekleştirilen eğitimlerin başarılı olması sonucunda 2014 yılından itibaren ülkenin çeşitli illerinde 4-6 yaş Kur'an Kursları açılmıştır.

Bunun yanında Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş grubunda görev yapacak personeli için de 09-22 Eylül 2013 tarihleri arasında Manisa Eğitim Merkezinde, 13-21 Ağustos 2014 ve 24-28 Mayıs 2015 yıllarında Afyonkarahisar'a bağlı Sandıklı'da ve 24-28 Ağustos 2015 tarihleri arasında da Rize eğitim merkezinde hizmet içi eğitim kursları açmıştır. İlerleyen süreçlerde de 4-6 yaş Kur'an Kursu personeline yönelik bu tür eğitimler devam etmiştir. 2014 yılında bu tür eğitimlerle ilgili önemli adım atılmış, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı arasında yapılan anlaşma ile hayat boyu öğrenme genel müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 296 saatten oluşan eğitim sayesinde personelden bu eğitimin alınıp sertifikalı bir şekilde bu kurslara başvurması istenmiştir. İlgili eğitimin daha koordineli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla İlçe Müftülükleri ve Halk Eğitim Merkezleri arasında ortak bir çalışma yürütülmüştür.

3.3.1 4-6 Yaş Kur'an Kursları Öğreticileri

DİB tarafından açılmış 4-6 yaş Kur'an Kurslarında görev yapan personeller kadrolu sözleşmeli ve fahri statüde görev yapan personellerden seçilebilmektedir. Özellikle fahri statüde görev yapan personeller bu kurslarda asıl olarak görev yapan personel statüsünde değil de ihtiyaca binaen geçici olarak görev yapan personel gurubundan oldukları için bu personellerde diğer statüde olan 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında aranan şartlar aranmamaktadır.

Bu kurslarda görev yapan personellerde öncelikli olarak DİB ve MEB arasında imzalanan protokol ile ilçe halk eğitim merkezlerinde verilen ve 256 saatten oluşan bir eğitimden mezun olma şartı aranmaktadır. İlgili şartı sağlamaya ek olarak DİB başkanlığı tarafından verilen hizmet içi eğitim kurslarından mezun olan personeller görev alabilmektedirler.

DİB 4-6 yaş kursları müfredatında belirlenmiş olan 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenleri yeterliliklerine bakıldığında;

- 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Öğretim Programının temel amaç ve ilkelerini bilir.
- Erken çocukluk dönemi gelişim özelliklerini bilir.
- Çocukla etkili iletişim kurma becerisine sahiptir.
- 4-6 yaş grubu çocuklara din ve değerler eğitimi verirken hangi yöntem ve teknikleri kullanacağını bilir.
- Uygulanan öğretim programına uygun günlük ve haftalık plan hazırlama becerisine sahiptir.
- Eğitim ortamını yaş grubunun özelliklerini göz önünde bulundurarak düzenler.
- Programın temel ilkeleri çerçevesinde etkinlikler hazırlayıp uygular.
- Çocukların hazırbulunuşluk düzeyini göz önünde bulundurarak hangi etkinliği uygulayacağını belirler.
- Program içeriğine uygun materyal geliştirme becerisine sahiptir.
- İhtiyaç halinde aile katılımından faydalanır.
- Gerektiği takdirde veli, diğer öğretmenler ve görev aldığı kurum ile iş birliğine açıktır.
- Belirli periyotlar halinde meslektaşları ile tecrübe paylaşımında bulunur.
- Çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak onların aktif öğrenmelerini destekler (4-6 Yaş Kuran Kursları Öğretim Programı, 2022: 6).

Şartlarının arandığı görülmektedir. DİB genel Kur'an Kursu öğretmenlerinde bulunan şartlara ek olarak ilgili 13 adet yeterliliğin bulunmasını da öngörmektedir.

3.3.2. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarının Amaçları

4-6 yaş Kur'an Kurslarının amaçlarına bakıldığında karşımıza DİB tarafından hazırlanmış olan 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretim programında yer alan şu 8 amaç çıkmaktadır;

1. İslam dininin değerlerini insan hayatına anlam kazandıran unsurlardan biri olarak fark etmelerini sağlamak,
2. Kazanılacak değerleri günlük hayatta kullanmalarını sağlamak,
3. İslam'ın temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i ses ve şekil olarak tanımalarını sağlamak,
4. Allah'ı sevgi temelinde tanımalarını ve yaratılıştaki düzeni fark etmelerini sağlamak,
5. Peygamber efendimizin kişiliğini ve ahlakını tanımalarını, sevmelerini ve model almalarını sağlamak,
6. Sağlıklı bir din ve ahlak gelişimi göstermelerini sağlamak,

7. Dini kavramlar, dini davranışlar ve değerler ile ilgili olumlu deneyimler yaşamalarını sağlamak,
8. Bilişsel, sosyal-duygusal, motor, dil ve özbakım gelişim alanlarını çeşitli etkinliklerle destekleyecek nitelikte öğrenim görmelerini sağlamak (4-6 Yaş Kuran Kursları Öğretim Programı, 2022: 6).

3.3.3. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında Yer Alan Dersler

4-6 yaş Kur'an Kursları müfredatı incelendiğinde Dini Bilgiler 1, Dini Bilgiler 2, Kur'an-ı Kerim 1 ve Kur'an-ı Kerim 2 derslerinin olduğu görülmektedir. Derslerin içerikleri aşağıda belirtildiği gibidir;

3.3.3.1. Dini Bilgiler- 1

- Sevgi ve Merhamet
- Saygı
- Görev ve Sorumluluk
- Adalet
- Yardımlaşma ve Paylaşma
- Sabır
- Güvenilirlik ve Doğruluk
- İyilik
- Dua, Şükür ve Özür Dileme

3.3.3.2. Kur'an-ı Kerim – 1

- Kur'an-ı Kerimi Tanıma
- ا، ب، ث، ت، Harflerini Ezber ve Tanıma
- ح، ج، خ Harflerini Tanıma Ve Ezber
- د، ذ، ز، ر، Harflerini Ezber ve Tanıma
- ط، ظ Harflerini Tanıma ve Ezber
- غ، ع Harflerini Tanıma ve Ezber
- ف، ق، ك، ل Harflerini Ezber ve Tanıma
- م، ن، ه، و، ی Harflerini Ezber ve Tanıma

3.3.3.3. Dini Bilgiler – 2

- Allah'ı Seviyorum
- Peygamberimi Seviyorum
- Dinimi Seviyorum
- Kitabımı Seviyorum
- Kâinatı Seviyorum
- İnsanları Seviyorum
- Vatanımızı Seviyorum
- Bayramlarımızı Seviyorum
- Dini Mekânlarımızı Seviyorum

3.3.3.4. Kur'an-ı Kerim – 2

1. Harfleri Tanıma ve Ezber
2. Harfleri Tanıma ve Ezber
3. Harekeleri Tanıma ve Ezber
4. Cezm İşaretini Tanıma ve Ezber
5. Şedde İşaretini Tanıma ve Ezber
6. Tenvin İşaretini Tanıma ve Ezber
7. Uzatma Harflerini Tanıma ve Ezber
8. Ezber ve Kur'an-ı Kerim Okuma
9. Ezber ve Kur'an-ı Kerim Okuma

İlgili içerikler incelendiğinde Kur'an-ı Kerim Dersi 1 ve 2 de Arapça harflerin öğrenimi ve tecvit kuralları üzerinde durulurken Dini Bilgiler 1 ve 2 derslerinde ise daha çok ahlak ve değerler eğitimi temelli bir müfredatın esas alındığı görülmektedir.

3.4. YouTube

2005 Yılında kullanılmaya başlanan YouTube Chad Hurley, Steve Chen ve Javed Karim tarafından kurulmuştur (Araç, 2021: 35). Asıl kuruluş amacı kurucuların izlemek istedikleri fakat ulaşamadıkları dizi bölümlerine daha rahat ulaşmayı sağlayacak bir platform oluşturmaya idi. Üreticilerin ilgili platformu oluşturmamasından ortalama 1 yıl sonra YouTube, Google tarafından 1,6 milyar dolara satın alınmıştır (Lister, 2009: 225-226). YouTube kullanıcıların video yüklemenin yanı sıra dizi, film, reklam, eğitsel videolar vb. birçok alanda içerik sunmaktadır. Buna ek olarak YouTube kullanıcılarına izledikleri videolar üzerinde değerlendirme ve yorum yapma imkânını da sunmaktadır.

YouTube eklenen ilk video Javed Karim tarafından yüklenen ve 18 saniye süreli olan ben hayvanat bahçesindeyim isimli videodur (Snickars, 2009: 9; Hearsun ve Inglis, 2013: 483). We Are Social Dijitalin 2021 raporuna göre YouTube reklam kitlesi verilerine göre toplam kullanıcı sayısının 2 milyar Türkiye’de ise bu rakamın 50 milyon olduğu görülmektedir. Yine aynı veriler YouTube’da 1 saatte günlük olarak 1 milyar video izlendiğini gözler önüne sermektedir. YouTube Türkiye ortalama nüfusun %81 inin kullandığı ve son bir yılda 500 bin kullanıcı sayısını arttırdığı söylenmektedir (“Digital 2023: Turkey”, 2023). We are social 2021- 2022 yılı verileri incelendiğinde arama motorlarında en fazla aranan ikinci internet sitesinin YouTube ([youtube.com](https://www.youtube.com)) olduğu görülmektedir (“Digital 2023”, 2023: 32). Kullanıcılar ilgili sosyal medya platformlarında aylık ortalama 18,30 dk süre harcamaktadırlar (“Digital 2023”, 2023: 50). Yine aynı araştırma şirketinin yapmış olduğu araştırmaya göre YouTube de ise izlenen içeriklerin %42,4’ü eğitim veya nasıl yapılır videosu iken %37,6 direk olarak eğitim videosunu oluşturmaktadır (“Digital 2023”, 2023: 36).

3.4.1. YouTube’un Eğitimde Kullanılması

Çocukların eğitiminde teknolojinin kullanılması incelendiğinde alan yazında iki farklı görüşün bulunduğu söylenebilir. Zira bazı araştırmacılar çocukların gelişiminde teknolojinin sunduğu her türlü ses, data doyası vb. içeriklerin eğitimi ileriye taşıyacağı ve çocuk öğrenmesinde faydalı olacağını düşünmektedir (Dicheva ve diğ., 2015: 75-88). Bazı araştırmacılara göre ise teknolojik

gelişmelerin eğitime dahil edilmesi çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerine zarar vereceği için desteklenmemelidir (Calvert, 2015: 390; Selwyn, 2012: 82).

Fakat genel kanaate göre teknolojik gelişmelerin günümüzde kullanıcılara sunduğu imkanlar ve kullanıcıların ilgili gelişmelere kayıtsız kalmayacağı reddedilmesi mümkün olmayan bir gerçekliktir. Çocukların hayatları ve öğrenme şekilleri üzerinde büyük bir etkisi olduğu düşünülen teknolojik araçları çocuklardan uzaklaştırmak yerine bu araçları çocukların doğru bir şekilde kullanmalarına yardımcı olunmalıdır (Gülmez, 2019: 28). Teknolojideki yeni gelişmelerin birçok mecrada kullanılmasının yanı sıra eğitim alanında da kullanılabilir hale gelmesi de yine bu savı destekler mahiyettedir (Deperlioğlu, 2010: 10-12).

Teknolojinin bireylerin hayatlarında vazgeçilmez olmasının yanı sıra Goodwin (2018)' e göre kullanıcılarına sunmuş olduğu fırsatlar şöyle sıralanabilir;

- Çocukların görsel ihtiyacına cevap verir,
- Dengeli bir şekilde çocuk becerileri geliştirir,
- Seçim yapılabilir,
- Kolayca düzenlenebilir,
- Geribildirimler anlıktır,
- İnteraktif öğrenme sağlar,
- Kullanıcıların içerik üretmesine olanak sağlamaktadır,
- Anında bilgiye erişim sağlar (Gülmez, 2019: 29).

İlgili fırsatlar arasında özellikle Teknolojik araçların kullanıcılarına görsel ve işitsel olmak üzere iki boyutta hitap etmesi oldukça önemlidir. Okul öncesi bireyler değerlendirildiğinde de aynı şeyi söylemek mümkündür. Zira öğrenmenin etkili ve kalıcı olabilmesi eğitim ortamında bulunan duyu organıyla doğru orantılıdır (Baylan, 2015). Yine buna ek olarak Teknolojik altyapılı uygulamalarda bilginin artması ve bu sayede kullanıcıların kolayca bilgiye ulaşabilmesi ve yine kendi esnek öğrenme ortamlarını oluşturmalarına olanak sağlamaktadır (Alp ve Kaleci, 2018). Bu uygulamalar arasında ise özellikle web.2.0 altyapılı uygulamalar devreye girmektedir (Kılıç ve Yılmaz, 2021: 70).

Web.2.0 içerikleri arasında özellikle video paylaşım siteleri diğer içeriklere göre işitsel ve görsel kanalları beraber kullanması, zaman ve mekân kısıtlaması olmaması ve internet altyapısının bulunduğu bütün durumlarda ulaşılabilir olduğu için oldukça önemli bir konumdadır (Kılıç ve Yılmaz, 2021: 70).

Günümüzde kullanım bakımından en önde gelen sosyal medya platformları Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'dur (Polat, 2016). Özellikle kullanıcılarına web. 2.0 teknolojik altyapısı ile video içerikleri yükleyip izleyebilmelerini sağlayan video paylaşım sitesi YouTube izleyici bakımından en önde gelenleri arasındadır.

Bilgiye ulaşmada eğitsel amaçla tasarlanmış çeşitli bazı uygulamalara ek olarak sosyal medya olarak nitelendirilen YouTube'da günümüzde artık eğitim amaçlı kullanılan platformlar arasına dahil olmuştur (Polat, 2016). YouTube sosyal bir olgu olarak tanımlanan ve dünyada en fazla popüler olan video paylaşım sitesidir (Mayora, 2009: 42; Taşdelen, 2019: 98).

Günümüzde pek çok eğitim kurumu YouTube platformu üzerinden kendi materyallerine destekleyici olarak bazı içerik paylaşımlarında bulunabilmekteler (Abu Taieh ve diğ., 2022: 5856; Aruğaslan ve Çivril, 2023: 357). Zira ilgili uygulamada yaralan içerikler kullanıcıların birden fazla duyu organına hitap edebildiği için kullanıcılar tarafından hem daha dikkat çekici hemde öğrenme düzeyini arttırıcı olabilmekteler (Çilem, 2013: 503).

YouTube da arama butonunda aranan kelimeler incelendiğinde çizgi film kavramının 18. Sırada yer aldığı ve indeksinin 32 olduğu görülmektedir (“Digital 2023”, 2023: 58). Buda çizgi filmlerin birçok içeriğe göre daha fazla izlendiği anlamına gelmektedir.

YouTube da özellikle okul öncesi için kullanılabilecek içerikler ise çizgi filmler olarak görülmektedir. Çizgi filmlerin en bariz özellikleri görsel-işitsel eğlence araçları arasında sayılmasına ek olarak tüm dünyada sınıf ortamlarında eğitim materyali olarak da kullanılmasıdır (Çilek, 2021: 1598).

Çizgi filmlerde yer alan kavramların belirli sıklıklarla tekrarlanması, tekrarlanan kavramların izleyicide yerleşmesini sağlamaktadır (Bursalı ve Ünal, 2015: 63). Bu durum izleyicinin değer eğitiminde de düşünülebilir. Zira belirli bir değer öğretimi ve pekiştirilmesi amacıyla oluşturulan çizgi filmlerde ilgili değer aktarılabilmesi amacıyla birçok defa farklı tekrarlar yapılmaktadır. Buda ilgili değer izleyici tarafından daha kolay özümsemesine katkı sağlamaktadır.

3.5. Diyanet YouTube Kanalı

DİB 14 Nisan 2013 tarihinde YouTube Kanalını açmıştır. İlgili kanal 8 Temmuz 2013 tarihinde açılacak olan televizyon kanalının içeriklerinin paylaşımı ve orada kayıtlı olarak kalabilmesi için kullanılmaktadır.

Diyanet TV YouTube ([youtube.com/@diyanettv](https://www.youtube.com/@diyanettv)) kanalı incelendiğinde içerisinde bulunan içeriklerin kategorik bir şekilde sınıflandırıldığı ve hatta bu sınıflandırmanın daha da ileriye taşınarak ana temalar için kanalın bünyesinde faaliyet gösteren yeni kanalların açıldığı görülmektedir.

Bu kanallar sırasıyla; DİB ile ilgili haberlerin paylaşıldığı Diyanet Basın Merkezi, başkanlığa bağlı faaliyet gösteren resmi dernek olan Diyanet Vakfının faaliyetlerinin duyurulması amacıyla taşıyan Türkiye Diyanet Vakfı, yine başkanlığın web.1 tabanlı yayın organı olan radyo kanalı ile ilgili olan Diyanet Radyo, başkanlığın yayınlarını duyurmayı amaçlayan Diyanet Yayınları, başkanlığın gençlere yönelik oluşturdukları içerikleri paylaşmayı amaçlayan Gençlerin Dilinden ve başkanlık tarafından oluşturulmuş ve web.2 tabanlı TV kanalında yayımlanmış içeriklerin tekrar erişilmeye açık hale getirilmesini amaçlayarak kurulmuş Diyanet Çocuk YouTube Kanalıdır.

3.5.1 Diyanet Çocuk YouTube Kanalı

Başkanlığın YouTube Kanalına bağlı bulunan ve TV kanalında çocuklara yönelik bulunan içeriklerin depolama ve tekrar izlenebilmesini sağlayan Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ([youtube.com/@DiyanetCocuk](https://www.youtube.com/@DiyanetCocuk)) 5 Ağustos 2014 tarihinde açılmıştır. Kuruluşundan bugüne kadar kanalda bulunan içeriklerin toplam görüntüleme sayısı 119.631.672’dir. Kanala bağlı 35 adet oynatma listesi ve 1831 adet içeriğin bulunduğu tespit edilmiştir. Kanalda bulunan içeriklerin bir kısmı direk olarak yaş kategorilerine göre sınıflandırılmışken (“Dini Hikaye - Gök Masalı (4+ Yaş) @DiyanetDijital”) büyük bir çoğunluğu gelişimsel yaş dönemleri belirtilmeden kanalda paylaşılmıştır.²

² Bu veriler 14.03.2023 tarihinde Diyanet Çocuk YouTube Kanalı incelenerek alınmıştır. Sonraki tarihlerde rakamlar farklılık arz edebilir.

3.6. İlgili Araştırmalar

3.6.1. Yurtiçi Çalışmalar

3.6.1.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalı ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Güney (2019) Çizgi Filmlerde Değer Yüklü Mesajlarda İçerik Analizi: Şeker Hoca ve Yusuf'un Dünyası Örneği isimli yüksek lisans tezinde içerik analizi yöntemi kullanarak iki adet içeriğin ilk 10 bölümünü değer analizine tabi tutmuştur. İlgili iki adet içerikte nezaket, dini değer, sorumluluk, hoşgörü, adalet, sabır gibi değerlerin yer aldığı ve bu değerlerin öğretilmesinde kullanılan yöntemlerin çocukların gelişim düzeylerine uygun olduğu söylenmektedir.

Arlı (2022) Millî Eğitim Bakanlığı Mevzuatında Yer Alan Kök Değerler Açısından Harfler Köyü Çizgi Filminin İncelenmesi isimli yüksek lisans tezi doküman incelemesi ve içerik analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada MEB kök değerler açısından ilgili içerikte herhangi bir olumsuzluğun bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çinemre (2021) Diyanet TV Çizgi Filmlerinin 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Öğretim Programında Yer Alan Değerler Açısından İncelenmesi isimli makalesinde Dedemin Öyküleri ve Yusuf'un Dünyası isimli içerikler örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada doküman incelemesi yöntemi ve içerik analizi yöntemleri tercih edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre iki içerikte de en sık yardımlaşma değerine yer verilirken en az iyilik değerine yer verilmektedir. Yine çalışmanın sonuçlarına göre içeriklerde yer alan değerler büyük çoğunlukta müfredattaki değerlerle uyuşmasına karşın yeterli olarak görülmemektedir.

Çinemre (2021) Diyanet TV Çizgi Filmlerinin Din Eğitime Katkısı Açısından İncelenmesi isimli makalesinde örneklem olarak Yusuf'un dünyası ve dedemin öyküleri tercih edilmiştir. Araştırmada tercih edilen iki adet içeriğin ilk 10 bölümleri kapsama dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda dini unsurlar kategorisi kapsamında en sık tekrarlanan ifadenin Allah; dini mekân kategorisi kapsamında ise en az yer verilen kavramın Kur'an olduğu ortaya çıkmıştır.

3.6.1.2. YouTube'un Eğitim Ortamı Olarak Kullanılması ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Aydın (2015) Sosyal Paylaşım Sitelerinin Öğrencilerin Görsel Sanatlar Eğitime Katkıları isimli çalışmasında örneklem olarak 30 öğrenci üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırma deneysel desende yürütülmüştür. Araştırma sonucunda ise sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla öğretimin uygulandığı deney ve hiçbir uygulamanın olmadığı kontrol grubunda işlem sonrası başarıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu da bu siteler aracılığıyla yapılan eğitimin deney grubu öğrencilerinin lehine etkili olduğu anlamına gelmektedir.

Bedir (2016) Sosyal Medya Kullanımının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi isimli çalışmasında örneklem olarak seçtiği 1007 öğrenci üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenciler gündemden haberdar olmak ve diğerleriyle iletişim kurmak için sosyal medyayı çok sık kullandıkları bulunmuştur. Ayrıca sosyal medya kullanım süresinin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Avinç (2017) 0-8 Yaş Arasındaki Çocukların İnternet ve Mobil Teknoloji Alışkanlıkları ve Güvenli İnternet Kullanımı isimli çalışmasında tarama modelinde gerçekleştirilmiş ve örneklem

olarak 41 çocuk ve ebeveyn tercih etmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre büyük çoğunlukta çocukların ebeveynlerinden görerek mobil cihazlarla tanıştıkları, çocukların bu cihazda büyük oranda oyun oynayıp ve video izledikleri belirlenmiştir. Ebeveynlerin de ilgili cihazları genel olarak eğlence amaçlı kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kılıç & Yılmaz (2021) Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Aracılığıyla Elde Ettikleri Kazanımlar: Bosna Hersek Örneği isimli çalışmada bir öğretim ortamı olarak YouTube'un incelenmesinin gerçekleştirildiği görülmektedir. Araştırmada Bosna Hersek'te bulunan ve 3. ve 4. sınıfta bulunan 57 öğrenci araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların tamamına yakınının YouTube'u bir öğrenme ortamı olarak gördükleri saptanmıştır.

Tüken (2021) Youtube'da Faaliyet Gösteren Dini İçerikli Kanalların Din Eğitimi Açısından İncelenmesi isimli çalışmada YouTube'da bulunan ve en fazla aboneye sahip 10 kanal din eğitimi açısından incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; YouTube'un çeşitli alanların yanında erken çocukluk dönemi karakter eğitimi için etkin bir araç olarak kullanılabileceği görülmüştür.

İlhan ve Aydoğdu (2019) çalışmalarında YouTube Kullanıcılarının Kullanım Motivasyonlarını incelemiştir. Araştırmada örneklem olarak 350 kişi seçilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında katılımcıların YouTube için en fazla tekrar ettiği seçeneğin bilgilendirmek olduğu görülmüştür.

Mady ve Baadel (2020), üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin YouTube'u akademik çalışmaları için bir öğrenme aracı olarak kullandıklarını ve genel anlamda bilgilerini zenginleştirdikleri sonucuna varmıştır. Ayrıca, YouTube videolarının akademide kullanımı ile öğrencilerin genel performansı arasında doğru orantılı bir ilişki bulmuştur.

3.6.1.3. Çizgi Filmlerin Materyal Olarak Kullanılması ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Kurt (2018) TRT Çocuk Kanalının 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerinin Dil Gelişimine Etkisi Hakkında Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşleri isimli tezinde 22 si öğrenci 22 si öğretmen ve 22 si veli olmak üzere toplam 66 örneklem grubu ile çalışmıştır. Araştırmada TRT çocukta bulunan içeriklerin 4-6 yaş çocuklarının dil gelişimine etkisi incelenmiştir. Araştırmada kanaldaki içeriklerin çocukların dil gelişimine faydalı olduğu görülmüş ve öğretmenlerin içerikleri derslerde yardımcı bir materyal olarak kullandıkları görülmüştür.

Çilek (2021) Çizgi Filmlerin Arapça Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılması isimli makalesinde çizgi filmlerin arapça öğretiminde kullanılması durumunu durum çalışması modeli çerçevesinde değerlendirmiştir. Araştırmada çizgi filmlerin materyale dönüştürülme biçimleri, kullanımının önemi üzerinde durulmuştur.

Korkmaz (2017) Din Dersi Öğretmenlerinin Bir Öğretim Materyali Olarak Filmleri Kullanma Durumları isimli makale genel tarama modelinde ele alınmıştır. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığında genel olarak öğretmenlerin büyük bir kısmı kısa filmleri derslerde yardımcı bir materyal olarak kullanmaktadır. Öğretmenler arasında bayanların erkekler göre daha fazla içerikleri materyal olarak ve dersleri zenginleştirmek amacıyla kullanıldığı görülmüştür.

Özgat (2023) Din Eğitiminde Dijital Hikâye Kullanımı isimli çalışmada YouTube'da bulunan dini hikayeler temasıyla aranan dijital hikayeler çeşitli açılardan değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; araştırmaya konu olan 111 adet dijital hikâyenin 77 tanesinin

öğretim materyali olarak 19 ders ve 152 farklı kazanım öğretiminde kullanılabileceği tespit edilmiştir.

Tanrikulu ve Sömek (2020) Erken Yaşta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmlerin Yeri isimli makalesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yabancı dil gelişiminde çizgi filmlerin yeri saptamaya çalışmıştır. Araştırma sonucunda çizgi filmlerin dil gelişiminde etkili olduğu ve başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

3.6.2. Yurtdışı Çalışmalar

Almurashi (2016) The effective use of YouTube videos for teaching English language in classrooms as supplementary material at Taibah University in Alula (Alula'daki Taibah Üniversitesi'nde ek materyal olarak sınıflarda İngilizce öğretmek için YouTube videolarının etkili kullanımı) isimli çalışmada YouTube'un derslerde yardımcı bir materyal olarak kullanılıp kullanılmama durumu ortaya konmuştur. Özellikle İngilizce öğretiminde ilgili materyallerin kullanılmasının faydalı olacağı ve dersin anlaşılmasına yardımcı olacağı sonucuna varmıştır.

Rahmatika vd. (2021) The Effectiveness of YouTube as an Online Learning Media (Bir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı Olarak YouTube'un Etkinliği) isimli çalışmada nitel araştırma yöntemi ve doküman taraması yöntemi benimsenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre YouTube öğrencilerin bağımsız öğrenmelerine yardımcı olmaktadır.

Farag vd. (2020) Use of YouTube as a Resource for Surgical Education (YouTube'un Cerrahi Eğitim Kaynağı Olarak Kullanımı) isimli çalışmada YouTube'da bulunan ve cerrahiye yönelik olan içeriklerin cerrahi öğrencileri üzerinde etkisi saptanmak istemiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre hali hazırda bulunan içeriklerin eksik olduğu ve tamamlanması gerektiği, içeriklerin izleyiciler üzerinde faydalı olduğu saptanmıştır.

Paulin vd. (2021) Videos educativos en YouTube: una herramienta promotora de habilidades clínicas en estudiantes de medicina (YouTube'daki eğitim videoları: tıp öğrencilerinde klinik becerileri geliştirmeye yönelik bir araç) isimli çalışmada 30 adet katılımcıya ön test son test uygulanmış ve YouTube materyalini kullanıp kullanmayanlar arasındaki farklar gözlemlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre iki grup arasında az miktarda anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırmacı ilgili YouTube materyalinin yazılı metinler ile beraber kullanılmasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Nacakın vd. (2020) Teacher Candidate Views on the Use of YouTube for Educational Purposes (YouTube'un Eğitim Amaçlı Kullanımına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri) isimli çalışmada nicel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve örneklem olarak 14 adet öğretmen belirlenmiştir. Öğretmenler YouTube'un derslerde yardımcı bir materyal olarak kullanılması hakkında oldukça olumlu düşünmektedirler. YouTube içeriklerinin derslerde pekiştireç olarak kullanılmasının uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Albahlal (2019) The Impact of YouTube on Improving Secondary School Students' Speaking Skills: English Language Teachers' Perspectives (YouTube'un Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Becerilerini Geliştirmedeki Etkisi: İngilizce Öğretmenlerinin Bakış Açıları) isimli çalışması betimsel analiz yöntemi kullanılarak Riyad'ta bulunan 40 adet İngilizce öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma da öğretmenlerin İngilizce öğrenimi ve pekiştirilmesi için YouTube in kullanılmasını tavsiye ettikleri görülmüştür.

Gedik & Akın (2016) The place of my dear sister cartoon in childrens' linguistic development in Turkey (Türkiye'de çocukların dil gelişiminde Can Ablam çizgi filminin yeri) isimli çalışmada TRT çocukta bulunan canım ablam çizgi filminin ilk 25 bölümü çocukların dil gelişiminde kullanılabilirliği sorgulanmıştır. İlgili çalışmada içeriğin oldukça zengin olduğu ve araştırmacılar ve eğitimciler tarafından kullanılabilirliğinin tespit edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Diyanet TV YouTube Kanalı

Tablo 3. Diyanet TV YouTube Kanalı İstatistikleri

Kanal Adı	Oluşum Tarihi	Abone Sayısı	Video Sayısı	Toplam Görüntüleme
Diyanet TV	14 Nisan 2013	1.41 M	33 B	497.220.142

Tablo 3. incelendiğinde 14 Nisan 2013 tarihinde açılan Diyanet TV YouTube Kanalı'nın abone sayısının toplamda 33. B olduğu, 1.41M aboneye sahip olduğu ve kanalda yer alan içeriklerin toplamda 497.220.142 defa izlendiği görülmüştür. Ayrıca sistematik bir yapı halinde olan kanal; toplamda 6 adet kanalı da bünyesinde bulundurmaktadır.

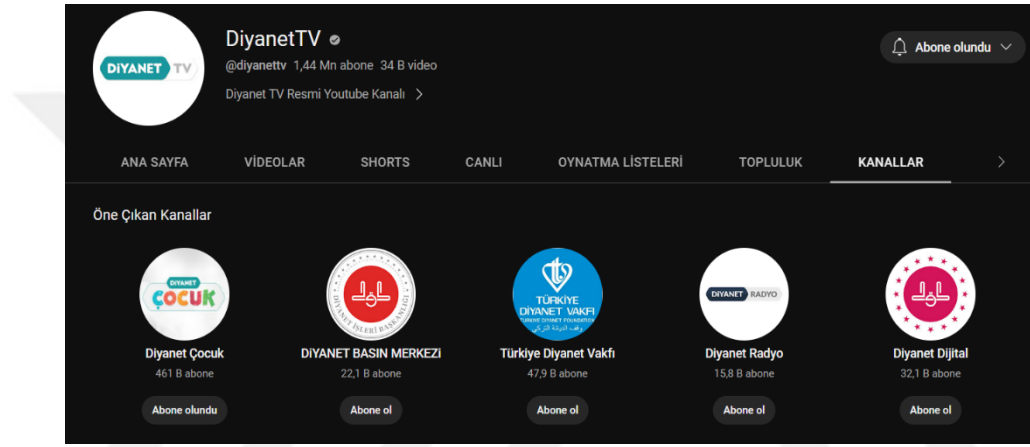

Foto 1. Diyanet TV YouTube Kanalına Bağlı Diğer Kanallar

Tablo 4. Diyanet TV YouTube Kanalına Bağlı Diğer Kanalların İstatistiği

Kanal Adı	Oluşum Tarihi	Abone Sayısı	Video Sayısı	Toplam Görüntüleme
Diyanet Basın Merkezi	06 Ocak 2012	21.7 B	2823	4.074.251
Türkiye Diyanet Vakfı	20 Ağustos 2013	22.5 B	1736	16.937.295
Diyanet Radyo	05 Aralık 2013	14.3 B	395	2.690.036
Diyanet Çocuk	05 Ağustos 2014	445. B	1883	151.590.378
Diyanet Yayınları	04 Temmuz 2020	26.6 B	1755	2.251.490
Gençlerin Dilinden	24 Aralık 2019	24.5 B	101	677.294

Tablo 4. İncelendiğinde diyanet TV YouTube Kanalı bünyesinde toplamda 6 adet kanalın bulunduğu görülmektedir. İlgili kanallar arasında en fazla abone sayısına ait kanalın 445 b ile Diyanet Çocuk kanalı olduğu, en az aboneye sahip kanalın 14,3 ile Diyanet Radyo kanalının olduğu görülmüştür. İlgili kanallar arasında en fazla video sayısına sahip kanalın 2823 sayısı ile Diyanet Basın Merkezi olduğu, en az video sayısına sahip kanalın 101 sayısı ile gençlerin dilinden kanalı olduğu görülmüştür. Yine ilgili kanallar arasında izlenme sayılarına bakıldığında en fazla izlemenin 151 küsur milyon ile Diyanet Çocuk kanalın olduğu, en az izlemeye sahip kanalın ise 677.294 sayısı ile Gençlerin Dilinden kanalının olduğu görülmektedir.

4.1.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçerikler

Tablo 5. Diyanet YouTube Çocuk Kanalı Oynatma Listeleri

	İçerik İsmi	Bölüm Sayısı	En Fazla İzlenen Bölüm	İzleme Sayısı
1	Hümeysra	14	1. Bölüm	5,5 M
2	Dinle Konuyu Bil Soruyu	22	1. Bölüm	4,1 B
3	Hoca İstanbul'da	24	1. Bölüm	4,1 B
4	Minik Seyyah	13	1. Bölüm	6,6 B
5	Namaz Kılmayı Öğreniyorum	6	2. Bölüm	17 B
6	Doğa Takımı	26	18. Bölüm	7,2 B
7	Masal Kitabım	80	10. Masal	7,2 B
8	Birlikte Yapalım	53	1.Bölüm	9,8 B
9	Dini Hikayeler	33	Yardımlaşmak Ne Güzel	15 B
10	Mutlugiller	53	1. Bölüm	92 B
11	Eymen ile Karagöz	32	1. Bölüm	40 B
12	İftara Hazırlık	17	1. Bölüm	6. B
13	Çocuk İlahileri	19	8. Bölüm	363 B
14	Patili ve Dostları	17	1. Bölüm	523 B
15	Neşeli Dostlar Sokağı	100	Peygamberim Şarkısı	175 B
16	Diyanet Çocuk Kesitler	67	571'de Bir Güneş Doğdu	251 B
17	Bir Çocuk Bir Dünya	231	1. Bölüm	25 B
18	Hikayelerle Çocuk Tiyatrosu	16	1. Bölüm	121 B
19	Taktak ile Tıttık	39	1. Bölüm	72 B
20	Çocukça	110	1. Bölüm	64 B
21	Evden Öğreniyorum	25	1. Bölüm	30 B
22	3-2-1	80	1. Bölüm	43 B
23	Harfler Köyü	49	1. Bölüm	4,4 M
24	Dedemin Öyküleri	12	6. Bölüm	625 B
25	Bilgi Hazinem	50	10. Bölüm	2,6 B
26	Etkinliklerle Neşeli Ramazan Günlüğü	27	1. Bölüm	7,5 B
27	Vav Çocuk	81	2. Bölüm	10 B
28	Değerler Takımı	8	1. Bölüm	3 M
29	Bilim Hazinesi	5	2. Bölüm	13 B
30	Bilirkişi	10	3. Bölüm	33 B
31	Hikayelerle Çocuklara 40 Hadis	17	1. Bölüm	104 B
32	Çocuk Atölyesi	180	400. Bölüm	11 B
33	Gezgin ile Meraklı	26	10. Bölüm	84 B
34	Şeker Hoca	111	4. Bölüm	3,7 M
35	Yusuf'un Dünyası	25	2. Bölüm	2 M
36	Oynatma Listesinde Yer Almayan Videolar	205		

Tablo 5. İncelendiğinde kanalda toplam 35 adet oynatma listesinin olduğu görülmektedir. Kanal incelendiğinde hakkında bölümünde yer alan bilgilerde toplam video sayısının 1831 olmasına karşın oynatma listelerinde yer alan videoların toplamının 1626 olduğu görülmüştür. Bu durumda oynatma listelerinde yer almayan 205 adet içeriğin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 35 adet oynatma listesi incelendiğinde en fazla içeriğe sahip oynatma listesinin 231 video ile bir çocuk bir dünya

olduğu, en az içeriğe sahip oynatma listesinin 5 video ile bilim hazinesi olduğu görülmüştür. Hümeysra isimli içeriğin 5,5 m izleyici sayısı ile diğer içeriklere göre daha fazla izlendiği görülmektedir. Bunu takiben harfler köyü isimli içeriğin 4.4 m izleyici ile ikinci sırada yer alırken şeker hoca 3.7 m izleyici ile 3. Sırayı almıştır. En az izlenen içeriğin ise 2,6 b ile bilgi hazinem isimli içeriğin olduğu görülmektedir.

4.2. Diyanet Çocuk Youtube Kanalının Değerlendirilmesi İle İlgili Bulgular

4.2.1. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalını Takip Etme Durumu

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalını takip etme durumları tespit edilmiş olup aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 6. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalını Takip Etme Durumu

Kod İsim	Olumlu	Olumsuz
KKÖ 1	Evet	-
KKÖ 2	Evet	-
KKÖ 3	Evet	-
KKÖ 4	Evet	-
KKÖ 5	Evet	-
KKÖ 6	Evet	-
KKÖ 7	Evet	-
KKÖ 8	Evet	-
KKÖ 9	Evet	-
KKÖ 10	Evet	-
KKÖ 11	Evet	-
KKÖ 12	Evet	-
KKÖ 13	Evet	-
KKÖ 14	Evet	-
KKÖ 15	Evet	-
KKÖ 16	Evet	-
KKÖ 17	Evet	-
KKÖ 18	Evet	-
KKÖ 19	Evet	-
KKÖ 20	Evet	-
Toplam	20	0

Tablo 6 de görüldüğü üzere çalışmaya katılan örneklem gurubunun tamamının Diyanet YouTube Çocuk Kanalının varlığından haberdar olduğu ve ilgili kanalı takip ettiği görülmektedir.

4.2.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin 4-6 Yaş Çocuklara Uygunluğu

Çalışma grubuna dahil edilen 20 tane 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticisine Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş grubu çocuklara uygun olup olmadığı sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 7 de belirtilmiştir. Kur'an Kursu Öğreticileri; uygundur, kısmen uygundur ve uygun değildir olmak üzere 3 cevap vermiştir.

Tablo 7. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin 4-6 Yaş Çocuklara Uygunluğu

Kod isim	Uygun	Kısmen Uygun	Uygun Değil
KKÖ 1	Evet	-	-
KKÖ 2	Evet	-	-
KKÖ 3	Evet	-	-
KKÖ 4	-	Evet	-
KKÖ 5	Evet	-	-
KKÖ 6	-	Evet	-
KKÖ 7	Evet	-	-
KKÖ 8	Evet	-	-
KKÖ 9	-	Evet	-
KKÖ 10	Evet	-	-
KKÖ 11	Evet	-	-
KKÖ 12	-	Evet	-
KKÖ 13	Evet	-	-
KKÖ 14	Evet	-	-
KKÖ 15	-	Evet	-
KKÖ 16	Evet	-	-
KKÖ 17	Evet	-	-
KKÖ 18	Evet	-	-
KKÖ 19	Evet	-	-
KKÖ 20	-	Evet	-
TOPLAM	20	14	6

Tablo 7 incelendiğinde 20 Kur'an Kursu Öğreticisinden 14 tanesi içeriklerin tamamının 4-6 yaş grubu çocuklara uygun olduğunu belirtmiştir. Yine 6 tanesi ise içeriklerin 4-6 yaş grubu çocuklara kısmen uygun olduğunu belirtmiştir. İçeriklerin 4-6 yaş grubu çocuklara uygun olmadığını düşünen Kuran Kursu Öğreticisi bulunmamaktadır.

4.2.3. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Amacı

Araştırmaya katılan Kur'an Kursu Öğreticilerinden Diyanet Çocuk YouTube Kanalını derslerde hangi amaçla kullandıkları sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 8 de belirtilmiştir.

Tablo 8. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Amacı

Tema	Kod isim	N	%	Katılımcılar
Eğitim	Dersleri Pekiştirme	15	75	KKÖ1, KKÖ2, KKÖ3, KKÖ4, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ7, KKÖ9, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ13, KKÖ14, KKÖ17, KKÖ18, KKÖ20
	Değer Oluşturma	5	25	KKÖ8, KKÖ12, KKÖ15, KKÖ16, KKÖ19
Toplam		20	100	

4-6 yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını kullanım amacı tablo 8'de verilmiştir. Tablo 8 incelendiğinde 20 Kur'an Kursu Öğreticisinden 15 tanesi ilgili içerikleri “Derslere Pekiştirici” olarak kullandığını ifade ederken, 5 tanesi “Değer Oluşturma” amacıyla kullandığını ifade etmiştir.

4.2.4. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Sıklığı

4-6 yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine derslerinde Diyanet Çocuk YouTube Kanalını kullanma sıklıkları sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 9'da verilmiştir. İlgili öğretmenlerin; “Her gün”, “Haftada Birden Fazla” ve “Haftada Birden Az” olmak üzere üç farklı cevap verdikleri görülmüştür.

Tablo 9. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Kullanım Sıklığı

Kod İsim	N	%	Katılımcılar
Haftada Birden Fazla	16	80	KKÖ1, KKÖ4, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ7, KKÖ8, KKÖ9, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ13, KKÖ14, KKÖ15, KKÖ17, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20
Her gün	2	10	KKÖ3, KKÖ12
Haftada Birden Az	2	10	KKÖ2, KKÖ16
TOPLAM	20	100	

4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikleri kullanma sıklıkları tablo 9'da sunulmuştur. Tablo 9 incelendiğinde 20 Kur'an Kursu öğreticisinden

16 tanesi içerikleri “haftada birden fazla” kullanırken 2 tanesi “her gün”, 2 tanesi de “haftada birden az” kullanmaktadır. Tabloda kullanma sıklıkları; n – öğretici sayısı- ve % şeklinde verilmiştir.

4.2.5. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Diğer Kanallardan Ayıran Farklar

Tablo 10. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Diğer Kanallardan Ayıran Farklar

Temalar	Kod İsim	Frekans	Katılımcılar	Toplam
İçeriksel	Değer Barındırması	10	KKÖ3, KKÖ4, KKÖ8, KKÖ9, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ15, KKÖ17, KKÖ19, KKÖ20	16
	Muhataba Uygunluk	4	KKÖ13, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	
	Eğitici	2	KKÖ11, KKÖ19	
Kurumsallık	Güvenilirlik	7	KKÖ1, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ7, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ20	7
	Düzen	2	KKÖ1, KKÖ13	
Şekilsel	Sevgi Temalı	1	KKÖ2	4
	Kalite	1	KKÖ16	
Toplam		27		27

Kur'an Kursu Öğreticilerine Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran farklar nelerdir sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 10'da verilmiştir. Tablo 10 incelendiğinde içeriksel, kurumsallık ve şekilsel olmak üzere 3 adet temanın olduğu görülmektedir. Belirlenen 3 adet temada frekansı en yüksek (f=16) tema içeriksel isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=4) ise şekilsel isimli temadır.

İlk tema olan İçeriksel temasında; Değer Barındırması, Muhataba Uygunluk ve Eğitici olmak üzere toplam 3 adet kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 10 ile “Değer Barındırması” kodu olduğu görülmektedir. İlgili kanalı diğer kanallardan ayıran farkı değer barındırması olarak ifade eden Kur'an Kursu öğretmenlerinden biri şöyle demiştir: “*Dini değerlerimize daha fazla yer veriyor olması (KKÖ3).*” Başka bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: *Dini bilgiler ve değerler eğitimiyle alakalı içeriklerin yer alması (KKÖ20).*” Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran farkı “Muhataba Uygunluk” olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “*Çocukların yaş gruplarına göre videoları kategorize etmesi (KKÖ13).*” Başka bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “*Kanal yayın yaparken şu an ekran başında küçük çocukların izlediğinin farkında olması (KKÖ18).*” İçeriklerin “Eğitici” olmasını Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran farkı olduğunu ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Boş ve hayali konuları işlemekten ziyade, bilinçli birer birey yetiştirme. Allah ve peygamber sevgisini aşılayıp inançlı olmalarını sağlama, adabı muaşeret konularıyla ileriki yaşlarında bunu kendilerine alışkanlık haline getirme gibi konularda yardımcı olup, diğer kanallardan ayrılmaktadır (KKÖ11).*” Başka bir Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “*Dini-değerler eğitimi içerikli videolara sahip olması (KKÖ19).*”

İkinci tema olan “Kurumsallık” temasında “Güvenilirlik” kodu bulunmaktadır. “Güvenilirlik” kodunun frekansının 7 olduğu görülmektedir. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran farkı güvenilirlik olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Dini içerik öğretmek amacı ile hareket etmeleri ve bunun devlet eli ile yapılıyor olması (KKÖ6).*” Başka bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Resmi bir kurum tarafından uzmanlarca verilmesi*

(KKÖ7).” Başka bir öğretici ise şöyle demiştir: “Diğer kanallardaki içeriklere göre uygunsuz sahnelerin yer almaması. Bu yüzden herhangi bir tedirginlik ve rahatsızlık hissetmeden çocuklara izletilebilmesi (KKÖ20).”

Üçüncü tema olan “Şekilsel” temasında; Düzen, Sevgi Temalı ve Kalite olmak üzere toplam 3 adet kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 2 ile Düzen kodu olduğu görülmektedir. Diyanet YouTube Çocuk Kanalını diğer kanallardan ayıran farkı “Düzen” olarak ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “İçeriklerinin düzenli olması (KKÖ13).” Diyanet YouTube Çocuk Kanalını diğer kanallardan ayıran farkı sevgi temalı olarak ifade eden bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: “Sevgi ve saygı çerçeveli olması (KKÖ2).” Temanın üçüncü kodu olan “Kalite” kodunu ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “İçeriklerin kaliteli olması kanalı diğerlerinden ayıran en temel fark (KKÖ16).”

4.2.6. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumluluklar

Tablo 11. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumluluklar

Tema	Kod	Frekans	Katılımcılar	Toplam
İçeriksel	Eğitici	7	KKÖ8, KKÖ13, KKÖ17, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	16
	Dikkat Çekicilik	5	KKÖ4, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ6, KKÖ13, KKÖ19	
	Eğlendirici	2	KKÖ10, KKÖ12	
	Sevgi Aşılama	1	KKÖ2	
	Güncellik	1	KKÖ9	
Güvenilirlik	Müfredat Uyumu / Pekiştirme	6	KKÖ4, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ15, KKÖ19, KKÖ20	9
	Uzman İşi	2	KKÖ7, KKÖ16	
	Resmi Kurum	1	KKÖ7	
İzleyici Merkezlilik	Özdeşleşme	3	KKÖ1, KKÖ18, KKÖ19	3
Toplam		28		28

4-6 yaş Kur’an Kursu Öğreticilerine Diyanet Çocuk YouTube kanalının kullanımındaki olumluluklar sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 11’de verilmiştir. İlgili tabloda: İçeriksel, Güvenilirlik ve İzleyici Merkezlilik olmak üzere 3 adet temada toplam 9 adet kod bulunmaktadır. Belirlenen 3 adet temada frekansı en yüksek (f=16) tema İçeriksel isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=3) ise İzleyici Merkezli isimli temadır.

İlk tema içeriksel olarak kullanımdaki olumlulukları ifade etmektedir. İçeriksel isimli temada Eğitici, Dikkat Çekicilik, Eğlendirici, Sevgi Aşılama ve Güncellik kodları bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 7 ile Eğitici kodu olduğu görülmektedir. Kanalın kullanımındaki olumluluğu “Eğitici” olarak niteleyen Kur’an Kursu öğreticilerinden bir tanesi şöyle demiştir: “Normalde derste anlatılan bazı şeyleri öğrencilerin akıllarında tutmaları pek mümkün olamazken Diyanet Çocuk YouTube kanalında öğrencilere o dersle alakalı izletilenler sorulunca çocukların buna daha kolay cevap vermeleri ve bunları akıllarında tutabilmelerinin daha mümkün hale gelmesi (KKÖ19).” Bir başka Kur’an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “Çocuklar anlatım, drama vs yoluyla öğrendiği değeri bir çizgi film kurgusunda mesaj olarak alınca, zihninde o değerle alakalı çok daha fazla örnek olmaya başlıyor (KKÖ20).” İçeriksel isimli temanın ikinci kodunu “Dikkat Çekicilik” kodu oluşturmaktadır. Kanalın kullanımındaki olumluluğu dikkat çekici olarak ifade eden Kur’an Kursu öğreticilerinden bir tanesi şöyle demiştir: “Görsel içeriklerin çocukların

dikkatini daha çok çekiyor olması ve bu sayede derslerin kalıcılığını artırmasını sağlaması (KKÖ5, KKÖ6).” Başka bir Kur’an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “Görsel veri sunduğundan dolayı öğrenciler için anlatılanlar daha müşahhas bir zemine taşınmış oluyor (KKÖ19).” Çalışmaya katılan Kur’an Kursu öğretmenlerinden ilgili kanalın kullanımındaki olumluluğu “Eğlendirici” olarak ifade eden bir öğretici şöyle demiştir: “Çocuklar eğlenerek öğreniyorlar. Çizgi film izleme arzularını değerleri öğrenerek gideriyorlar (KKÖ10).” Aynı kodda bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “İşlediğimiz değer konusu diyanet YouTube Kanalında olan çizgi filmler ile çocuklar tarafından eğlenceli bir şekilde pekişiyor (KKÖ12).” İlgili temanın dördüncü kodunu “Sevgi Aşılması” oluşturmaktadır. Bu kodda Kur’an Kursu öğretmenlerinden bir tanesi şöyle demiştir: “Sevgi ve saygı aşılması (KKÖ2).” İlgili temanın son kodunu ise “Güncellik” oluşturmaktadır. İlgili içeriklerin güncel olduğunu ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “İçeriklerin güncel olması kanalın kullanımındaki olumluluklar arasındadır (KKÖ9).”

Kanalın kullanımındaki olumlulukların ikinci temasını “Güvenilirlik” oluşturmaktadır. Güvenilirlik temasında Müfredat Uyum/Pekiştirme, Uzman İşi ve Resmi Kurum olmak üzere 3 kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 6 ile Müfredata Uyum / Pekiştirme kodu olduğu görülmektedir. Bu temada ilk olarak kanalın kullanımındaki olumluluğu “Müfredata Uyum / Pekiştirme” çatısı altında ifade eden Kur’an Kursu öğretmenlerinden bir şöyle ifade etmiştir: “Özellikle din ve değerler eğitimi dersinden sonra bu içerikler kullanılınca çocukların konuyu pekiştirmesini sağlıyor (KKÖ20).” Bir başka öğretici şöyle söylemiştir: “Normalde derste anlatılan bazı şeyleri öğrencilerin akıllarında tutmaları pek mümkün olamazken diyanet YouTube çocuk kanalında öğrencilere o dersle alakalı izletilenler sorulunca çocukların buna daha kolay cevap vermeleri ve bunları akıllarında tutabilmelerinin daha mümkün hale gelmesi (KKÖ19).” Kanalın kullanımındaki olumluluğu “Uzman İşi” olarak nitelendiren bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “Zararlı içerikler yerine uzmanlarca hazırlanmış bu içerikleri izlemesi bence olumlu (KKÖ16).” Kanalın kullanımını “Resmi Kurum” olarak nitelendirip olumlu bulan bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Resmi bir kurum tarafından uzmanlarca verilmesi (KKÖ7).”

Kanalın kullanımındaki olumlulukların üçüncü temasını Özdeşleşme kodunun bulunduğu “İzleyici Merkezlilik” teması oluşturmaktadır. İlgili kodun frekansının 3 olduğu görülmektedir. Olumlulukları “Özdeşleşme” olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “4-6 yaş çocuk grubunun çizgi film kahramanının da aynı onun gibi düşünmesinin aynı şeyleri öğrenmesinin mutluluğunu yaşadığını düşünüyorum. Bu da çocuk üzerinde algıda çok büyük faydalar olduğunu gözlemledim (KKÖ1).” Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Karakterler çocukların yaş grubuna yakın olduğu için çocukların bu karakterleri kendi iç dünyalarıyla bağdaştırıp örnek almaları kolaylaşıyor (KKÖ19).”

4.2.7. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumsuzluklar

Tablo 12. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Kullanımındaki Olumsuzluklar

Tema	Kod	Frekans	Katılımcı	Toplam
OLUMSUZ	Ekran Bağımlılığı	3	KKÖ6, KKÖ15, KKÖ19	10
	Motor Beceri Kaybı	1	KKÖ19	
	Pasiflik	1	KKÖ19	
	Çatışma	1	KKÖ19	
	Aşırı Bilgi	1	KKÖ5	
	Yetersizlik	1	KKÖ20	
	Özgünlük Yoksunluğu	1	KKÖ10	
	Güncel Olmaması	1	KKÖ1	
OLUMLU	Olumsuzluk Yok	10	KKÖ2, KKÖ3, KKÖ4, KKÖ7, KKÖ9, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ13, KKÖ16, KKÖ18	10
Toplam	9	20		20

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımındaki olumluluklar sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 12 de sunulmuştur. Tablo 12 incelendiğinde Olumlu ve Olumsuz olmak üzere iki adet temanın bulunduğu görülmektedir. Belirlenen 2 adet temanın frekanslarının (f=10) eşit olduğu görülmektedir.

İlgili tablonun ilk teması olan olumsuz teması incelendiğinde; Ekran Bağımlılığı, Motor Beceri Kaybı, Pasiflik, Çatışma, Aşırı Bilgi, Yetersizlik, Özgünlük Yoksunluğu ve Güncel Olmaması olmak üzere toplamda 8 adet kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 3 ile Ekran Bağımlılığı kodu olduğu görülmektedir. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımındaki olumsuzluğu “Ekran Bağımlılığı” olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Çok izlenildiği takdirde ekran bağımlılığına sebebiyet verebilir (KKÖ15).” Başka bir öğretici ise şöyle demiştir: “Çocukların ilerleyen dönemlerde televizyon, telefon, bilgisayar bağımlılığını tetiklemesi (KKÖ19).” Aynı kodu ifade eden son Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle söylemiştir: “Bütün ekranlarda olduğu gibi bu kanalın çocuklar tarafından fazla izlenmesi ekran bağımlılığına sebebiyet verebilir (KKÖ6).” Kur'an Kursu öğretmenlerinden içeriklerin kullanılmasındaki olumsuzluğu “Motor Beceri Kaybı” olarak nitelendiren bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Oyun çağı çocuklarının oynayarak değil de sadece izleyerek bilgiye ulaşması bunun sonucunda çocuklardaki motor becerilerini kısıtlayabilmesi kanalın kullanımındaki olumsuzluklar arasında sayabilirim (KKÖ19).” Kanalın kullanımındaki olumsuzluğu “Pasiflik” olarak nitelendiren bir Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: “Bazı durumlarda çocukların aktif ve üretken olan yönlerini köreltip onları beyin fırtınası yapmaktan uzak hazır bilgiye konan pasif bir konuma koyması (KKÖ19).” Kanalın kullanımındaki olumsuzluğu “Çatışma” kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Çocukların izledikleri değerler eğitimi videolarıyla kendi günlük hayatlarında maruz kaldıkları yaşantı arasında pek çok fark olduğundan dolayı ikisi arasında zaman zaman bir çatışmaya sebebiyet vermesi ve hayatında hangisini uygulaması gerektiğine karar verememesi sonucu bunun dış dünyaya çatışma olarak yansması (KKÖ19).” Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımındaki olumsuzluğu “Aşırı Bilgi” kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Bazı içeriklerin aşırı dini bilgi içermesi ve bundan ötürü çocukların izlemek istememesi (KKÖ5).” Kanalın kullanımındaki olumsuzluğu “Yetersizlik” kodu ile ifade eden

bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Diyanet YouTube çocuk kanalında bulunan içerikler yetersiz olduğundan (milli değerlerle alakalı) farklı yapımların içeriklerine yönelmek durumunda kalıyoruz (KKÖ20).*” Kanalın kullanımındaki olumsuzluğu “Özgünlük Yoksunluğu” olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “*İçerik ve kalite olarak çocukların diğer kanallardan ziyade Diyanet Çocuk kanalını izlemesini destekleyecek yeni ve özgün yapımların olması gerekmektedir (KKÖ10).*” İlgili temanın son kodunu “Güncel Olmaması” oluşturmaktadır. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının kullanımındaki olumsuzluğu “Güncel Olmaması” kodu üzerinden ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “*Daha güncel konulara değinilirse eğer daha çok etkilerin olacağını düşünüyorum (KKÖ1).*”

Diyanet YouTube Çocuk Kanalının kullanımındaki olumsuzluklar hakkında hazırlanmış tablo12’de ikinci temayı “Olumsuzluk Yok” kodunun yer aldığı Olumlu teması oluşturmaktadır. İlgili kodun frekansının 9 olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan 10 adet Kur'an Kursu Öğreticisi ilgili içeriklerin kullanılmasında herhangi bir olumsuzluğun olmadığını ifade etmiştir. İlgili öğretmenlerden bir tanesi şöyle demiştir: “*Bir olumsuzluk göremedim (KKÖ11).*” Başka bir öğretici şöyle demiştir: “*Belirtebileceğim bir olumsuzluk ile karşılaşmadık (KKÖ12).*” Bir başka Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: “*İzlediğim programlarda olumsuz bir şey dikkatimi çekmedi (KKÖ18).*”

4.2.8. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube’u İzleme Sebebi

Tablo 13. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube’u İzleme Sebebi

Temalar	Kod İsim	Frekans	Katılımcı	Toplam
İçeriksel	Merak	13	KKÖ2, KKÖ3, KKÖ4, KKÖ7, KKÖ8, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ13, KKÖ15, KKÖ16, KKÖ19, KKÖ20	18
	Eğlence	3	KKÖ3, KKÖ10, KKÖ13	
	Değer Barındırması	1	KKÖ17	
	Ütopik Olmaması	1	KKÖ19	
	Kahraman	5	KKÖ1, KKÖ14, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	
Şekilsel	Kısa Olması	2	KKÖ16, KKÖ19	7
	Hazırbulunuşluk	2	KKÖ5, KKÖ6	
İzleyici Merkezlilik	Muhataba Uygunluk	1	KKÖ9	4
	Özdeşleşme	1	KKÖ11	
TOPLAM		29		29

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine 4-6 yaş çocuklarının Diyanet YouTube’da bulunan bir içeriği sonuna kadar izleme sebebi sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 13’te sunulmuştur. Tablo 13 incelendiğinde; İçeriksel, Şekilsel ve İzleyici Merkezli olmak üzere toplam 3 adet tema bulunmaktadır. Belirlenen 3 adet temada frekansı en yüksek (f=18) tema İçeriksel isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=4) ise İzleyici Merkezli isimli temadır.

İlk tema olan İçeriksel tema incelendiğinde; Merak, Eğlence, Değer Barındırma ve Ütopik Olmaması olmak üzere toplam 4 kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 13 ile Merak kodu olduğu görülmektedir. Çocukların içerikleri izleme sebebini “Merak” olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “*Olay örgüsünün nasıl sonuçlanacağını merak etmesi (KKÖ20).*” Başka bir öğretici şöyle söylemiştir: “*İçeriğin çocuğun dikkatini çekecek düzeyde hazırlanmış olması (KKÖ19).*” Bir başka Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle

söylemiştir: “İçerikte bir olay örgüsünün olması ve çocukların o olayın sonunu merak etmeleri (KKÖ12).” Çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalını izleme sebebini “Eğlence” olarak ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Eğlenceli oluyor olması (KKÖ3).” Bir başka öğretici şöyle söylemiştir: “Eğlenceli bulması ilgisini çekmesi (KKÖ13).” Kur’an Kursu öğretmenlerinden 4-6 yaş çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalını izleme sebebini “Değer Barındırma” olarak ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Sevgi, saygı, adalet ve hoşgörü değerlerini barındırması (KKÖ17).” Çocukların ilgili kanalı izleme sebebini “ütopik olmaması” ile ifade eden bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “İçeriğin soyut değil de çocuğun anlayabileceği şekilde müşahhas olması (KKÖ19).”

İkinci tema olan Şekilsel tema incelendiğinde; Kahraman ve Kısa Olması kodları bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 5 ile kahraman kodu olduğu görülmektedir. Çocukların ilgili içerikleri izleme sebeplerini içeriklerdeki “kahramanlar” ile ilişkilendiren bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Kendini o kahramanın dünyasında görmesi çünkü aynı şeyleri öğreniyorlar (KKÖ1).” Başka bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Çocuğun dikkatini çeken bir karakter olması (KKÖ20).” Çocukların kanalda bulunan bir içeriği izleme sebebini “Kısa Olması” olarak ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “İçeriğin çocuğun bıkmamasına mahal vermeyecek şekilde kısa olması (KKÖ19).”

Üçüncü tema olan İzleyici Merkezlilik teması incelendiğinde; Hazırbulunuşluk, Muhata Uygunluk ve Özdeşleşme kodlarının bulunduğu görülmektedir. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 2 ile Hazırbulunuşluk kodu olduğu görülmektedir. 4-6 yaş Kur’an Kursu Öğrencilerinin Diyanet YouTube’da bulunan bir içeriği izleme sebebini “Hazır Bulunuşluk” ile ifade eden Kur’an Kursu öğretmenlerinden bir tanesi şöyle söylemiştir: “Ders de anlattığımız ve daha önce bildiği herhangi bir dini bilgiyi izlemiş olduğu içerikte yer verilmesi durumunda izlemeye devam ediyorlar (KKÖ6).” Çocukların ilgili içerikleri izleme sebebini “Özdeşleşme” kodu çatısında ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Çizgi filmin içinde kendinden bir şeyler bulmuş olabilir (KKÖ11).” Bu temada yer alan son kod olan “Muhataba Uygunluk” kodunu ifade eden bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: “Yaslarına hitap etmesi (KKÖ9).”

4.2.9. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube İçeriklerini İzlememe Sebebi

Tablo 14. 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube İçeriklerini İzlememe Sebebi

Tema	Kod	Frekans	Katılımcı	Toplam
İçeriksel	Merak Uyandırmama	12	KKÖ2, KKÖ3, KKÖ4, KKÖ7, KKÖ8, KKÖ11, KKÖ13, KKÖ14, KKÖ16, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	16
	Tekdüze	4	KKÖ14, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	
Şekilsel	Uzun Süre	8	KKÖ8, KKÖ10, KKÖ12, KKÖ15, KKÖ16, KKÖ17, KKÖ19, KKÖ20	10
	Tek Karakter	2	KKÖ5, KKÖ6	
İzleyici Merkezli	Muhataba Uygun Olmama	6	KKÖ4, KKÖ10, KKÖ12, KKÖ16, KKÖ19, KKÖ20	8
	Özdeşleşmeme	2	KKÖ1, KKÖ20	
TOPLAM		34		34

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine 4-6 yaş çocuklarının Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan bir içeriği izlememe veya yarıda bırakma sebebi sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 14'te verilmiştir. Tablo 14 incelendiğinde çocukların içerikleri izlememe sebepleri; İçeriksel, Şekilsel ve İzleyici Merkezlilik olmak üzere toplamda 3 temada toplandığı görülmektedir. Belirlenen 3 adet temada frekansı en yüksek (f=16) tema İçeriksel isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=8) ise İzleyici Merkezli isimli temadır.

4-6 yaş öğrencilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını izlememe sebebini İçeriksel olarak nitelendiren Kur'an Kursu öğretmenleri bu ifadelerini; içerikleri Merak Uyandırmama ve Tek Düzeye Olmasına bağlamıştır. En fazla frekansa sahip kodun 12 ile Merak Uyandırmaması kodu olduğu görülmektedir. Çocukların ilgili içerikleri izlememe sebebini içeriklerin merak uyandırmamasına bağlayan bir öğretici şöyle demiştir: *“Akışın çocukları cezbedici unsurların az ya da çocuğun seviyesine uymaması (KKÖ4).”* Bir başka öğretici ise şöyle söylemiştir: *“Sonunu tahmin etmeleri ya burada kesin böyle olacak gibi (KKÖ16).”* Çocukların içerikleri izlememe sebebini içeriklerin “Tekdüze Olması” olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: *“İçeriğin eğlendiren ve merak unsuru barındırmayan, yeri geldiğinde de çocuğu heyecanlandırmayan içerikler olması (KKÖ20).”* Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: *“Bir programda aynı benzer şeyleri tekrarlamak (KKÖ18).”*

Çocukların içerikleri izlememesini Şekilsel olarak nitelendiren Kur'an Kursu öğretmenleri bu ifadelerini; İçeriklerin Uzun Olması ve Tek Karakter Barındırmasına bağlamıştır. İlgili temada en yüksek frekansa sahip kodun 8 ile Uzun Süre olduğu görülmektedir. İçeriklerin izlenmeme sebebini “Uzun Süreli” olması olarak ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: *“Uzun olduğunda sıkılıp izlemek istemeyebiliyorlar (KKÖ12).”* Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: *“İçeriğin çocuğun dikkat süresini aşacak şekilde çok uzun olması (KKÖ19).”* Çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikleri izlememe sebebini içeriklerde “Tek Karakter” bulunması olarak ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: *“İçerikte konuyu anlatan tek karakterin olması (KKÖ5).”*

4-6 yaş öğrencilerinin diyanet YouTube çocuk kanalını izlememe sebebini İzleyici Merkezlilik olarak nitelendiren Kur'an Kursu öğretmenleri bu ifadelerini; İçeriklerin Muhataba Uygun Olmaması ve İzleyicinin İçerikle Özdeşleşmemesine bağlamıştır. İlgili temada en yüksek frekansa sahip kodun 6 ile Muhataba Uygun Olmaması olduğu görülmüştür. İçeriklerin izlenmeme sebebini “Muhataba Uygun Olmama” olarak ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: *“Çocuğun anlamasına uygun olmayacak şekilde mecaz veya soyut kavramların olması. Yani temel sebep çocuğun içeriği anlamaması (KKÖ19).”* Başka bir öğretici şöyle demiştir: *“İletilen mesajın çocuk seviyesinde olmaması (KKÖ16).”* Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: *“Genel olarak yaşları düşünüldüğünde, içerik anlayabilecekleri düzeyin üzerinde olduğunda ve uzun olduğunda sıkılıp izlemek istemeyebiliyorlar (KKÖ12).”* 4-6 yaş çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikleri izlememe sebebini çocukların izlediği içerikteki karakterlerle özdeşleşmemesi olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: *“İlgisini çekmemede ki tek sebep kendini o dünya içerisinde görememesidir eğer çocuk kendini o dünya içerisinde hissederse severek izleyeceğini düşünüyorum (KKÖ1).”*

4.2.10. 4-6 Yaş Kuran Kursu Öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Gördüğü Eksiklikler

Tablo 15. İçeriklerdeki Eksiklikler

Tema	Kod	Frekans	Katılımcı	Toplam
OYNATMA LISTESİ	Şeker Hoca	7	KKÖ6, KKÖ6, KKÖ10, KKÖ10, KKÖ13, KKÖ17, KKÖ18	20
	Yusuf'un Dünyası	7	KKÖ4, KKÖ6, KKÖ7, KKÖ9, KKÖ13, KKÖ18, KKÖ18	
	Dedemin Öyküleri	4	KKÖ9, KKÖ15, KKÖ18, KKÖ18	
	Değerler Takımı	2	KKÖ7, KKÖ18	
ŞEKİLSEL	Görüntü	6	KKÖ3, KKÖ3, KKÖ4, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ9	10
	Bölüm Eksikliği	2	KKÖ4, KKÖ4	
	Sınıflandırma	1	KKÖ4	
	Süre	1	KKÖ9	
İÇERİKSEL	Hareket	3	KKÖ5, KKÖ9, KKÖ18	7
	İşaret Dili	1	KKÖ11	
	Salt Bilgi	1	KKÖ6	
	Dil Gelişimi	1	KKÖ5	
	Siyer	1	KKÖ18	
DİĞER	YouTube Kids	3	KKÖ4, KKÖ9, KKÖ19	5
	Tek Yerden	2	KKÖ4, KKÖ4	
TOPLAM	15	42		42

4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerde gördüğünüz eksiklikler nelerdir sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar tablo15'te verilmiştir. Tablo 15 incelendiğinde Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerde gördüğü eksikliklerin; Oynatma Listesi, Şekilsel, İçeriksel ve Diğer olmak üzere toplamda 4 adet temada toplandığı görülmektedir. Belirlenen 4 adet temada frekansı en yüksek (f=20) tema Oynatma Listesi isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=5) ise Diğer isimli temadır.

İlk tema eksikliklerin kanalda bulunan oynatma listelerinde bulunduğunu ifade etmektedir. Oynatma listesi temasında; Şeker Hoca, Yusuf'un Dünyası, Dedemin Öyküleri, Harfler Köyü ve Değerler Takımı kodları bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında frekansı en yüksek olan 7 ile Şeker Hoca ve Yusuf'un Dünyası isimli kodlardır. Çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenlerinden Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklere ait eksikliği "Şeker Hoca" kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: "*Sadece şunun olumsuzluğa sebebiyet verebileceğini düşünüyorum Şeker Hoca isimli çizgi film içerisinde çok fazla komiklik barındıran bir içerik özellikle Şeker Hocadan kaynaklanan pek çok espri ve komiklik var bu çocuklarda ciddiyyetten yoksun olmaya sebebiyet veren bir durum benim gözümde (KKÖ17).*" Bir başka öğretici şöyle söylemiştir: "*Oradaki Hayri karakteri benim ilginçime giden bir karakter değil saçları gözlerinin önüne gelen bir karakter. Buda çocuklar tarafından korkunç olarak algılayabiliyor bu benim çok dikkatimi çekmişti (KKÖ6).*" Şeker Hoca kodunu ifade eden bir başka öğretici ise şöyle söylemiştir: "*Şeker Hocanın bazı bölümlerinde atasözleri ve deyimler kullanılmakta buda çocukların anlamasını güçlendiriyor (KKÖ10).*" Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerdeki eksikliği "Yusuf'un Dünyası" kodu üzerinden ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: "*Yusuf'un Dünyası ve Dedemin Öyküleri biraz daha yavaş çizgi filmler çocuklar daha çok hareketli çizgi filmleri tercih*

ediyorlar (KKÖ9).” Başka bir öğretici şöyle söylemiştir: “Yusuf’un Dünyası çizgi filminde ki görüntü kalitesi diğerlerine göre biraz daha basit gelmişti bana (KKÖ7).” Bir başka öğretici şöyle söylemiştir: “Yusuf’un Dünyası çizgi filminin 4-6 yaş grubuna değil de yedi yaşından büyük çocuklar için uygun olduğunu düşünüyorum (KKÖ6).” Yusuf’un Dünyası isimli içeriğin daha büyük yaştaki çocuklara hitap ettiğini KKÖ6’ye ek olarak “Yusuf’un dünyası daha çok altı yedi yaşındaki çocuğa hitap ediyor” ifadesiyle KKÖ4’de söylemiştir. İçeriklerde bulunan eksiklikleri “Dedemin Öyküleri” kodu üzerinden ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir:

“Ben çocuklarımla beraber ilgili içeriklerin bir kısmını izledim. Açıkçası dedemin öyküleri isimli içerikten bir bölüm izlettim ve bu bölümden sonra çocuğun içerikten bir hakaret öğrendiğini fark ettim bunun üzerine bu içeriği bir daha izletmemeye karar verdim.

Araştırmacı: Hakaret tam olarak neydi ve hangi bölümdeydi hatırlıyor musunuz?

Katılımcı: Hangi bölüm olduğunu hatırlamıyorum fakat sanırım birbirlerine içerikte eşek demişlerdi ve öğrencim bu ifadeyi oradan öğrendi (KKÖ15).” Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Dedemin öyküleri çocukların yaşlarına göre değil mesela Peygamber Efendimizin hadislerinden bahsediliyor ama o kadar ağır bir dille anlatılıyor ki sanki Sahabeler anlatılıyormuş gibi. Çok güzel bir konu açmama rağmen çocuklar sıkılıyorlar (KKÖ18).” Dedemin öyküleri kodunu ifade eden bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Dedemin öyküleri çok sıkıcı yani ben bile sıkılıyorum kaç yaşında olmama rağmen hani ben sıkılıyorsam çocuklar bunu hiç izlemiyorlar ben bunu tespit ettim hem eski görev yerinde hem şimdiki görev yerinde aynı sıkıntıyla karşılaştım (KKÖ9).” İçeriklerdeki eksikliği “Değerler Takımı” kodu ile ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Değerler Takımında bir sesle görüntü arasında uyumsuzluk söz konusu olduğunu düşünüyorum konuşma sesleri düşük ama jenerik müziği çok yüksek çocuklar bundan rahatsız olabiliyorlar sesi kıstığımda konuşmaları duymuyorlar bu bana bir kalitesizlik olarak geliyor (KKÖ18).” Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Yine değerler takımında özellikle yer alan karakterler zor bir durumda diğerleri tarafından görünmeyen bir güçle o zorluktan kurtula biliyorlar bunu izleyen çocuklarda da böyle bir beklenti söz konusu olabiliyor Buda bence doğru değil değerler takımında çocuğun ihtiyacı durumunda sadece çocuğun gördüğü uçakla gelen yardım onlarda aslında hayali bir arkadaşın oluşmasına sebebiyet verebiliyor (KKÖ7).”

İkinci tema kanalda bulunan eksikliklerin şekilsel olduğunu ifade etmektedir. Şekilsel isimli tema incelendiğinde; Görüntü, Bölüm Eksikliği, Sınıflandırma ve Süre kodlarının olduğu görülmektedir. İlgili kodlar arasında frekansı en yüksek olan 6 ile Görüntü kodudur. Diyanet Çocuk Kanalında bulunan eksikliği “Görüntü” kodu ile ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “Burada bulunan karakterler daha animasyonumuzu diğer çizgi filmlerle karşılaştırılınca daha iyi uyarlamalar yapılabilir diye düşünüyorum (KKÖ3).” Bir başka öğretici şöyle söylemiştir: “Ben izlediğim kadarıyla çünkü çocuklarla beraber izliyorum görüntü kalitesi biraz düşük bir de çok cansız mesela biraz daha canlı olabilir diğer kanallardaki özellikle TRT Çocuk çizgi filmlerine göre daha böyle arka planda kalıyor (KKÖ5).” Aynı kodu ifade eden bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Görsellerde daha çok renkli içerikleri görmek istedikleri için bunlar çocukların ilgisini çekmiyor var diyebilirim (KKÖ9).” Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan eksikliği “Bölüm Eksikliği” olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “çeşitlilik olsa daha iyi olur çünkü artık bizimkiler sürekli aynı şeyi durup durup izlediğimiz için farklı diyorlar ki hocam başka yeni bölümler istiyorlar yeni etkinlikler istiyorlar (KKÖ4).” İçeriklerde bulunan eksikliği “Sınıflandırma” kodu olarak ifade eden bir öğretici şöyle demiştir: “Mesela yaş aralıklarına göre sınıflandırılabilir (KKÖ4).” Diyanet YouTube Çocuk Kanalında bulunan eksikliği “Süre” kodu olarak ifade eden bir Kur’an Kursu

"Öğreticisi şöyle demiştir: *"Süre noktasında bazı sıkıntı var örneğin bazı içerikler 15 dakikadan daha fazla sürebiliyor Buda çocukların dikkatlerinin dağılmasına sebebiyet veriyor (KKÖ9)."*

Üçüncü tema Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerdeki eksikliğin içeriklerde bulunduğunu ifade etmektedir. İlgili tema incelendiğinde; Hareket, İşaret Dili, Salt Bilgi, Dil Gelişimi ve Siyer kodlarının bulunduğu görülmektedir. İlgili kodlar arasında frekansı en yüksek olan 3 ile Hareket isimli koddur. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerde bulunan eksikliği "Hareket Kodu" ile ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: *"Örneğin bir konu üzerinde durduklarını düşünelim mesela 5 dakika falan hep orada hani normalde çizgi filmler hızlı hareket eder oradan oraya atlarlar işte çocukların dikkatini bu şekilde çeke biliyorlar ama sürekli o konu üzerinde olursa bunun çok faydalı olacağını düşünmüyorum (KKÖ18)."* Bir başka öğretici ise şöyle söylemiştir: *"Yusuf'un dünyası ve dedemin öyküleri biraz daha yavaş çizgi filmler çocuklar daha çok hareketli çizgi filmleri tercih ediyorlar (KKÖ9)."* İçeriklerdeki eksikliği "İşaret Dili" kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: *"ilgili içeriklerde duyma işitme engelli çocuklar için herhangi bir çalışma söz konusu değil içerikleri işaret diliyle anlatım eklenirse çok güzel olur (KKÖ11)."* Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan eksikliği "Salt Bilgi" olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: *"bir de bu içeriklerde bilgi salt olarak çocuklara verilmeye çalışılıyor davranışla verilmekten ziyade sözlü anlatım da veriliyor Buda eksiklik olarak söylenebilir (KKÖ6)."* İçeriklerdeki eksikliği "Dil Gelişimi" olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: *"Özellikle bu içeriklerin çocukların dil gelişimine de katkı sağlamaları gerektiğini düşünüyorum bu noktada biraz daha iyileştirilebilir (KKÖ5)."* Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan eksikliği "Siyer" kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: *"Diyanet Çocuk kanalında Siyer ile ilgili içerik bulamıyorum peygamber efendimizin hayatı ile ilgili başka kanallarda içerikler söz konusu fakat Diyanet Çocuk kanalında bunlar yok (KKÖ18)."*

Son tema olan Diğer isimli tema ilk üç tema altında toplanamayan kodların yer aldığı temayı ifade etmektedir. İlgili tema incelendiğinde; YouTube Kids ve Tek Yerden isimli iki kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında frekansı en yüksek olan 3 ile YouTube Kids isimli koddur. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan eksiklikleri "YouTube Kids" kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: *"Gördüğüm bir eksikti ilgili içeriklerin sadece diyanet YouTube Kanalında yer aldı fakat YouTube Kids adlı bölümde bu içeriklerin yer almadığıydı özellikle çocuklarına telefonu veren ebeveynler eğitilmiş ebeveynler çocuklarını YouTube Kids açarak yani YouTube'un çocuklara yönelik olan bölümünü açarak YouTube izlemelerine müsaade etmektedirler ilgili içerikler eğer YouTube Kids de bulunursa onları izlemelerine de olanak sağlanmış olacaktır (KKÖ19)."* Aynı kodu ifade eden bir başka Kur'an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: *"Bunun dışında ilgili içerikler YouTube Kitts bölümünde yer almıyor Buda büyük bir problem oluşturuyor bence (KKÖ9)."* Diyanet YouTube Çocuk Kanalında bulunan içeriklerdeki eksikliği "Tek Yerden" kodu ile ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: *"Diğer kanallarda evet onlara da aktarılırsa daha çok izleyici oluşabilir yani şu anda diğer kanallara o kadar çok çocukların bilinç altına zarar verecek çok yayınlar var ki hani bunun biraz önüne geçmiş olabiliriz yani sadece diyanet TV, YouTube TV kanalında olması bir eksiklik olarak görüyorum (KKÖ4)."*

4.2.11. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçeriklerin Müfredata Eklenmesi ile İlgili Görüşleri

Tablo 16. Kur'an Kursu Öğreticilerinin Diyanet YouTube Çocuk Kanalında Bulunan İçeriklerin Müfredata Eklenmesi ile İlgili Görüşleri

Kod	İsim	Olumlu	Olumsuz
KKÖ 1		Evet	-
KKÖ 2		Evet	-
KKÖ 3		Evet	-
KKÖ 4		Evet	-
KKÖ 5		Evet	-
KKÖ 6		Evet	-
KKÖ 7		Evet	-
KKÖ 8		Evet	-
KKÖ 9		Evet	-
KKÖ 10		Evet	-
KKÖ 11		Evet	-
KKÖ 12		Evet	-
KKÖ 13		Evet	-
KKÖ 14		Evet	-
KKÖ 15		Evet	-
KKÖ 16		Evet	-
KKÖ 17		Evet	-
KKÖ 18		Evet	-
KKÖ 19		Evet	-
KKÖ 20		Evet	-
TOPLAM	20	20	0

Tablo 16'da görüldüğü üzere çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenlerinin tamamı Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş grubu Kur'an Kursları müfredatına dahil edilmesi gerektiğini düşünmektedir.

4.2.12. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarının Teknolojik Alt Yapı Yeterliliği

Tablo 17. 4-6 Yaş Kur'an Kurslarının Teknolojik Alt Yapı Yeterliliği

Kod İsim	Olumlu	Olumsuz
KKÖ 1	-	Evet
KKÖ 2	-	Evet
KKÖ 3	-	Evet
KKÖ 4	Evet	-
KKÖ 5	-	Evet
KKÖ 6	-	Evet
KKÖ 7	-	Evet
KKÖ 8	-	Evet
KKÖ 9	-	Evet
KKÖ 10	-	Evet
KKÖ 11	-	Evet
KKÖ 12	-	Evet
KKÖ 13	-	Evet
KKÖ 14	-	Evet
KKÖ 15	-	Evet
KKÖ 16	-	Evet
KKÖ 17	-	Evet
KKÖ 18	-	Evet
KKÖ 19	-	Evet
KKÖ 20	-	Evet
TOPLAM	20	19

Diyanet YouTube çocuk kanalında bulunan içeriklerin müfredata dahil edilmesi gerektiğini düşünen Kur'an Kursu öğreticilerine kurstaki teknolojik alt yapı yeterliliği sorulmuştur. Tablo 17'de görüldüğü üzere çalışmaya katılan 20 Kur'an Kursu Öğreticisinden 19 tanesi kurslardaki teknolojik altyapının yeterli olmadığını ifade ederken 1 tanesi kursundaki altyapının yeterli olduğunu ifade etmiştir.

4.2.12. 4-6 Yaş Kur'an Kursları Teknolojik Altyapı Eksiklikleri

Tablo 18. 4-6 Yaş Kur'an Kursları Teknolojik Altyapı Eksiklikleri

Temalar	Kod İsim	Frekans	Katılımcı	Toplam
GÖRSEL CİHAZLAR	Akıllı Tahta	10	KKÖ2, KKÖ4, KKÖ5, KKÖ7, KKÖ9, KKÖ10, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ15, KKÖ17	18
	Projeksiyon Cihazı	7	KKÖ6, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ13, KKÖ14, KKÖ18	
	Televizyon	1	KKÖ15	
DONANIM EKİPMANLARI	İnternet	7	KKÖ3, KKÖ4, KKÖ7, KKÖ12, KKÖ13, KKÖ17, KKÖ20	13
	Bilgisayar	5	KKÖ5, KKÖ7, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ16	
	Yazıcı	1	KKÖ7	
İŞİTSEL CİHAZLAR	Ses Sistemi	3	KKÖ6, KKÖ12, KKÖ16	3
KAPSAMLI ORTAM	Fatih Projesi	2	KKÖ6, KKÖ10	3
	Sinema Odası	1	KKÖ4	
TOPLAM		37		37

4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinden teknolojik altyapının yetersiz olduğunu belirten Kur'an Kursu öğretmenlerine kurslarda bulunması gereken teknolojik aletler nelerdir sorusu yöneltilmiştir. İlgili soruyla alınan cevaplar tablo 18'de belirtilmiştir. Kur'an Kursu öğretmenlerinin ifade etmiş olduğu teknolojik gereklilikleri; Görsel Cihazlar, Donanım Ekipmanları, İşitsel Cihazlar ve Kapsamlı Ortam olmak üzere toplam 4 adet temada toplanmıştır. Belirlenen 4 adet temada frekansı en yüksek (f=18) tema Görsel Cihazlar isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=3) ise işitsel cihazlar ve Kapsamlı Ortam isimli temalardır.

İlk temada görsel cihazlar toplanmıştır. Görsel cihazlar temasında Akıllı Tahta, Projeksiyon Cihazı ve Televizyon kodları bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 10 ile Akıllı Tahta kodu olduğu görülmektedir. "Akıllı Tahta" eksikliğini belirten bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir; "4-6 yaş Kur'an kurslarının her sınıfında bir akıllı tahtanın bulunması gerektiğini düşünüyorum (KKÖ17)." Akıllı tahta eksikliğini ifade eden bir başka Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: "Keşke bizim sınıfımızda bir akıllı tahtamız olsa derslerimiz daha verimli geçerdi (KKÖ4)." Kurslarda projeksiyon cihazının bulunması gerektiğini düşünen bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: "Mesela hocam benim arkadaşlarım farklı şehirlerde, burası oralara göre biraz daha cihaz noktasında eksik bir projeksiyon cihazının bulunması gerektiğini en azından düşünüyorum (KKÖ13)." Kurslarda televizyon bulunması gerektiğini ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle söylemiştir: "Kur'an Kurslarına bir akıllı tahta veya televizyon sağlanabilir. Bunların şahsi olarak alınması hocaları gerçekten çok saçma sarmakta (KKÖ15)."

İkinci temada donanım ekipmanları toplanmıştır. Bu temada İnternet, Bilgisayar ve Yazıcı olmak üzere toplam 3 adet kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 7 ile İnternet kodu olduğu görülmektedir. İnternet altyapısının eksikliğini dile getiren bir katılımcı ise şöyle demiştir: "İnternet alt yapınız yok bunun sağlanmasında büyük fayda olacağını

düşünüyorum (KKÖ3)”. Bilgisayar eksikliğini dile getiren bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Yani bizim kursumuzda mesela hepimizin kullanabileceği bir bilgisayar olmalı (KKÖ5)”. Yazıcı eksikliğini ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi işe şöyle demiştir: “Genel olarak yetersiz yani okullarımızda yazıcı bile yokken çocuklar etkinlik yapamıyorlar. Birçok hocamız bunları kırtasiyeden çıkarıyorlar (KKÖ7).”

Üçüncü temada İşitsel Cihazlar toplanmıştır. Bu temada sadece Ses Sistemi kodu bulunmaktadır. İlgili kodun frekansının 3 olduğu görülmektedir. Ses sistemi eksikliğini ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Sınıflarda teknolojik cihazlarımız yok ses sistemi yok bilgisayarımı getiriyorum yeterince verimli olmuyor (KKÖ16).*” bir diğer Kur’an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “*Sınıflarımız bu konuda donanımlı değil. Kurslarda öncelikli olarak kursun metrekaresine uygun bir ses sistemini olması gerekiyor. Ses az kalınca çocukların dikkati dağılıyor ve dikkatlerini oraya veremiyorlar (KKÖ12).*”

Dördüncü ve son temada ise sistematik bir teknoloji programı toplanmıştır. Bu temada Fatih Projesi ve Sinema Odası kodları yer almaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 2 ile Fatih Projesi kodu olduğu görülmektedir. Fatih projesinin Kur’an Kurslarında uygulanmasını savunan bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “*Okullarda gerçekleştirilen fatih projesinin Kur’an Kurslarını da kapsamı gerekiyor (KKÖ10).*” Kur’an Kurslarında sinema odasının bulunmasını savunan bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Bir sinema odamız olsa daha iyi verim alabiliriz (KKÖ4).*”

4.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Değerler Eğitimi ile İlgili Bulgular

4.3.1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin Değerler Eğitiminde Kullanılması

Tablo 19. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin değerler eğitiminde kullanılması durumu

Tema	Kod	Frekans	Katılımcı	Toplam
Olumluluklar	Pekistircilik	8	KKÖ3, KKÖ4, KKÖ5, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ12, KKÖ12, KKÖ19	20
	Destekleyici	8	KKÖ4, KKÖ6, KKÖ9, KKÖ10, KKÖ13, KKÖ20, KKÖ20, KKÖ20	
	Kalıcılık	3	KKÖ7, KKÖ11, KKÖ18	
	Davranış Değiştirme	1	KKÖ15	
TOPLAM	4	20		20

4-6 yaş Kur’an Kursu öğretmenlerine Diyanet Çocuk YouTube kanalının değerler eğitiminde kullanılması durumundaki olumluluklar ve olumsuzluklar nelerdir diye sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 19’da belirtilmiştir. Tablo 19 incelendiğinde olumluluklar adıyla 1 adet temanın olduğu görülmektedir. Belirlenen 1 adet temanın frekansının (f=20) olduğu görülmektedir.

Tablonun tek teması olan Olumluluklar teması; Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitiminde kullanılması durumundaki olumlulukları ifade etmektedir. Kur’an Kursu öğretmenleri Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitiminde kullanılması durumundaki olumlulukları; Pekistircilik, Destekleyicilik, Kalıcılık ve Davranış Değiştirme kodları üzerinden ifade etmiştir. İlgili kodlar arasında frekansı en yüksek olan kodun 8 ile Pekistircilik ve Destekleyicilik kodları olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan Kur’an Kursu öğretmenlerinden Diyanet Çocuk YouTube

Kanalının değerler eğitiminde kullanılmasının olumluluğunu “Pekiştiricilik” olarak ifade eden bir öğretici şöyle söylemiştir: “Bu değeri az biraz bilen öğrenciler de pekiştirmesini daha çok etki edeceğini düşünüyorum biz bu içerikleri Çocuklara izlettiğimizde aslında bunları Pekiştireç olarak izletiyoruz zira bunları bizler derste çocuklara anlatıyor daha sonra da içeriklerle pekiştirilmesinin sağlıyoruz (KKÖ19).” Bir başka öğretici ise olumluluğu “Pekiştiricilik” üzerinden ifade ederken şöyle söylemiştir: “Ben bu içeriklerin Bir Pekiştireç olarak kullanılabileceğini düşünüyorum örneğin biz kursta bir konuyu anlattıktan sonra bu konuyla ilgili bir film izletirsek çocuklara konunun çocuklarda daha iyi oturacağını düşünüyorum (KKÖ15).” Aynı düşüncede olan bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Bizler ilgili içerikleri çocuklara ilgili değeri aktardıktan sonra pekiştirilmesi amacıyla kullanıyoruz bu açıdan baya faydalı olduğunu düşünüyorum (KKÖ3).” Değerler eğitiminde Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin kullanımının olumluluğunu “Destekleyicilik” kodu üzerinden ifade eden bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: “Bu içeriklerin çeşitli farklı bazı yöntemler kullanılarak kullanılmasını uygun görebilirim. Zira çocuklara değer noktasında herhangi bir faydası olmaz derken şayet çocuklar bu içerikleri tek başına izlerlerse bir faydası olmayacağını düşünüyorum fakat bir öğretmen gözetiminde bu içerikler izletilir ve çocukların anlamadığı yerler açıklığa kavuşturulursa ve bu içerikler derslere destekleyici olarak kullanılırsa faydasının olacağını düşünüyorum (KKÖ13).” Bir başka öğretici ise şöyle demiştir: “Bu yaştaki çocukların görsel hafızaları çok daha ön planda ve iyidir değerler içinde de bunların edilmesi faydalı olacaktır ve davranışa dönüşmesi daha kolay olacaktır. Benim daha önce görev yaptığım yerde Türkçe bilen çocukların sayısı çok azdı bunla ilgili bir uzmana danıştığında aslında vermemiz gereken değerleri çizgi filmler yoluyla vermemizin daha faydalı olacağını bize söylemişti (KKÖ6).” “Destekleyicilik” kodunu ifade eden bir başka öğretici ise şöyle söylemiştir: “Çocuğa merhamet duygusundan bahsetmedim bu içerikleri sadece izletirsek her şey havada kalır fakat destekleyici bazı materyaller kullanırsak örneğin bugün aşure günü vesilesiyle çocuklara Hazreti Nuh’un kıssasını anlattım sonra da gidip onu izleyince çocuklarda artık her şey oturdu (KKÖ20).” Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin değerler eğitiminde kullanılmasının olumluluğunu “Kalıcılık” kodu üzerinden ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Ben faydalı olduğunu şuradan anlıyorum mesela ders anlatırken doğruluk konusundan örnek vereyim orada bir hikaye anlatılıyor işte doğru söylenmesi gerekiyor mesela oradaki hikayeyi sonrasında Çocuğa hazırlık hatırlattığınız zaman hemen zihninde canlanıyor onu güdülebilmek için mesela şimdi ne yapmalıyız bu durumda? Veya hatırlıyorsan işte Yusuf ne yapıyordu gibi sorular sordüğümüzde çocuk hemen hatırlıyordu meseleyi. Buluşunca söylüyorum sözlü olarak çocuklara söylediğimiz bazı şeyler kalıcı olamaya biliyor fakat çocuklar ekrandan bir şeyleri gizlediğinde sadece kulaklarıyla değil aynı zamanda gözleriyle de bunu görebiliyorlar ve öğrenme daha üst seviyeye çıkabiliyor (KKÖ18).” Bir başka Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Konu çizgi filmler olunca çocuklar. Bu içerikleri hem görsel hem işitsel olarak algılıyorlar ve değerler eğitiminde daha kalıcı ve faydalı olduğunu düşünüyorum Özellikle eğlenceli olan bölümlerin çocukların değerler eğitiminde daha faydalı olduğunu düşünüyorum (KKÖ7).” “Kalıcılık” kodunu ifade eden son Kur’an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: “Değerler eğitiminde şu şekilde biz burada ne kadar anlatsak da çocuğun bunu tekrar etmesi gerekiyor özellikle evde çocuğun bu içerikleri izleyip tekrar etmesi öğrendiği bilginin kalıcı olması açısından büyük önemlilik arz etmekte (KKÖ11).” Kur’an Kursu öğreticilerinden Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitiminde kullanımındaki olumluluklardan “Değer Değiştirmeyi” ifade eden bir öğretici şöyle demiştir; “Hocam faydası mutlaka var çünkü bunları çocuklara izletirken bazıları dinler bazıları dinlemiyorlar ama sonrasında çocukların hareketlerine

yanıyor bu içerikler çocukların öğrendikleri bir şeyler kendini hemen göstermese daha sonrasında göstere biliyorlar. Benim çocuğum namazdan önce abdest alması gerektiğini bu içerikleri izleyerek öğrendi. Ben çocuklara bunu sordum sabah namazına uyandılar ben onlara neden uyandınız diye sordum anne abdest almak için uyandık dediler peki neden abdest alıyorsunuz diye sorunca namaz kılmak için abdest almamız gerekiyor cevabını verdiler (KKÖ15).”

4.3.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişimler

Tablo 20. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişimler

Tema	Kod	Frekans	Katılımcılar	Toplam
DUYUŞSAL	Değer geliştirme	8	KKÖ1, KKÖ3, KKÖ7, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ15, KKÖ19	15
	Bilinç	3	KKÖ14, KKÖ19, KKÖ20	
	Kavramada Hız	3	KKÖ7, KKÖ8, KKÖ13	
	Özgüven	1	KKÖ20	
DAVRANIŞSAL	Davranış Geliştirme	5	KKÖ2, KKÖ4, KKÖ9, KKÖ17, KKÖ19	9
	Örnek Kahraman	4	KKÖ5, KKÖ6, KKÖ16, KKÖ18	
TOPLAM		24		24

4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine Diyanet Çocuk YouTube kanlını izleyen çocuklarda gerçekleşen değişimler sorulmuş ve alınan cevaplar tablo 20 de belirtilmiştir. Tablo 20 incelendiğinde Duyuşsal ve Davranışsal olmak üzere toplamda 2 adet temanın olduğu görülmektedir. Belirlenen 2 adet temada frekansı en yüksek (f=15) tema Duyuşsal isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=9) ise Davranışsal isimli temadır.

İlk tema çocuklardaki duyuşsal boyutta gerçekleşen değişimleri ifade etmektedir. Kur'an Kursu Öğreticileri Diyanet Çocuk YouTube Kanalını izleyen çocuklarda duyuşsal boyutta gerçekleşen değişimleri; Değer Geliştirme, Bilinç, Kavramada Hız ve Özgüven kodları üzerinden sunmuştur. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 8 ile Değer Geliştirme kodu olduğu görülmektedir. Duyuşsal alandaki değişim temasında bulunan ilk kod olan “Değer Geliştirme” noktasında değişimin olduğunu ifade eden Kur'an Kursu Öğreticilerinden biri şöyle demiştir: “Değerler eğitimi pekiştirme anlamında çok büyük faydaları olduğunu gözlemledim (KKÖ1).” Aynı koda başka bir Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “Sağduyu anlayış ve empati değerlerini öğrenip hayatlarında uygulamaya çalışıyorlar. Kavga ve şikâyet etmeyi bırakıp uyumlu olduklarını gözlemleyebiliyorum (KKÖ12).” “Bilinç” noktasında değişimin olduğunu ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “İçerikleri izleyen çocuklar daha bilinçli olmaya başlıyorlar (KKÖ14).” Bilinç noktasında değişimin olduğunu ifade eden başka bir Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: “Çoğunlukla değişimlerinin bilinç düzeyinde olduğunu düşünüyorum (KKÖ20).” Çocuklardaki değişimin “Kavramada Hız” noktasında olduğunu ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Daha hızlı kavrayıp Kuran'a geçme sürecimiz hızlandı (KKÖ7).” Aynı kodda başka bir öğretici ise şöyle demiştir: “Harfleri kavrama da daha etkili olduğunu gördüm (KKÖ13).” “Özgüven” noktasında gerçekleşen değişimi ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “Diyanet YouTube çocuk kanalını izleyen çocuklar kendini ifade ederken daha özgüvenli olmaktadır (KKÖ20).”

İkinci tema çocuklarda gerçekleşen davranışsal değişimleri ifade etmektedir. Davranışsal alan temasında Davranış Geliştirme ve Örnek Kahraman olmak üzere iki adet kod bulunmaktadır. İlgili

kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 5 ile Davranış Değiştirme kodu olduğu görülmektedir. Çocuklardaki değişimin içeriklerdeki kahramanın davranışlarını örnek alma noktasında olduğunu ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “İzlediği karakterlere benziyorlar, onların kullandığı cümlelerin birebir aynısını söylüyorlar (KKÖ18).” Aynı kodda bir başka Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “Kendilerine o karakterleri örnek alıyorlar (KKÖ5).” Çocuklardaki değişimin “Davranış Geliştirme” noktasında olduğunu ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “Sınıf arkadaşlarında veya ailesinde o değer aksine bir davranış ile karşılaştığında onlara doğrusunun öğrendiği değer olduğunu belirtmesi (KKÖ19).” Aynı kodda bir başka Kur'an Kursu Öğreticisi ise şöyle demiştir: “İyi ve kötü olan davranışı ayırt edebilme yetisi (KKÖ9).”

4.3.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişime Etki Eden Programlar

Tablo 21. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını İzleyen Çocuklardaki Değişime Etki Eden Programlar

Program İsmi	Katılımcılar	F
Yusuf'un Dünyası	KKÖ2, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	7
Değerler Takımı	KKÖ5, KKÖ6, KKÖ10, KKÖ12, KKÖ16	5
Şeker Hoca	KKÖ4, KKÖ9, KKÖ11, KKÖ15	4
Harfler Köyü	KKÖ9, KKÖ11, KKÖ13	3
Dedemin Öyküleri	KKÖ12, KKÖ19	2
Hepsi	KKÖ8, KKÖ17	2
Hiçbiri	KKÖ1, KKÖ3, KKÖ14	3
TOPLAM		26

4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerine sorulan Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş çocuklara etkisi sorusunun ardından bu değişimlere etki eden özellikle bir program var mı sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar tablo 21 de sunulmuştur. Tablo 21 incelendiğinde Kur'an Kursu Öğreticilerinin çocukların değişimlerine en fazla etki eden programın Yusuf'un Dünyası(n=7) olduğu, ikinci sırada Değerler Takımının(n=5) olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Şeker Hoca (n=4) ve Harfler Köyü (n=3) gelmektedir. Alınan cevaplar arasında en az etki eden programın ise Dedemin Öyküleri olduğu görülmektedir. Kur'an Kursu Öğreticilerinin 2 tanesi ilgili içeriklerin tamamının çocuklarda değişime sebebiyet verdiğini ifade ederken, 3 tanesi etki eden hiçbir programın olmadığını ifade etmiştir.

4.3.4. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunması İstenilen Değerler ile İlgili İçerikler

Tablo 22. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunması İstenilen Değerler ile İlgili İçerikler

Değer İsmi	Katılımcı	Frekans
Saygı	KKÖ1, KKÖ2, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ16, KKÖ17, KKÖ20	11
Dürüstlük	KKÖ9, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ14, KKÖ18, KKÖ19, KKÖ20	7
Sevgi	KKÖ2, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ8, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ17	7
Merhamet	KKÖ8, KKÖ12, KKÖ14, KKÖ15, KKÖ18, KKÖ19	6
Yardımlaşma	KKÖ4, KKÖ9, KKÖ10, KKÖ12, KKÖ16	5
Sorumluluk	KKÖ11, KKÖ12, KKÖ13, KKÖ16	4
Sabır	KKÖ1, KKÖ4, KKÖ12, KKÖ19	4
Adalet	KKÖ3, KKÖ8, KKÖ11	3
Hoşgörü	KKÖ1, KKÖ4, KKÖ11	3
Vatanseverlik	KKÖ5, KKÖ6, KKÖ9	3
Empati	KKÖ11, KKÖ12, KKÖ15	3
Cömertlik	KKÖ15, KKÖ19	2
Ahlak	KKÖ13, KKÖ14	2
Tevazu	KKÖ19	1
Kâinatı Seviyorum	KKÖ7	1
Allah-ı Tanıyorum	KKÖ7	1
İnsanları Seviyorum	KKÖ7	1
Peygamberimizi Tanıyorum	KKÖ7	1
Alçak Gönüllük	KKÖ11	1
Güvenilirlik	KKÖ18	1
Adabı Muaşeret	KKÖ12	1
Gelişim	KKÖ2	1
Isar	KKÖ19	1
Paylaşma	KKÖ20	1
İyimserlik	KKÖ11	1
Kanaat	KKÖ19	1
TOPLAM		67

Tablo 22 de görüldüğü üzere Kur'an Kursu Öğreticilerine Diyanet Çocuk YouTube Kanalında en fazla hangi değerlere yönelik içeriklerin bulunmasını istedikleri sorulmuş ve Tablo 22. de belirtilmiştir. Alınan cevaplara bakıldığında Kur'an Kursu Öğreticilerinin en fazla saygı(f=11) değeri ile ilgili içeriklerin bulunmasını istedikleri görülmüştür. Bunun yanında öğretmenlere göre ikinci sırada dürüstlük ve sevgi (f=7), üçüncü sırada ise merhamet (f=6) değeri ile ilgili içeriklerin bulunması gerekmektedir. Bunlara ek olarak Yardımlaşma, Adalet, Sorumluluk, Sabır, Hoşgörü, Vatanseverlik, Empati, Cömertlik, Ahlak, Tevazu, Kainatı Seviyorum, Allah'ı Tanıyorum, İnsanları

Seviyorum, Peygamberimizi Tanıyorum, Alçakgönüllülük, Güvenilirlik, Adabı Muâşeret, Gelişim, İsar, Paylaşma, İyimserlik, Kanaat kodlarını ifade eden katılımcılar da bulunmaktadır.

4.3.5. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin İdeal Bir Değerler Eğitimi Videosunda Aradığı Kriterler

Tablo 23. 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğreticilerinin İdeal Bir Değerler Eğitimi Videosunda Aradığı Kriterler

Tema	Kod	Frekans	Katılımcı	Toplam
İçeriksel	Eğitici Olması	6	KKÖ2, KKÖ5, KKÖ6, KKÖ8, KKÖ13, KKÖ14	22
	Heyecan Verici Olması	5	KKÖ4, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ11, KKÖ20	
	Eğlendiricilik	5	KKÖ5, KKÖ6, KKÖ10, KKÖ11, KKÖ12	
	Güncellik	3	KKÖ1, KKÖ9, KKÖ11	
	Olay Akışı	2	KKÖ3, KKÖ19	
	Netlik	1	KKÖ19	
İzleyici	Muhataba	6	KKÖ7, KKÖ12, KKÖ15, KKÖ16, KKÖ19, KKÖ19	6
Merkezli	Uygunluk			
TOPLAM		28		28

4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerin ideal bir videoda aradığı kriterler tablo 22 de verilmiştir. İlgili tablo incelendiğinde toplamda iki adet temanın olduğu görülmektedir. Bu temalar İçeriksel ve İzleyici merkezlidir. Belirlenen 2 adet temada frekansı en yüksek (f=22) tema İçeriksel isimli temadır. En düşük frekanslı tema (f=6) ise İzleyici Merkezli isimli temadır.

Tablonun ilk teması olan İçeriksel temasında; Eğitici Olması, Heyecan Verici Olması, Eğlendiricilik, Güncellik, Olay Akışı ve Netlik olmak üzere 6 adet kod bulunmaktadır. İlgili kodlar arasında en yüksek frekansa sahip kodun 6 ile Eğitici Olması kodu olduğu görülmektedir. İdeal bir videoda bulunması gereken kriterin “Eğitici” olması gerektiğini ifade eden Kur'an Kursu Öğreticilerinden bir tanesi şöyle demiştir: “*Konun ana temasına özellikle vurgu yapılmalı sonunda da o temanın anlamını kavramış olma özelliği olmalı (KKÖ14).*” Başka bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “*Eğitici ve eğlendirici olması (KKÖ5).*” İdeal bir videoda bulunması gereken kriterin “Heyecan Verici” olması gerektiğini ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Çocuğun dikkatini çekmesi heyecanla ve merakla değerlerin çocuklara aşılanması (KKÖ4).*” İdeal bir videoda bulunması gereken kriterin “Eğlendiricilik” olmasını ifade eden bir Kur'an Kursu Öğreticisi şöyle demiştir: “*Çocukların dikkatini çekebilecek eğlenceli içeriğe sahip olması (KKÖ12).*” Başka bir öğretici şöyle demiştir: “*Eğlenceli hareketli ve akıcı olması (KKÖ10).*” İdeal bir videoda bulunması gereken kriterlerin ikincisi “Güncellik” olması gerektiğini ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle söylemiştir: “*Gündemi ve günceli takip eden konular işlenirse daha çok etkileyeceğini düşünüyorum (KKÖ1).*” Bir başka Kur'an Kursu öğreticisi ise şöyle demiştir: “*Çocukların gündelik yaşantılarına uyarlamalarının kolay olacağı örnekler verilmeli (KKÖ11).*” Kur'an Kursu öğretmenlerinden ideal bir videoda aranan kriterleri “Olay Akışı” ile ifade eden bir Kur'an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “*Çocukların bıkmamasına ya da uykusunu getirecek şekilde*

dallandırıp budaklandırarak bir içeriğe sahip olmaması (KKÖ19).” Başka bir Kur’an Kursu öğreticisi ise olay akışını şöyle ifade etmiştir: “Olayların akışı iyi olmalı (KKÖ3).” Durumu “Netlik” ile ifade eden bir Kur’an Kursu öğreticisi şöyle demiştir: “Verilmek istenen değer in açık, kısa ve net bir veri ile sunulması (KKÖ19).”

Tablo 23’ün ikinci temasını oluşturan İzleyici Merkezilikte Muhataba Uygunluk kodu bulunmaktadır. Bu kodun frekansının 6 olduğu görülmektedir. İlgili kodu ifade eden bir Kur’an Kursu Öğreticisi şöyle söylemiştir: “Anlatılanların çocukların anlayabileceği şekilde somut olması mecaz içeriklerin mümkün mertebe azaltılması (KKÖ19).” Başka bir öğretici ise şöyle demiştir: “Çocukların seviyesine uygun anlatım ve görseller zamanın çok uzun tutulmaması (KKÖ15).” Bir başka öğretici ise şöyle söylemiştir: “Yaş düzeyleri düşünüldüğünde anlaşılır olması (KKÖ12).”

4.4. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumluluk ve Olumsuzlukları

Araştırmanın bir diğer boyutu katılımcıların Diyanet Çocuk YouTube kanalı ile ilgili ifade etmiş oldukları olumlulukların ve olumsuzlukların tespit edilmesidir.

4.4.1. Diyanet YouTube Çocuk Kanalının Olumlulukları

Şekil 1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumluluklarının Kelime Bulutu

Çalışmada ulaşılan bulgular toplu olarak değerlendirildiğinde Diyanet Çocuk YouTube kanalının çalışma kapsamında ele alınan bütün yönleriyle olumlulukları Şekil 1.’de verilmiştir. Çalışmaya katılan kuran kursu öğretmenleri kanalı farklı yönlerden değerlendirirken kanal ile ilgili en yüksek frekansta ortaya çıkan olumluluk temasının eğitim (f:38), kodun ise (f:23) “dersleri pekiştirme” olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Konu ile ilgili bir katılımcı: “Buna ek olarak ben bu içeriklerin Bir Pekiştirme olarak kullanılabileceğini düşünüyorum örneğin biz kursta bir konuyu

anlattıktan sonra bu konuyla ilgili bir film izletirsek çocuklara konunun çocuklarda daha iyi oturacağını düşünüyorum.” (KKÖ5) demiştir. Başka bir katılımcı ise aynı kodu: “Bizler bu içerikleri çocuklara ilgili değeri aktardıktan sonra pekiştirilmesi amacıyla kullanıyoruz bu açıdan baya faydalı olduğunu düşünüyorum.” (KKÖ3) şeklinde ifade etmiştir. Katılımcıların ifade ettiği bir diğer önemli olumluluk ise (f:15) kanalın eğitici içeriklere sahip olmasıdır. Kanalda bulunan içerikleri eğitici kodu ile ifade eden bir katılımcı: “Boş ve hayali konuları işlemekten ziyade, bilinçli birer birey yetiştirme. Allah ve peygamber sevgisini aşılayıp inançlı olmalarını sağlama, adab-ı muâşeret konularıyla ileriki yaşlarında bunu kendilerine alışkanlık haline getirme gibi konularda yardımcı olup, diğer kanallardan ayrılmaktadır.” (KKÖ11) demiştir. Bir başka öğretici ise kanalın eğitici oluşunu: “Çocuklar anlatım, drama vs. yoluyla öğrendiği değeri bir çizgi film kurgusunda mesaj olarak alınca, zihninde o değerle alakalı çok daha fazla örnek olmaya başlıyor.” (KKÖ20) şeklinde ifade etmiştir.

Çalışma kapsamında elde edilen bir diğer olumluluk ise kanalda bulunan içeriklerin çocukların çeşitli duygularına hitap ettiğidir (f:36). Katılımcılardan ilgili içeriklerin çocuklarda merak uyandırdığını ifade eden birisi: “İçerikte bir olay örgüsünün olması ve çocukların o olayın sonunu merak etmeleri.” (KKÖ12) demiştir. Bir başka katılımcı ise: “İçeriğin çocuğun dikkatini çekecek düzeyde hazırlanmış olması.” (KKÖ19) demiştir. İçeriklerin çocukların ilgisini çektiğini söyleyen bir katılımcı ise: “Çocuğun dikkatini çekmesi heyecanla ve merakla değerlerin çocuklara aşılanması.” (KKÖ4) demiştir. Yine katılımcılardan ilgili içeriklerin dikkat çekici olduğunu ifade eden bir katılımcı: “Görsel veri sunduğundan dolayı öğrenciler için anlatılanlar daha müşahhas bir zemine taşınmış oluyor.” (KKÖ19) demiştir. Çocukların kanalda bulunan içerikleri izleme sebebini eğlenceli olması ile açıklayan bir katılımcı: “İçeriklerin eğlenceli olması çocukların ilgisini çekiyor.” (KKÖ13) demiştir.

Katılımcılar ifade ettiği başka bir olumluluk ise kanalda bulunan içeriklerin Kurumsal bir kimlik ile yayınlanmasıdır (f:10). Katılımcıların içeriklerin güvenilir bir kimlik ile üretilip yayınlanmasını kanalın olumlulukları arasında gören bir öğretici: “Daha önceden izlememiş bile olsak gönül rahatlığıyla çocuklara herhangi bir videoyu açıp izletebiliyoruz.” (KKÖ10) demiştir. Aynı kodu farklı bir katılımcı şöyle ifade etmiştir: “Diğer kanallardaki içeriklere göre uygunsuz sahnelerin yer almaması. Bu yüzden herhangi bir tedirginlik ve rahatsızlık hissetmeden çocuklara izletilebilmesi.” (KKÖ20)

Katılımcıların ifade ettiği bir diğer önemli olumluluk ise kanalın izleyicilerine uygun olduğudur (f:20). İlgili kodu ifade eden bir katılımcı: “Kanal yayın yaparken şu an ekran başında küçük çocukların izlediğinin farkında olması.” (KKÖ18) demiştir. Başka bir katılımcı ise: “Diğer yaş gruplarının yanında çocukları da din eğitimine dahil edecek muhtevaya sahip olması.” (KKÖ19) demiştir. Kanalın olumluluğunu izleyicilerin içeriklerde bulunan kahramanlarla özdeşleşmesi olarak ifade eden bir öğretici: “Karakterler çocukların yaş grubuna yakın olduğu için çocukların bu karakterleri kendi iç dünyalarıyla bağdaştırıp örnek almaları kolaylaşıyor.” (KKÖ19) demiştir. Başka bir öğretici ise: “4-6 yaş çocuk grubunun çizgi film kahramanının da aynı onun gibi düşünmesinin aynı şeyleri öğrenmesinin mutluluğunu yaşadığını düşünüyorum. Bu da çocuk üzerinde algıda çok büyük faydalar olduğunu gözlemledim.” (KKÖ1) şeklinde ifade etmiştir.

Kanaldaki bir diğer olumluluk ise kanalda bulunan içeriklerin şekilsel özelliklerinden kaynaklanmaktadır (f:10). Kanaldaki olumluluğu içeriklerin kısa olmasıyla ifade eden bir öğretici: “İçeriğin çocuğun bıkmamasına mahal vermeyecek şekilde kısa olması.” (KKÖ19) demiştir. Kanaldaki olumluluğu içeriklerin düzenli olmasıyla ifade eden bir katılımcı: “Çocukların yaş gruplarına göre

videoları kategorize etmesi.” (KKÖ13) demiştir. Kanaldaki olumluluğu içeriklerin güncel olması ile ifade eden bir katılımcı şöyle demiştir: “*Çocukların yaş gruplarına göre videoları kategorize etmesi.*” (KKÖ9). Kanaldaki olumluluğu içeriklerin olay akışının net olması ile ilişkilendiren bir katılımcı: “*Çocukların bıkmalarına ya da uykusunu getirecek şekilde dallandırıp budaklandırarak bir içeriğe sahip olmaması.*” (KKÖ3) demiştir. Kanalın olumluluğunu sevgi temalı olarak ifade eden katılımcılar da bulunmaktadır (KKÖ2).

Kanal ile ilgili ifade edilen son olumluluk ise Diyanet Çocuk YouTube kanalının çocuklarda bilişsel anlamda yaptığı değişimlerdir (f:19). Kanaldaki içeriklerin çocukların kavramalarında olumlu etkisinin olduğunu ifade eden bir katılımcı: “*İçerikler sayesinde çocuklar dersleri daha hızlı kavrayıp Kuran’a geçme sürecimiz hızlandı.*” (KKÖ7) demiştir. Kanalın bilişsel yöndeki olumluluğunu bilinçlenme olarak ifade eden bir öğretici ise: “*Değeri öğrendikten sonraki davranışı ile öğrenmeden önceki davranışı karşılaştırarak doğru olanı yaptığı için Allah'ın kendisini daha çok sevdiğine dair olumlu bir düşünce geliştirme ve bu olumlu davranışından dolayı mutlu hissetme.*” (KKÖ19) demiştir. Bir başka katılımcı ise ilgili olumluluğu: “*Sağduyu anlayış ve empati değerlerini öğrenip hayatlarında uygulamaya çalışıyorlar. Kavg ve şikâyet etmeyi bırakıp uyumlu olduklarını gözlemleyebiliyorum.*” (KKÖ12) şeklinde çocukların değer geliştirmesi olarak ifade etmiştir. Kanalın bilişsel yöndeki son olumluluğu ise çocuklarda davranış değişikliğine yol açmasıdır. İlgili kodu ifade eden bir katılımcı: “*İyi ve kötü olan davranışı ayırt edebilme yetisi kazanıyorlar.*” (KKÖ9) demiştir.

4.4.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumsuzlukları

Şekil 2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Olumsuzlukları Kelime Bulutu

Çalışmada ulaşılan bulgular toplu olarak değerlendirildiğinde Diyanet Çocuk YouTube kanalının çalışma kapsamında ele alınan bütün yönleriyle olumsuzlukları Şekil 2.'de verilmiştir. Çalışmaya katılan kuran kursu öğreticileri kanal farklı yönlerden değerlendirirken kanal ile ilgili en yüksek frekansta ortaya çıkan olumsuzluk kodunun (f:37) “Teknolojik Eksiklikler” olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Kurslarda teknolojik cihaz eksikliğini ifade eden bir katılımcı: “4-6 yaş Kur'an kurslarının her sınıfında bir akıllı tahtanın bulunması gerektiğini düşünüyorum.” (KKÖ17) demiştir. Teknolojik cihaz ile ilgili olumsuzluğu “Bilgisayar” kodu üzerinden ifade eden bir öğretici: “İhtiyaçlarından bir tanesi bilgisayarlar şu anda hocalarımız kendi bilgisayarlarını kullanmaya çalışıyorlar fakat bilgisayarların olması gerekiyor.” (KKÖ7) demiştir. İlgili olumsuzluğu “Fatih Projesi” kodu ile ifade eden bir katılımcı: “Okullarda gerçekleştirilen fatih projesinin kuran kurslarını da kapsamaması gerekiyor.” (KKÖ10) demiştir. Kurslardaki olumsuzluğu “İnternet Altyapısı” olarak ifade eden bir katılımcı: “Buna ek olarak Kur'an kurslarında internet altyapısının bulunması gerektiğini düşünüyorum.” (KKÖ17) demiştir.

Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ile ilgili ifade edilen bir diğer olumsuzluk ise “Şekilsel” özelliklerden kaynaklanmaktadır (f:27). Kanaldaki olumsuzluğu içeriklerin görüntü kalitesinin kötü olması ile ifade eden bir katılımcı: “Burada bulunan karakterler daha animasyonumsu, diğer çizgi filmlerle karşılaştırılınca daha iyi uyarlamalar yapılabilir diye düşünüyorum.” (KKÖ3) demiştir. İlgili olumsuzluğu süre uzunluğu olarak ifade eden bir katılımcı ise: “İçeriğin çocuğun dikkat süresini aşacak şekilde çok uzun olması.” (KKÖ19) demiştir. Başka bir katılımcı ise: “Uzun olduğunda sıkılıp izlemek istemeyebiliyorlar.” (KKÖ12) demiştir. Kanaldaki olumsuzluğu “Hareketsiz Olması” ile ifade eden bir katılımcı. “Örneğin bir konu üzerinde durduklarını düşünelim; mesela 5 dakika falan hep "orada hani normalde çizgi filmler hızlı hareket eder oradan

oraya atırlar. İşte çocukların dikkatini bu şekilde çekebiliyorlar ama sürekli o konu üzerinde olursa bunun çok faydalı olacağını düşünmüyorum.” (KKÖ5)

Çalışmaya katılan katılımcıların Diyanet Çocuk YouTube kanalı ile ilgili ifade ettikleri bir diğer olumsuzluk “Oynatma Listeleridir” (f:20). Kanaldaki olumsuzluğu “Şeker Hoca” kodu üzerinden ifade eden bir katılımcı: “Mesela şeker hocada atasözleri üzerinde duruluyor. Bunlar çocukların kavramalarının dışında oluyor.” (KKÖ10) demiştir. Başka bir öğretici ise: “Sadece şunun olumsuzluğa sebebiyet verebileceğini düşünüyorum Şeker Hoca isimli çizgi film içerisinde çok fazla komiklik barındıran bir içerik özellikle Şeker Hocadan kaynaklanan pek çok espiri ve komiklik var bu çocuklarda ciddiyyetten yoksun olmaya sebebiyet veren bir durum benim gözümde.” (KKÖ17) demiştir. Kanaldaki olumsuzluğu “Dedemin Öyküleri” kodu üzerinden ifade eden bir katılımcı: “Dedemin Öyküleri çocukların yaşlarına göre değil mesela Peygamber Efendimizin hadislerinden bahsediliyor ama o kadar ağır bir dille anlatılıyor ki sanki Sahabiler’e anlatılıyormuş gibi. Çok güzel bir konu açmama rağmen çocuklar sıkılıyorlar. Dedemin Öyküleri çok sıkıcı yani ben bile sıkılıyorum kaç yaşında olmama rağmen hani ben sıkılıyorsam çocuklar bunu hiç izlemiyorlar ben bunu tespit ettim hem eski görev yerinde hem şimdiki görev yerinde aynı sıkıntıyla karşılaştım” (KKÖ18) demiştir. Bir başka katılımcı ise: “Yusuf’un dünyası ve dedemin öyküleri biraz daha yavaş çizgi filmler çocuklar daha çok hareketli çizgi filmleri tercih ediyorlar.” (KKÖ9) demiştir. Kanaldaki olumsuzluğu “Değerler Takımı” kodu ile ifade eden bir katılımcı: “Yine Değerler Takımında özellikle yer alan karakterler zor bir durumda diğerleri tarafından görünmeyen bir güçle o zorluktan kurtula biliyorlar bunu izleyen çocuklarda da böyle bir beklenti söz konusu olabiliyor. Bu da bence doğru değil değerler takımında çocuğun ihtiyacı durumunda sadece çocuğun gördüğü uçakla gelen yardım onlarda aslında hayali bir arkadaşın oluşmasına sebebiyet verebiliyor.” (KKÖ7) demiştir.

Araştırma kapsamında ifade edilen son olumsuzluk ise içeriklerin muhataba uygun olmamasıdır (f:6). Kanalin olumsuzluğu bu şekilde ifade eden bir katılımcı: “Genel olarak yaşları düşünüldüğünde, içerik anlayabilecekleri düzeyin üzerinde olduğunda ve uzun olduğunda sıkılıp izlemek istemeyebiliyorlar.” (KKÖ12) demiştir. Bir başka katılımcı ise: “Çocuğun anlamasına uygun olmayacak şekilde mecaz veya soyut kavramların olması. Yani temel sebep çocuğun içeriği anlamaması.” (KKÖ19) demiştir. Başka bir öğretici ise içeriklerin muhataba uygun olmamasını: “Çocukların anlayamayacağı seviyede diyalogların yer alması.” (KKÖ20) şeklinde ifade etmiştir.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi ve bu içerikleri derslerinde kullanan Kur'an Kursu öğretmenlerinin ilgili kanal kullanılarak gerçekleştirilecek değerler eğitimindeki olumluluklar ve olumsuzlukların ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 20 Kur'an Kursu öğreticisi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Hem Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerlendirilmesi hemde bu kanallarda bulunan içeriklerin değerler eğitiminde kullanılması üzerine herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışmanın öneminin ortaya çıkması beklenmektedir.

Bu çalışmada ulaşılan bulgular sonucunda oluşturulmuş olan sonuç ve tartışma bölümü 3 ana temada sunulmuştur. İlk tema 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretici görüşlerinden bağımsız olarak Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklere ait oluşturulmuş Tablo.3 ve Tablo.4'teki bulgular ile ulaşılmış sonuçları barındırmaktadır. İkinci temada 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine göre Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve bu kanalda bulunan içeriklerin çeşitli yönlerden değerlendirilmesini ifade etmektedir. Son temada ise Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine göre değerler eğitiminde kullanılması durumunda ulaşılan sonuçları ifade etmektedir. Belirlenen bu 3 ana temada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar yer almış ve alinyazındaki çalışmaların sonuçları ile tartışılmıştır.

5.1. Diyanet TV ve Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan Oynatma Listeleri ile İlgili Sonuçlar

Araştırmanın ilk alt amacı olan; Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin genel durumlarının ortaya konması amacının gerçekleştirilebilmesi amacıyla doküman analizi kullanılarak Diyanet TV YouTube kanalı ve Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan oynatma listeleri incelenmiş ve inceleme sonucunda Tablo 3. ve Tablo 4. oluşturulmuştur. Tablo.3 ve Tablo.4'e bakıldığında Diyanet TV YouTube Kanalında bulunan yan kanallar incelendiğinde abone sayısı ve izlenme durumu en fazla olan kanalın Diyanet Çocuk YouTube Kanalının olduğu görülmektedir. Kanallarda bulunan video sayısına bakıldığında ise Diyanet Çocuk kanalının ikinci sırada olduğu görülmüştür. Bireylerin kanallarda yer alan içeriklere ilgi göstermesi esasında daha çok video sayısı ile değil de abone sayısı ve izlenme sayısı ile bağdaştırılabileceğinden bu noktada Diyanet Çocuk Kanalının diğer kanallara göre izleyiciler tarafından daha çok tercih edildiği görülecektir. Bir diğer açıdan bakıldığında kanallar hakkında verilen izleme sayıları kanal içerisinde yer alan bütün içeriklerin toplam izlenmesi olduğundan dolayı video sayısı fazla olan kanallarda izlemeler düşük olsa dahi totaldeki izlemenin yüksel olabileceği öngörülmüştür. Bu noktada toplam izleme sayıları video sayılarına bölündüğünde her bir kanalda yer alan bir içeriğin izlenme sayısı ortaya çıkmış olacaktır. Bu sayede izleyicilerin ilgili kanallarda en çok takip ettiği ve izlediği içerikler ortaya çıkmış olacaktır. Bu işlem yapıldığında ilgili kanallar arasında bulunan Diyanet Basın Merkezinin her bir videosunun 1443 defa, Türkiye Diyanet Vakfı Kanalında bulunan her bir içeriğin 9756 defa, Diyanet Radyo Kanalında bulunan her bir içeriğin 6810 defa, Diyanet Çocuk Kanalında bulunan her bir içeriğin 80504 defa, Diyanet Yayınları Kanalında bulunan her bir içeriğin 1282 defa ve Gençlerin Dilinden Kanalında bulunan her bir içeriğin 6705 defa izlendiği görülmüştür. Bu sonuçlar göz önüne alındığında ilgili kanallar arasında video başı ortalama en fazla izleme sayısına sahip kanalın Diyanet Çocuk Kanalı olduğu, video başı en az izleme sayısına sahip kanalın Diyanet Yayınları isimli YouTube Kanalının olduğu görülmüştür. Total izlemede en az izleme sayısı Gençlerin Dilinden

isimli YouTube Kanalına ait iken içeriklerdeki ortalama izlemlere bakıldığında gençlerin dilinden kanalının en fazla izlenen 4. Kanal olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo.3 incelendiğinde en fazla izlenen içeriğin Hümeysra isimli içerik olduğu, en az izlenen içeriğin ise Bilgi Hazinem olduğu görülmektedir. Kur'an Kursu öğreticileri ile yapılan görüşmelerde hiçbir Kur'an Kursu öğreticisinin en fazla izlenmiş olmasına rağmen derslerinde yardımcı bir materyal olarak kullanmadıkları görülmektedir. Bu durum ilgili içeriğin 4-6 Yaş Kuran Kursları müfredatına destekleyici bir içerik olmamasıyla ilişkilendirilebilir.

Tablo.3 incelendiğinde kanalda yer alan içeriklerde en fazla izlenen bölümlerin genellikle 1. bölüm olduğu dikkat çekmektedir. Bu şekilde bir tablonun ortaya çıkmasında kanalda yayınlanan bir oynatma listesinin faydalı, ilgi çekici vb. özellikleri barındırıp barındırmaması ilk bölüm izlenerek ortaya çıkacağından dolayı izleyicilerinde ilk bölümü izleyip buna göre içeriği değerlendirdikleri ve bu sebepten ötürü ilk bölümlerin aynı içerikte yer alan diğer bölümlere göre daha fazla izlenmesinin böyle bir tabloyu doğuracağı makul görülebilir.

5.2. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Bu Kanalda Bulunan İçerikler ile İlgili Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt amacı Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş çocuklara uygunluğunun ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna; "Sizce ilgili içerikler 4-6 yaş çocuklara uygun mu?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 7.'de sunulmuştur. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının 4-6 yaş çocuklara uygunluğunu incelendiğinde (Tablo.7) 14 Kur'an Kursu öğreticisinin içeriklerin tamamının 4-6 yaş çocuklara uygun olduğunu ifade etmiştir. 6 Kur'an Kursu öğreticisi ise ilgili içeriklerin bir kısmının 4-6 yaş çocuklara uygun olduğunu ifade etmiştir. İçeriklerin 4-6 yaş çocuklara uygun olmadığını ifade eden Kur'an Kursu öğreticisi bulunmamaktadır. Çalışmaya katılan örnekleme aranan temel şart olan "içerikleri yardımcı materyal olarak kullanması" şartı bulunduğundan dolayı ilgili içerikleri derslerinde zaten kullanmaktalar. İçeriklerin uygun olmadığını düşünen bir Kur'an Kursu öğreticisinin içerikleri dersinde yardımcı materyal olarak zaten kullanmayacağı göz önüne alındığında 4-6 yaş çocuklara uygun olmadığını ifade eden katılımcının olmadığı sonucu makul görülebilmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt amacı Kur'an Kursu öğreticilerinin içerikleri derslerde kullanma amaçlarının ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna; İçerikleri derslerinizde hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 8.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalını derslerinde kullanım amacı incelendiğinde (Tablo 8.) içeriklerin %75 gibi büyük oranda dersleri pekiştirme amacıyla, %25 oranında ise değer oluşturma amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Çalışma grubundan alınan cevaplar dersleri pekiştirmek ve değer oluşturmaktır. Bu da göstermektedir ki Diyanet Çocuk YouTube Kanalını derslerinde yardımcı bir materyal olarak kullanan Kur'an Kursu öğreticilerinin tamamı ilgili içerikleri derslerinde eğitim amaçlı kullanmaktadırlar.

Araştırmanın dördüncü alt amacı Kur'an Kursu öğreticilerinin içerikleri derslerde kullanma sıklıklarının ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna; İçerikleri derslerinizde hangi sıklıklarla kullanıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 9.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerini Diyanet Çocuk YouTube Kanalını derslerinde

kullanım sıkları incelendiğinde (Tablo 9.) öğretmenlerin %80'inin haftada birden fazla içerikleri kullandıkları, %10'unun her gün, kalanının ise haftada birden az içerikleri kullandıkları görülmektedir. Bu bulgular sonucunda çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenlerinin büyük çoğunluğu içerikleri haftada birden fazla kullandıkları görülmüştür. Çalışma bağlamında sunulan bulgular toplu olarak değerlendirildiğinde çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin Diyanet Çocuk YouTube Kanalından ve kanalda bulunan içeriklerden oldukça memnun oldukları görülmüştür. Özellikle kurslardaki teknolojik altyapı yetersizliğinden dolayı Diyanet Çocuk YouTube Kanalının her gün kullanım durumunun mümkün olmadığı ve haftada birden fazla temasının daha yoğun olduğu bu sebeplerle makul görülebilir.

Araştırmanın bir diğer alt amacı Diyanet Çocuk YouTube Kanalının öneminin ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna; Diyanet Çocuk YouTube kanalını diğer kanallardan ayıran temel farklar nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 10.'da sunulmuştur. Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran temel farklar incelendiğinde (Tablo 10.) en yüksek frekansın içeriksel isimli temada toplandığı görülmektedir. Çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenleri Diyanet Çocuk YouTube Kanalının içeriklerindeki özellikleri bakımından diğer kanallardan olumlu yönde farklılaştığını ifade etmektedir. İlgili kanalın diğer kanallardan olumlu yönde ve içeriksel olarak farklılaştığını ifade eden katılımcılar bu ifadelerini en fazla kanalda bulunan içeriklerin değer barındırması ile dile getirmişlerdir. Bunun yanında Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kurumsallık ve şekilsellik temalarında da diğer kanallardan olumlu yönde ayrıştığı ifade edilmiştir. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının olumsuz yönden diğer kanallardan ayrıştığını ifade eden Kur'an Kursu öğreticisi bulunmamaktadır. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Ceylan'ının (2023) "Basfi ile Deneysel Bilim" isimli kanal üzerine yapmış olduğu çalışmasında bu kanalın diğer eğitici kanallardan farkı hem içerik üreticisine hemde izleyicilere sorulmuş ve alınan cevaplar çalışmada belirtilmiştir. İlgili çalışmada ulaşılan bulgular incelendiğinde Basfi kanalını diğerlerinden ayıran temel farkların kanalda bulunan içeriklerin bizzat içeriğine ait olduğu görülmüştür. Buna ek olarak ilgili çalışmada Basfi kanalını diğer kanallardan ayıran farkı olumsuz olarak nitelendiren katılımcılarda bulunmaktadır (Ceylan, 2023: 138). Bu çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalını diğer kanallardan ayıran farklar ile ilgili bulguların alan yazındaki çalışmalarda ulaşılan bulgular ile uyduğu söylenebilir. Katılımcıların Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ile ilgili belirtmiş olduğu olumsuz bir ifadenin bulunmaması ise; katılımcıların DİB bünyesinde çalışmaları ve kanalın da DİB bünyesinde faaliyet göstermesi sebebiyle ilgili kanalı sahiplenmeleri ile açıklanabilir.

Araştırmanın bir diğer alt amacı Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin kullanımındaki olumluluk ve olumsuzlukların ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ilk olarak çalışma grubuna; Diyanet Çocuk YouTube kanalının kullanımındaki olumluluklar nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 11.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımındaki olumlulukları ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 11.) büyük çoğunluğunun kanalın kullanımındaki olumluluğu kanaldaki içeriklere ait kodlar ile ifade ettikleri görülmüştür. 7 öğretici kanalın eğitici, 5 öğretici dikkat çekici, 2 öğretici ise eğlendirici olmasını kanalın kullanımındaki olumluluk olarak ifade etmiştir. Bunun yanında kanalın kullanımındaki olumluluğu kanalın güvenilirliği ve izleyici merkezli sunduğu olumluluklar teması ile de ifade etmişlerdir.

Çalışma gurubunun bu temalarda en yüksek frekanslarda ifade etmiş oldukları olumluluklar kanalın eğitici olması ve içeriklerin müfredata uyumu / pekiştiriciliğidir. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde yapılmış çalışmaların genellikle dil eğitiminde YouTube'un kullanımı üzerine olduğu görülmektedir. Bu tür çalışmaların bu çalışmadan temel farkı ise bu tür çalışmalarda YouTube'da bulunan ve dil öğretimi gerçekleştiren birden fazla kanal araştırmaya dahil edilirken bu çalışmada araştırma kapsamında sadece Diyanet Çocuk YouTube Kanalı bulunmaktadır. Çangal (2021)'in dil öğretiminde YouTube'un kullanılması isimli çalışmasında yabancılara dil öğretiminde YouTube'un kullanımındaki olumluluklar katılımcılara sorulmuştur. Araştırmanın ilgili bulguları incelendiğinde belirlenen kodların eğitici ve eğlendirici temalarında toplandıkları görülmüştür. Duisembekova (2014)'nın çocuklara yabancı dil öğretiminde YouTube platformunun kullanılması ile ilgili yapmış olduğu çalışmada YouTube kullanımının olumlulukları; eğitici olması ve çocuklarda motivasyona sebebiyet vermesi ile ilişkilendirmiştir. Baston ve Ramos (2009)'a göre ise YouTube'un kullanımındaki olumluluklar kullanıcıların motivasyonlarını arttırması ile ilişkilendirilmiştir. Alan yazındaki çalışmalarda ulaşılan olumluluklardan eğitici ve eğlendirici olması kodları çalışmamız ile uyushmaktadır. Çalışmalarda bulunan motivasyon kodunun bu çalışmada bulunmama sebebi ise daha önce de belirtildiği gibi ilgili çalışmalarda birden fazla dil eğitimi veren kanal ele alınmışken, yani YouTube'taki eğitim videolarının tamamı ele alınmışken bu çalışmada sadece Diyanet Çocuk YouTube Kanalının bulunmasıdır.

Aynı alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ikinci olarak çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalının kullanımındaki olumsuzluklar nelerdir?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 12.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımındaki olumsuzluklar ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 12.) katılımcıların çoğunluğu (n=6) kanalın kullanımındaki olumsuzluğu kanala özel değil genel olarak teknolojik aletlerin kullanımındaki olumsuzları ifade ettikleri görülmüştür. Bu katılımcılar çoğunlukla ekran bağımlılığını ifade etmiştir. 4 katılımcı ise içeriklerin çeşitli olumsuz yönlerinden kaynaklı kanalın kullanımında olumsuzlukları ifade etmiştir. Nitekim bu katılımcıların ifadeleri şu şekildedir: içeriklerin; aşırı bilgi içermesi, yetersiz olması, güncel olmaması ve özgün olmaması. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir. Kanalın kullanımında herhangi bir olumsuzluk yok diyen kullanıcıların sayısı 10 dur. Bu sayı katılımcıların yarısına eşdeğerdir.

Alan yazın incelendiğinde Bedir (2016) sosyal medya kullanımının çeşitli olumsuzluklar ile beraber akademik başarısızlığa sebebiyet verdiğini çalışmasının sonucunda ifade etmiştir.

Araştırmanın bir diğer alt amacı Diyanet Çocuk YouTube Kanalının izlenme veya izlenmeme sebeplerinin ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ilk olarak çalışma grubuna; Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan bir içeriğin 4-6 yaş çocuklar tarafından sonuna kadar izlenme sebebi nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 13.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğrencilerinin çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan bir içeriği sonuna kadar izleme sebepleri ile ilgili ifadelerine bakıldığında (Tablo 13.) ilgili sebebin büyük oranda kanalda bulunan içerikler sayesinde olduğu görülmektedir. Öğreticiler çocukların içerikleri sonuna kadar izleme sebebini çoğunlukla merak duygusu ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bunun yanında içeriklerin eğlenceli olması da yine bir içeriğin sonuna kadar izlenme sebebi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanalda bulunan bir içeriğin sonuna kadar izlenmesini kanalda bulunan içeriklerin şekilsel özelliği ile ifade eden Kur'an Kursu öğrencileri bu ifadelerinin içeriklerdeki

kahraman karakterler ve içeriklerin kısa olması olarak dile getirmişlerdir. Bunlara ek olarak bazı Kur'an Kursu öğreticileri de içerikleri izleyen çocuklarda o içerikte bulunan öğretici konularda hazırbulunuşluklarının olması içeriğin izlenme sebeplerinden biridir şeklinde ifade etmiştir. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Ceylan (2023)'ın yapmış olduğu çalışmada içeriklerin izlenme sebebini merak uyandırması duygusu ve içeriğin şekilsel olarak bazı özellikleri barındırmasına bağlamıştır. Bu şekilsel özellikler arasında içeriğin kısa olması ve düzenli olması temaları da bulunmaktadır. Cihangir (2021)'in çalışmasında bir videonun sonuna kadar izlenme sebebini sıkıcı olmayan görüntü ve ses kalitesi iyi olan ve süresi kısa olan özelliklerini ifade etmiştir. Alan yazında bulunan çalışma sonuçlarının bu çalışma ile uyduğu görülmektedir.

Aynı alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ikinci olarak çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalının 4-6 yaş çocuklar tarafından yarıda bırakılma veya izlenmeme sebebi nelerdir?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 14.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerinin çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan bir içeriği yarıda bırakma veya izlemek istememe sebepleri ile ilgili ifadelerine bakıldığında (Tablo 14.) içeriklerin merak uyandırmama ve uzun süreli olmasının içeriklerin öncelikli izlenmeme veya yarıda bırakılma sebebi olduğu görülmüştür. İçeriklerin tekdüze olması, muhataba uygun olmaması, tek karakterden oluşması ve izleyicilerin içerikler ile özdeşleşmemesi ise öne çıkan diğer sebepler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Cihangir'in (2021) sıkıcı olmayan, görüntü ve ses kalitesi iyi uzun olması gibi özellikleri belirttiği görülmektedir. Ceylan (2023) sıkıcı olması, görüntü ve müzik yetersizliği gereksiz uzun olması gibi özellikleri sonucuna ulaştığı görülmüştür.

Araştırmanın bir diğer alt amacı Diyanet Çocuk YouTube Kanalında ve kanalda bulunan içeriklerdeki eksikliklerin ortaya konmasıdır. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna; Diyanet Çocuk YouTube kanalında ve kanalda bulunan içeriklerdeki eksiklikler nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 15.'de sunulmuştur. Kur'an Kursu öğreticilerinin Diyanet Çocuk YouTube kanalındaki eksiklikler ile ilgili ifadeleri incelendiğinde (Tablo 15.) eksikliklerin özellikle belirli içerikler üzerinden verildiği dikkat çekmektedir. Özellikle bu içeriklerden şeker hoca isimli oynatma listesinin atasözü ve deyim barındırmasının çocukların anlamlarına set oluşturmaması, Yusuf'un dünyası isimli oynatma listesinin daha büyük yaştaki çocuklara hitap etmesi ve görüntü kalitesinin düşük olması, dedemin öyküleri içeriğinin hadis ve ayet barındırması sebebiyle ağır bir dil kullanması ve hareketli olmaması sebebiyle çocukların sıkılmasına sebebiyet vermesi, değerler takımı isimli içeriğin çocuklara hayali karakter oluşumuna sebebiyet verebileceği dikkat çeken hususlar arasında görülmektedir. Bunlara ek olarak kanaldaki eksiklikleri şekilsel olarak nitelendiren öğretmenler kanaldaki en büyük eksikliğin görüntü kalitesinden kaynaklandığını ifade etmiştir. Bu ifadelerine ek olarak kanaldaki bölüm eksikliği, içeriklerin sınıflandırılmaması ve içeriklerin süresinin uzunluğu sebebiyle çocukların sıkılmasına sebebiyet vermesini ifade eden öğretmenlerde bulunmaktadır. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan eksiklikleri içeriksel olarak nitelendiren öğretmenler kanaldaki en büyük eksikliği içeriklerin hareketli olmaması ile ilişkilendirmiştir. Buna ek olarak işitme engelli öğrencilerinde takip edebilmesi amacıyla kanalda bulunan içeriklerin işaret dili de kullanılarak yayınlanması, içeriklerde aşırı bilgi verme amacı güdüldüğünden dolayı çocuklarda sıkılmaya sebebiyet vermesi, içeriklerin çocukların dil gelişimine destek vermesi gerektiği ve

içeriklerde siyer konusuyla ilgili oynatma listesinin bulunmasını kanalın eksiklikleri arasında gören Kur'an Kursu öğretmenleri bulunmaktadır. Bu eksiklikler arasında özellikle içeriklerin çocukların dil gelişimini desteklemediğini ifade eden görüşün alan yazında konu ile ilgili yapılmış çalışmanın bulunmamasından dolayı doğruluğu tartışmalıdır. Yine kanalda siyer ile ilgili herhangi bir oynatma listesinin bulunmadığını ifade eden görüşün değerlendirilmesi amacıyla araştırmacı tarafından içerikler tek tek kontrol edilmiş ve siyer konusu ile ilgili herhangi bir oynatma listesine rastlanmamıştır fakat Dedemin Öyküleri isimli oynatma listesinde kısmen Hz. Peygamber'in hayatından kesitler sunulduğu görülmüştür. Bu da ilgili görüşün kısmen haklılığına karar verilmesine sebebiyet vermiştir. Kanalda bulunan eksiklikleri diğer konularla ilişkilendiren görüşler incelendiğinde ise en büyük eksikliğin içeriklerin YouTube Kids'te bulunmamasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Youtube Kids YouTube'un bir alt uygulamasıdır. Bu uygulamada YouTube'da bulunan ve çocuklara yönelik olan içerikler kullanıcılara sunulmaktadır. Özellikle ebeveyn kontrolü sunması ve çocukların güven ile içerikleri izlemesine sebebiyet vermesinden dolayı ebeveynler tarafından gönül rahatlığı ile tercih edilmektedir. Fakat YouTube Kids platformu incelendiğinde kanalda bulunan içeriklerin tamamının incelenmesinin zaman açısından imkân sağlamaması sebebiyle öğretmenlerin ifade etmiş olduğu oynatma listeleri ilgili platformda aranmış ve içeriklerin bu platformda bulunduğu görülmüştür. (Ek- 5) Bir diğer eksikliği ise kanalda bulunan içeriklerin sadece diyanet TV kanalında verilmesi, bunun dışındaki TV kanallarında sunulmamasını ifade eden Kur'an Kursu öğretmenleri bulunmaktadır. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alayazın incelendiğinde Güney'in (2019) şeker hoca ve Yusuf'un dünyası isimli içeriklerin değerler analizine tabi tutulduğu çalışmada Şeker Hoca ve Yusuf'un Dünyası isimli içeriklerin 4-5 yaşındaki çocuklar için uygun olduğu somut işlem dönemindeki çocukların ilgili içerikleri sorunsuz bir şekilde anlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın yapılmasındaki temel amaç ilgili içeriklerin teorikten ziyade pratikte çocuklara uygunluğunu ortaya koymaktır. Tıpkı burada olduğu gibi teorikte her ne kadar ilgili içeriklerin 4-6 yaş çocuklar için uygun olduğu ifade edilse dahi bu çalışmada çocuklar ile sürekli iletişimde olan ve uzmanca bir perspektiften durumu inceleyebilen Kur'an Kursu öğretmenleri içeriklerin atasözü ve deyim barındırması sebebiyle ve dilinin ağır olması sebebiyle 4-6 yaş çocuklar için uygun olmadığını ifade etmiştir. Bu çalışmada ulaşılan sonucun alinyazındaki çalışmanın sonucu ile çatışması ilgili durum ile ifade edilebilir. Çinemre'nin (2021) Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan değerlerin 4-6 yaş Kur'an Kursu müfredatındaki değerler ile uyumunu üzerine yapmış olduğu çalışmada Dedemin Öyküleri isimli içeriğin ayet ve hadis barındırdığını ifade etmiştir.

Araştırmanın bir diğer alt amacı Kur'an Kursu öğretmenlerinin içerikleri müfredata eklenme durumu hakkındaki düşüncelerinin ortaya konması ve kurslardaki teknolojik altyapının tespit edilmesidir. Bu alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ilk olarak çalışma grubuna; Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş Kur'an Kursları müfredatına eklenmeli mi? sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 16.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin müfredata eklenmesi ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 16.) çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamının içeriklerin müfredata eklenmesi gerektiğini ifade ettikleri görülmüştür. Öğretmenlerin içerikleri derslerinde %75 oranında pekiştirici, %25 oranında değer oluşturma amacıyla kullandıkları ve bu kullanımın içeriklerin derslere yardımcı bir materyal olarak kullanıldığı anlamına geldiği de göz önüne alındığında öğretmenlerin tamamının içeriklerin müfredata dahil edilmesinin ifade etmesi tutarlı olarak görülmektedir. Öğretmenlerin bu

ifadelerine ek olarak çeşitli bazı il müftülüklerinde 4-6 yaş Kur'an Kursu müfredatlarına ilgili içeriklerin sözlü olarak dahil edildiği bir Kur'an Kursu öğreticisi tarafından ifade edilmiştir (KKÖ16). Fakat bu eklemelerin DİB emriyle değil müftülüklerin kendi aldıkları kararlar doğrultusundadır. Yine bu içeriklerin müfredata yardımcı olarak kullanılması ile ilgili bir Kur'an Kursu öğreticisi hizmet içi eğitim kurslarında ilgili içeriklerin kullanılabileceğinin ifade edildiğini söylemiştir (KKÖ13). Fakat tüm bu ifadelerin resmi olarak herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Aynı alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ikinci olarak çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalının 4-6 yaş Kur'an Kursları müfredatına eklenmesi durumunda kursunuzdaki teknolojik altyapı durumu nasıldır, ne gibi eksiklikler söz konusudur?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 17. Ve Tablo 18.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin kurslarını teknolojik altyapısı ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 17.) çalışmaya katılan 20 Kur'an Kursu öğreticisinden bir tanesi altyapının yeterli olduğunu, 19 tanesi ise eksik olduğunu ifade etmiştir. Altyapının eksik olduğunu ifade eden Kur'an Kursu öğretmenleri bu ifadelerini (Tablo 18.) çeşitli cihazlar ve ortamlar üzerinden ifade etmiştir. Kur'an Kursu öğretmenleri kurslardaki en büyük eksikliğin görsel cihazlar noktasında olduğunu ifade etmiştir. Öğreticilere göre kurslardaki görsel cihazlar temasında en büyük eksiklik ise akıllı tahtadır. Öğreticilerin akıllı tahtaya ek olarak projeksiyon cihazı ve televizyonu da ifade ettikleri görülmüştür. Yine Kur'an Kurslarındaki eksikliği donanım ekipmanları üzerinden ifade eden öğretmenler teknoloji noktasında en büyük eksikliğin internet altyapısının olmaması olduğu görülmektedir. İnternet altyapısına ek olarak bilgisayar ve yazıcının bulunması gerektiğini ifade eden öğretmenler bulunmaktadır. Kur'an Kurslarındaki teknoloji noktasında eksikliği işitsel cihazlar üzerinden ifade eden öğretmenler ise bu ifadelerini Kur'an Kurslarında ses sistemlerinin bulunması gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir. Son olarak kuran kurslarında teknoloji noktasındaki eksikliği kapsamlı teknoloji ortamları ile ifade eden Kur'an Kursu öğretmenleri 4-6 ya Kur'an Kurslarında okullarda gerçekleştiren fatih projesinin 4-6 yaş Kur'an Kurslarında da uygulanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Aynı temada bir diğer eksiklik ise sinema odası olarak dikkat çekmektedir. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Kur'an Kursları ile ilgili yapılmış çeşitli bazı çalışmalar incelendiğinde açıkça teknolojik imkanlar ifade edilmese dahi kurstaki fiziki şart ve imkanların düzeltilmesi ile ilgili öğretici görüşlerine rastlanmaktadır (Aybek, 2019: 235; Münir ve Çakmak, 2021: 824). 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin teknolojik eksiklik noktasında bu kadar çeşitli cevaplar vermesi dikkat çekicidir. Zira diğer Kur'an Kursu öğretmenlerine bakıldığında alınacak cevapların bu kadar çeşitli olması beklenmemektedir. Akyüz (2021) bu durumun sebebini 4-6 yaş Kur'an Kurslarında diğer kurslara göre teknolojik cihazların daha fazla kullanıldığına bağlamıştır. Teknolojik cihazların derslerde kullanılması, derslerden alınan verim noktasında oldukça önemlidir (Baylor ve Ritchie, 2002: 411; Yasemin ve Ali, 2022: 143).

5.3. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ve Değerler Eğitimi ile İlgili Sonuçlar

Araştırmanın son alt amacı Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitimindeki rolünü ortaya koymaktır. İlgili alt amacı gerçekleştirebilmek için öncelikle çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin değerler eğitiminde ne derece fayda sağladığını açıklar mısınız?" sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar Tablo 19.'da sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitiminde kullanılması ile ilgili

görüşleri incelendiğinde (Tablo 19.) öğretmenlerin tamamının kanalın değerler eğitiminde kullanılmasını olumluluklar ile ifade ettikleri dikkat çekici olarak görülmüştür. Kur'an Kursu öğretmenleri ilgili olumlulukları en fazla Pekiştiricilik ve Destekleyicilik ifadeleri üzerinden söyledikleri görülmektedir. Buna ek olarak içeriklerin değerler eğitiminde kullanılmasını kalıcılık ve davranış değiştirme ifadeleri üzerinden ifade ettikleri de görülmüştür. Bulgular kısmında ilgili başlıkta öğrencilerin bu konularda verdiği cevaplar doğrudan alıntılar ile örneklendirilmiştir.

Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde YouTube'un eğitim ortamı olarak kullanımı ile ilgili Alp ve Kaleci'nin (2018) çalışmasında YouTube'un konunun daha iyi kavranmasında faydalı olduğu, başarı düzeyinin arttırdığı ve daha birçok noktada olumlu fayda sağladığı ortaya konulmuştur. Aruğaslan ve Çivril'in (2023) öğrenciler üzerine yapmış olduğu YouTube'un eğitim ortamı olarak kullanılması ile ilgili çalışmasında öğrencilerin genel olarak YouTube'dan edindikleri bilgilerden memnun oldukları sonucuna ulaşmıştır. Çangal'ın (2021) dil öğretiminde YouTube'un kullanımı ile ilgili yapmış olduğu çalışmasında YouTube'un derslerde özellikle kullanılmasının gereklilik olduğunu ve olumlu pek çok yanının olduğunu ifade etmiştir.

Aynı alt amacın gerçekleştirilebilmesi için ikinci olarak çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalının kullanılması durumunda 4-6 yaş çocuklarda gözlemlediğiniz değişimler nelerdir?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 20.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanılması durumunda çocuklardaki değişimler ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 20.) değişimlerin büyük oranda duyuşsal boyutta gerçekleştiği görülmektedir. Öğreticiler çocuklardaki duyuşsal boyutta gerçekleşen değişimleri değer geliştirme, bilinçlenme, kavramada hız ve özgüven sahibi olması olarak ifade etmiştir. Özellikle kanalın kullanımında çocuklardaki değişimin büyük oranda değer geliştirme alanında olması ilgili içeriklerin müfredata eklenmesini destekler bir sav olarak görülebilir. Çocuklardaki değişimi davranışsal boyutta ifade eden Kur'an Kursu öğretmenleri ise bu ifadelerini davranış geliştirme ve içeriklerdeki karakterleri örnek alma olarak dile getirmişlerdir.

Alanyazın incelendiğinde Diyanet Çocuk YouTube Kanalının çocuklar üzerindeki değişimleri ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamasına karşın çeşitli kanalların izleyiciler üzerindeki gerçekleştirdiği değişimler üzerine yapılmış çalışmalara rastlanmıştır. Alp ve Kaleci'nin (2018) çalışmasında YouTube'daki bazı videoların konunun daha iyi kavranmasında faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diyanet Çocuk YouTube Kanalının kullanımı durumunda 4-6 yaş çocuklar üzerindeki duyuşsal ve davranışsal değişimlerin tamamının farklı YouTube Kanallarının kullanımında izleyiciler üzerinde aynı değişiklikleri yapmama sebebi şu iki sebep ile açıklanabilir. Öncelikli olarak Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin diğer kanallarda bulunan içeriklerden farklı oluşu. Yani kanalın kendi karakteristik özelliğinden kaynaklandığı düşünülebilir. İkinci olarak ise bu çalışmada Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin okul öncesi olarak nitelendirilen bireyler üzerinde gerçekleştirdiği değişimler araştırılmıştır. Farklı çalışmalarda ise farklı yaş grubundaki bireyler üzerine çalışmalar gerçekleştirilmiştir. İki grup arasındaki değişimlerin farklılık göstermesi oldukça doğal bir durum olarak karşılanmalıdır. Zira bireylerin gelişimsel dönemlerine uygun olarak öğrenmeleri farklılaşabilmektedir.

Yine aynı alt amacın gerçekleştirilebilmesi için çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalının kullanılması durumunda 4-6 yaş çocuklarda gözlemlediğiniz değişimlere etki eden özellikle bir program (içerik/ oynatma listesi) var mı?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 21.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerden çocuklarda değişime sebebiyet veren içerikler ile ilgili görüşleri incelendiğinde

(Tablo 21.); çocuklarda en fazla değişime sebebiyet veren içeriğin Yusuf'un Dünyası isimli içeriğin olduğu dikkat çekmektedir. Sonrasında ise sırasıyla Değerler Takımı, Şeker Hoca, Harfler Köyü ve Dedemin Öyküleri isimli içerikler gelmektedir. Kur'an Kursu öğretmenlerinden iki tanesi bütün içeriklerin çocuklarda değişime sebebiyet verdiğini ifa ederken 3 tanesi hiçbir içeriğin çocuklarda değişime sebebiyet vermediğini ifade etmiştir.

Araştırmanın son alt amacı olan Diyanet Çocuk YouTube Kanalının değerler eğitimindeki rolünü ortaya koymak amacını yerine getirebilmek için çalışma grubuna "Diyanet Çocuk YouTube kanalında özellikle hangi değerlere yönelik içeriklerin bulunmasını istersiniz?" sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 22.'de sunulmuştur. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerinin Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunması istenilen değerler ile ilgili içerikler ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 22.) en fazla frekansın (f=11) saygı değerinde bulunduğu görülmektedir. Saygı değeri dışında sırasıyla; dürüstlük, sevgi, merhamet, yardımlaşma, sorumluluk, sabır, adalet, hoşgörü, vatanseverlik, empati, cömertlik, ahlak, tevazu, kâinatı seviyorum, Allah'ı seviyorum, Peygamberimizi tanıyorum, alçak gönüllük, güvenilirlik, adabı muaşeret, gelişim, isar, paylaşma, iyimserlik ve kanaat değerlerinin olduğu görülmektedir. Katılımcıların ifade etmiş olduğu değerler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilmiş değerler kavram listesi ile karşılaştırıldığında; katılımcıların ifade etmiş olduğu tevazu değerinin ilgili listede alçakgönüllülük, kâinatı seviyorum değerinin çevre bilincine sahip olmak, ahlak değerinin etik değerlere sahip çıkmak, isar değerinin diğerkâmlık değerine karşılık geldiği tespit edilmiştir. Öğreticilerin bir kısmı değer ifadesinin tam olarak ne demek olduğu veya neye değer denilip neye değer dilemediği ile ilgili tam bilgisi olmadığından alınan cevaplar arasında değer olarak ifade edilen vatanseverlik, Allah'ı tanıyorum, Peygamberimizi tanıyorum ve gelişim isimli 4 kodun değer olmadığı görülmektedir.

Alanyazın incelendiğinde konu ile ilgili Acur'un (2019) 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında değerler eğitimi uygulamalarını ele aldığı çalışmasında da 4-6 yaş Kur'an Kurslarında öğretilen değerler nelerdir sorusu 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine sorulmuştur. Alınan cevaplar incelendiğinde bazı öğretmenlerin değer tam olarak ne olduğunu bilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada öğretmenlerden 4-6 yaş Kur'an Kurslarında öğretilen değerler nelerdir sorusunun cevabı alınmış ve çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenleri sırasıyla en fazla sevgi, merhamet, saygı, yardımseverlik Allah ve peygamber sevgisi, adalet, paylaşma, vatan-millet sevgisi, doğruluk, sabır, ahlak, sorumluluk, teşekkür, şükür ve iyilik değerlerinden bahsedilmiştir. Bu çalışmada ulaşılan değerlerin alan yazındaki çalışmalar ile uyduğu görülmektedir. Alan yazında Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan bazı içeriklerin değer analizinin yapıldığı çalışmalar bulunmaktadır. Güney'in (2019) Şeker Hoca ve Yusuf'un Dünyası isimli Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikleri değer analizine tabi tuttuğu çalışmasında Şeker Hoca isimli içerikte çoğunlukla; nezaket, sorumluluk, hoşgörü, adalet, sabır paylaşma, cömertlik, empati, yardımlaşma, sevgi, dürüstlük, doğruluk ve çalışma değerleri bulunmaktadır. Yusuf'un Dünyası isimli içerikte ise çoğunlukla; nezaket, sevgi, yardımlaşma, sorumluluk temizlik, saygı, iş birliği, özgüven, empati, dürüstlük, mutluluk ve hoşgörü değerleri yer almaktadır. Bu değerlerin öğretmenlerin bahsettiği değerler ile çoğunlukla uyduğu görülmektedir. Buna rağmen öğretmenlerin ilgili değerleri zikretmesi, kanaldaki içeriklerde yer alan bu değerlerin yeterince verilememesi ile açıklanabilir. Çinemre'nin (2021) Diyanet Çocuk YouTube Kanalındaki değerlerin 4-6 yaş Kur'an Kursları müfredatındaki değerler ile uyumunu üzerine yapmış olduğu çalışmasında sevgi ve saygı değerlerine yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da çalışmaya katılan Kur'an Kursu öğretmenlerinin saygı değerinin en fazla frekansta ifade etmelerini açıklığa kavuşturmaktadır.

Araştırmanın son alt amacını yerine getirebilmek için son olarak çalışma grubuna “İdeal bir değerler eğitimi videosunda aradığınız kriterler nelerdir?” sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Tablo 23.’te sunulmuştur. 4-6 yaş Kur’an Kursu öğretmenlerinin ideal bir değerler eğitimi videosunda bulunması gereken kriterler ile ilgili görüşleri incelendiğinde (Tablo 23.) bu kriterlerin genelde videonun içeriği ile alakalı olduğu dikkat çekici bir unsurdur. Öğreticiler en temel kriterin eğitici olduğunu ifade etmektedir. Sonrasında ise ideal bir değerler eğitimi videosunda; heyecan verici olması, eğlendiricilik, güncellik, olay akışı, netlik ve muhataba uygunluk kriterlerinin olduğu görülmektedir.

Cihangir (2021) YouTube’un Eğitim Ortamı Olarak Kullanımının İzleyici ve Eğitimci Bağlamında İncelenmesi isimli çalışmada çalışmaya katılan YouTube izleyicileri ve video üreticilerine ideal bir eğitici videoda bulunması gereken kriterler nelerdir sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar incelendiğinde katılımcıların vermiş olduğu cevapların içerisinde eğitici, muhataba uygunluk, netlik kodlarının bulunduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde 4-6 yaş kuran kursu öğretmenleri Diyanet Youtube Çocuk Kanalında bulunan içerikleri derslerinde eğitim amacıyla ve çoğunlukla haftada birden fazla kullandıkları tespit edilmiştir. Herne kadar içeriklerde çeşitli eksikliklerden söz edilmiş olsa da çalışmadaki bütün veriler göz önüne alındığında içeriklerin değerler eğitiminde kullanılmasının çocuklarda olumlu yönde pek çok değişikliğe katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. ÖNERİLER

Bu başlıkta Diyanet Çocuk Youtube Kanalı içerikleri ve sonraki çalışmalar ile ilgili öneriler bulunmaktadır.

6.1. Diyanet Çocuk Youtube Kanalı ile İlgili Öneriler

1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin tamamının yaş kategorilerine göre sınıflandırılması, ilgili içeriklerin derslerde kullanımını daha kolay hale getirecektir.
2. Dini içerikleri videoların oluşturulması illaki içeriklerin dini bilgiler ile doldurulması olarak anlaşılmamalıdır. Herhangi bir içerikte dini değer ve öğretiler ile çatışacak öğelerin bulunmaması da bir içeriğin dini olarak nitelendirilmesi anlamına gelebilmektedir. Bu temel prensipten hareketle Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin izleyicileri sıkılma duygusuna itebilecek aşırı bilgi yüklemesinden kaçınması gerekmektedir.
3. Araştırma sonuçları göz önüne alındığında çocukların bir içeriği sonuna kadar izleme sebepleri genel olarak içeriğe duyulan merak ve ilgili içeriğin eğlendirici olmasıyla yakından ilişkilidir. Diyanet Çocuk YouTube Kanalına içerik üreten üreticilerin bu temel prensiplere uygun içerik üretmesi zorunluluk atfetmektedir.
4. Çocuk öğrenmeleri bilindiği üzere diğer öğrenmelerden çeşitli noktalarda ayrılmaktadır. Ayrılan bu farklardan birisi ise süre noktasıdır. Çocuklar yetişkinlere göre bir içeriğin daha kısa olmasını tercih ederler. Bu temel sebepten ötürü kanalda bulunan içeriklerin veya yeni üretilecek olan içeriklerin sürelerinin daha kısa tutulması gerekmektedir.
5. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğreticilerine göre Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerden bir kısmının görüntü kalitesinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili içeriklerin görüntü kalitesinin artırılması gerekmektedir.
6. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler incelendiğinde ilgili içeriklerin işitme engelli çocuklara uygun olmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar YouTube'da bulunan bütün içeriklerde altyazı özelliği bulunsada kanalda bulunan içeriklerin işaret dili ile desteklenmesi gerekmektedir.
7. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler incelendiğinde özellikle siyer konusu ile ilgili herhangi bir içeriğin bulunmadığı tespit edilmiştir. İlgili kanalda Hz. Peygamberin hayatını konu alan en az bir içeriğin bulunması gerekmektedir.
8. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içerikler sadece Diyanet TV ekranlarında kanalın izleyicilerine sunulmaktadır. Durum böyleyken Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin yeterli izleyici kitlelerine ulaşamadığı

- düşünülebilmektedir. Özellikle çocuklara yönelik yayın yapan TV Kanalları ile Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin paylaşılması daha fazla izleyiciye ulaşılması noktasında önemli bir etken olarak görülmektedir.
9. Çalışmanın sonuçları göz önüne alındığında araştırmaya katılan bütün Kur'an Kursu öğretmenleri Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan içeriklerin müfredata yardımcı materyal olarak eklenmesini düşünmektedir. İlgili içeriklerin müfredata eklenmesi çeşitli yönlerden olumlulukları da beraberinde getirecektir.
 10. İlgili içeriklerin kurslarda kullanılması durumu bütün öğretmenler tarafından olumlu olmasına karşın kurslardaki teknolojik altyapının eksik olduğu görülmektedir. Kurslarda bulunan bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.
 11. Diyanet Çocuk YouTube Kanalına içerik üreten içerik üreticilerinin çalışmanın sonuçları doğrultusunda ideal bir videoda aranan kriterler doğrultusunda içeriklerin üretilmesi gerekmektedir.
 12. Diyanet Çocuk Youtube Kanalında bulunan bazı içeriklerdeki karakterlerin çocuklar üzerinde olumsuz duygulara (korku) sebebiyet verdiği görülmüştür. İçeriklerdeki bu tür sorunların düzeltilmesi gerekmektedir.
 13. Diyanet Çocuk YouTube Kanalında bulunan Değerler Takımı isimli içeriğin çocuklarda hayali arkadaş oluşturabileceği katılımcılardan bazıları tarafından ifade edilmiştir. İlgili içeriğin çocukların gelişiminde olumsuzluk oluşturabileceği ihtimalinden dolayı içeriğin kaldırılması veya içerikte bulunan sorunun ortadan kaldırılması gerekmektedir.
 14. Çalışma sonucunda Diyanet Çocuk Youtube kanalında bulunan içeriklerin 4-6 Yaş çocuklar için faydalı olduğu görülmüştür. Fakat kurslardaki teknolojik altyapının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. İlgili eksikliğin giderilmesi kurslardaki eğitim faaliyetlerinin başarısında önemli olarak görülmektedir.
 15. 4-6 yaş kuran kurslarındaki teknolojik altyapı eksikliklerinin giderilmesi amacıyla yeni açılacak 4-6 yaş kuran kurslarında ilgili diğer gerekliliklere ek olarak teknolojik gerekliliklerinde eklenmesi bu problemin ortadan kaldırılmasına destek verecektir.

6.2. Sonraki Çalışmalar İçin Öneriler

1. Diyanet Çocuk YouTube Kanalı ile ilgili teoride bazı çalışmalar bulunmasına rağmen yapılan alanyazın çalışmasına göre pratikte yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Hal böyle iken kanal ile ilgili daha fazla çalışma yapılması, yapılan çalışmaların kanalın pratikteki etkinliği üzerine olması büyük bir önem arz etmektedir.
2. 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretmenleri ile yapılacak görüşmelerde öğretmenlerin kadrolu veya sözleşmeli olması, bu çalışmada alınan verilerin sağlıklı olmasıyla doğrudan ilişkili olarak görülmüştür. Sonraki çalışmalarda da örneklem seçiminin bu kıstasa göre gerçekleştirilmesi çalışmanın sağlığı açısından önemli görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Abu-Taieh, E. vd. (2022). Factors Influencing Youtube As A Learning Tool And Its Influence On Academic Achievement In A Bilingual Environment Using Extended Information Adoption Model (Iam) With Ml Prediction—Jordan Case Study. *Applied Sciences* 12/12 5856.
- Acur, E. (2019) Öğretici Görüşleri Bağlamında Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Kur'an Kurslarındaki Değerler Eğitimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi. *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.*
- Akarsu, B. (1962) Max Scheler'de Kişilik Problemi. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi.*
- Akyüz, İ. (2021). An Examination On Digital Literacy Level Of Quran Course Teachers. *Sakarya University Journal Of Education* 11/2, 379-395.
- Albahlal, F. S. (2019). The Impact Of Youtube On Improving Secondary School Students' Speaking Skills: English Language Teachers' Perspectives. *Journal Of Applied Linguistics And Language Research* 6/2, 1-17.
- Almurashi, W. A. (2016). The Effective Use Of Youtube Videos For Teaching English Language In Classrooms As Supplementary Material At Taibah University In Alula. *International Journal Of English Language And Linguistics Research*, 4/3 32-47.
- Alp, Y. ve Kaleci, D. (2018). Youtube Sitesindeki Videoların Eğitim Materyali Olarak Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *International Journal Of Active Learning*, 3/1 57-68.
- Altunışık, R. vd. (2007). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. *Sakarya Yayıncılık, Sakarya.*
- Alwehaibi, H. O. (2015). The Impact Of Using Youtube In Efl Classroom On Enhancing Efl Students' Content Learning. *Journal Of College Teaching & Learning (Tlc)*, 12/2, 121-126.
- Arılı, B. (2022). Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuatında Yer Alan Kök Değerler Açısından Harfler Köyü Çizgi Filminin İncelenmesi. *İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.*
- Aruğaslan, E.ve Çivril, H. (2023). Öğrenme Ortamı Olarak Youtube'un Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9/1, 356-375.
- Aşlamacı, İ. (2017). İHL Öğrencilerinin Meslek Dersi ve Meslek Dersi Öğretmenlerine Yönelik Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 17/1, 197-232.
- Avınç, Z. (2017). 0-8 Yaş Arasındaki Çocukların İnternet ve Mobil Teknoloji Alışkanlıkları ve Güvenli İnternet Kullanımı. *İbni Haldun Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.*
- Aybey, S. (2019). 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kurslarının Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Ve Problemleri (Zonguldak İli Örneği). *Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6/2, 207-240.
- Aydın, H. (2015) Sosyal Paylaşım Sitelerinin Öğrencilerin Görsel Sanatlar Eğitimine Katkıları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. YÖK Tez Veri Tabanından Erişildi (Tez No. 397381).*
- Aydın, M. Ş. (2008) Bir Din Eğitimi Kurumu Olarak Kur'an Kursu. *DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı. https://books.google.com.tr/books?id=ifnmaqaaiiaaj&q=kuran+kursları&dq=kuran+kursları&hl=tr&sa=x&ved=2a_hukewjy2i2cqop0ahvvsfedhxxjdhgq6af6bageeai*
- Aydın, M. Z. (2021). Karakter ve Değerler Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Teknikleri, (içinde) Karakter Değer ve Ahlak Eğitimi (ed. Aydın, M. Z.). *Ankara: Nobel Yayıncılık*, 1. Basım.
- Aydın, M. Z. (2021). Kavramsal Çerçeve: Karakter, Kişilik, Değer, Erdem, Ahlak Huy Mizaç vd. (içinde) Karakter, Değer ve Ahlak Eğitimi (ed. Aydın, M. Z.). 292. *Ankara: Nobel*, 1. Basım.
- Ayhan, H. (1999). Türkiye'de Din Eğitimi. *İstanbul: Marmara Üniversitesi İfay Yayınları.*
- Ayhan, H. (2014). Türkiye'de Din Eğitimi. *İstanbul: Dem Yayınları*, 3. Basım.
- Ayşegül, G. (2016). Veli ve Öğretici Görüşleri Doğrultusunda 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitimi: Samsun İli Örneği. *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7, 33-66.

- Aytürk, N. (1987). Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilat Tarihçesi (1924-1987). *T.C., Başbakanlık, Diyanet İşleri Başkanlığı*, Apk Dairesi Başkanlığı.
- Balcı, A. (2021). Sosyal Bilimlerde Araştırma. *Ankara: Pegem Yayınları*, 15. Basım.
- Baltacı, C. (2000). Türk Eğitim Sisteminde Kur'an Kurslarının Yeri. *Kur'an Kurslarında Eğitim Öğretim ve Verimlilik Sempozyumu*. İstanbul; *Ensar Neşriyat*. 1. Basım.
- Bastos, A. ve Ramos, A. (2009). Youtube For Learning English As A Foreign Language: Critical Thinking, Communicative Skills.
- Bayhan, P. (2015). Okul Öncesi Eğitimde Teknolojinin Rolü. *Ankara: Hedef Yayıncılık*.
- Baylor, A. L. ve Ritchie, D. (2002). What Factors Facilitate Teacher Skill, Teacher Morale, And Perceived Student Learning İn Technology-Using Classrooms. *Computers & Education*, 39/4, 395-414.
- Baz, Z. T. (2020). Yaygın Din Eğitimi Açısından Diyanet İşleri Başkanlığı Takvimlerinin Değerlendirilmesi (2008 ve 2018 Takvimleri). *Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Doktora Tezi.
- Bedir, A. (2016). Sosyal Medya Kullanımının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Bilen, M. (2002). Plandan Uygulamaya Öğretim. *Anı Yayıncılık*, 1. Basım.
- Bursalı, H. ve Topçuoğlu Ü. F. (2008). Çizgi Dizilerin 5. Ve 6. Sınıf Öğrencilerinin Söz Varlığına Katkısı. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisan Tezi.
- Büyüköztürk, Ş. vd. (2008) Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Ankara: Pegem Yayınları*, 29. Basım.
- Calvert, S. L. (2015). Children And Digital Media. *Handbook Of Child Psychology And Developmental Science*. 1-41. John Wiley & Sons, <https://doi.org/10.1002/9781118963418.childpsy410>
- Ceylan, Ç. (2023). Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Bir Eğitsel Youtube Kanalının Tasarım ve Program Öğeleri Açısından İçerik Analizi ve İzleyici Görüşleri. *Çanakkale On Sekiz Mart*, Yüksek Lisan Tezi.
- Cihangir, H. H. (2021). Youtube'un Eğitim Ortamı Olarak Kullanımının İzleyici ve Eğitimci Bağlamında İncelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Corbin, J. (1990). Basics Of Qualitative Research Grounded Theory Procedures And Techniques.
- Çangal, Ö. (2021). Dil Öğretiminde Youtube'un Kullanımı: Yabancılar Türkçe Öğretenlerin Deneyimleri ve Bakış Açıları. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Ö10, 63-80.
- Çelebi, A. (1983). İslam'da Eğitim Öğretim Tarihi. (Trc. Ali Yardım). *İstanbul: Damla Yayınevi*.
- Çilek, Z. (2021). Çizgi Filmlerin Arapça Öğretiminde Materyal Olarak Kullanılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41/3, 1597-1619.
- Çilem, O. D. (2013). Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminde Çizgi Filmlerin Dinlediğini Anlama ve Konuşma Becerilerine Katkısı. *Electronic Turkish Studies*, 8-10, p499-508.
- Çinemre, S. (2021a). Diyanet TV Çizgi Filmlerinin 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Öğretim Programında Yer Alan Değerler Açısından İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19/41, 207-243.
- Çinemre, S. (2021b). Diyanet TV Çizgi Filmlerinin Din Eğitimine Katkısı Açısından İncelenmesi. *Hitit Theology Journal*, 20/1.
- Çinemre, S. (2021). Diyanet TV Çizgi Filmlerinin Din Eğitimine Katkısı Açısından İncelenmesi. *Hitit İlahiyat Dergisi*, 20/1, 81-108.
- Çuhadar, M. (2019). Türkiye'de Kamu Hizmeti Yayıncılığı Açısından Dinî Temalı TV Programları ve Diyanet TV Program Türleri Üzerine Bir İnceleme. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi*, 2/2, 237-266.
- Demir, O. Ö. (2009). Nitel Araştırma Yöntemleri: Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. *İstanbul: Alfa Yayınları*. 1. Basım.
- Demir, Ö. ve Camadan, R. (2019) .4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursları Ebeveyn Memnuniyeti: Bayburt İl Örneği. *Bayburt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9, 7-38.
- Demirel, Ö. (1992). Genel Öğretim Yöntemleri, Ders Notları. *Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi*.

- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı. *Akademik Bilişim*, 10, 10-12.
- Dey, I. (2003). *Qualitative Data Analysis: A User Friendly Guide For Social Scientists*. Routledge,
- Dicheva, D. vd. (2015). Gamification İn Education: A Systematic Mapping Study. *Journal Of Educational Technology & Society*, 18/3, 75-88.
- Diyanet İşleri Başkanlığı (2018). Stratejik Plan 2019-2023. *Ankara: DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı*, 1. Basım.
- Doğan, R. (2012). Yaygın Din Eğitiminin Neliği; (İçinde) Din Eğitimi El Kitabı (ed. Doğan, R. ve Ege, R.). *Ankara: Grafiker Yayınları*, 1. Basım.
- Duisembekova, Z. (2014). The Use Of English Songs On Youtube To Teach Vocabulary To Young Learners. *Unpublished Ma Thesis*. *Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2005). Öteki Kuram: Kitle İletişimine Yaklaşımların Tarihsel ve Eleştirel Bir Değerlendirmesi. *Erk Yayınları*, 1. Basım.
- Ertürk, S. (2013). Eğitimde Program Geliştirme. *Ankara: Edge Akademi Yayınları*, 6. Baskı
- Farag, M. vd. (2020). Use Of Youtube As A Resource For Surgical Education—Clarity Or Confusion. *European Urology Focus* 6/3, 445-449. <https://doi.org/10.1016/j.euf.2019.09.017>
- Fichter, J. (2012). Sosyoloji Nedir. (Çev. Nilgün Çelebi), *Ankara: Attila Kitabevi*. 2. Basım.
- Fontana, A. vd. (2005). The Sage Handbook Of Qualitative Research. *Thousand Oaks, Calif.: Sage*.
- Gedik, M. ve Akin, E. (2016). The Place Of My Dear Sister Cartoon İn Childrens' Linguistic Development in Turkey.. *International Journal Of Educational Policy Research And Review*, 3/8.
- Gohel, H. (2014). Looking Back At The Evolution Of The Internet. *Csı Communications-Knowledge Digest For It Community*, 38/6, 23-26.
- Goodwin, K. (2018). Dijital Dünyada Çocuk Büyütmek: Teknolojiyi Doğru Kullanmanın Yolları. *Aganta Kitap*.
- Gökçebay, Ö. (2022). Dünden Bugüne Diyanet İşleri Başkanlığı. *Diyanet Dergi | Diyanet - Aylık Dergi - Aile - Çocuk - İlmi Dergi - Bülten*. Erişim 02 Ocak 2022. <https://dergi.diyanet.gov.tr/makaledetay.php?id=32080>
- Gözyayın, İ. (2009). Diyanet: Türkiye Cumhuriyeti'nde Dinin Tanzimi. *İletişim Yayınları*.
- Gücen, A. vd. (2016). 4-6 Yaş Kur'an Kursu Öğretim Programının Öğretici Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Dönemi Kongresi Bildiri Kitabı*. Ed. Mücahit Kıbrıs 752, 765.
- Gülmez, E. (2019). Okul Öncesi Dönem Kavram Öğretiminde Youtube'un Bir Eğitim Teknolojisi Olarak Kullanılması. *Necmettin Erbakan University (Turkey)*, Yüksek Lisan Tezi.
- Güney, Ç. (2019). Çizgi Filmlerde Değer Yüklü Mesajlarda İçerik Analizi: Şeker Hoca ve Yusuf'un Dünyası Örneği. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Güngör, E. (1998). Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar: Ahlâk Psikolojisi, Ahlaki Değerler Ve Ahlaki Gelişme: *Ötüken*, Profesörlük Tezi.
- Hamidullah, M. (1966). İslam Peygamberi. *Beyan Yayınları*, 1. Basım.
- Hearsum, P. ve Inglis, I. (2013). The Emancipation Of Music Video: Youtube And The Cultural Politics Of Supply And Demand. *The Oxford Handbook Of New Audiovisual Aesthetics*, 483.
- İlhan, E. ve Aydoğdu, A. G. (2019). Youtube Kullanıcılarının Kullanım Motivasyonlarının İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi* 7/2, 1130-1153.
- Kapan, K. ve Üncel, R. (2020). Gelişen Web Teknolojilerinin (Web 1.0-Web 2.0-Web 3.0) Türkiye Turizmine Etkisi. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3/3, 276-289.
- Karasar, N. (1982). Bilimsel Araştırma Yöntemi. 1 Cilt. *Ankara: Atlas Akademik Basım*, 36. Basım.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1/1, 62-80.
- Kaymakcan, R. ve Meydan, H. (2020). Ahlak Değerler ve Eğitimi. *İstanbul: Dem Yayınları*. 3. Baskı.

- Kazıcı, Z. (2000). Bir Eğitim Kurumu Olarak Dâru'l-Kurrâ. *Kur'an Kurslarında Eğitim, Öğretim ve Verimlilik İçinde* 33, 39.
- Keskin, Y ve Köylü, M. (2016). Değerlere Genel Bir Bakış: Tanımı, Özellikleri, Sınıflandırılması. *Teoriden Pratiğe Değerler Eğitimi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılıç, A. ve Yılmaz, R. (2021). Youtube'un Eğitsel Amaçlı Kabul Durumunun İncelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* 3/1, 69-89.
- Koç, A. (2005). Kur'an Kurslarında Eğitim ve Verimlilik Üzerine Bir Araştırma. *İlahiyat*.
- Korkmaz, M. (2017). Din Dersi Öğretmenlerinin Bir Öğretim Materyali Olarak Filmleri Kullanma Durumları. *Bilimname* 2017/33, 35-66. <https://doi.org/10.28949/bilimname.345561>
- Korkmaz, M. (2012). Kur'an Kurslarında Din Eğitimi. 339-367. *Ankara: Grafiker Yayınları*, 1. Basım,
- Kurt, E. (2018). TRT Çocuk Kanalının 4-6 Yaş Grubu Öğrencilerinin Dil Gelişimine Etkisi Hakkında Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşleri. *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisan Tezi, <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/654183>
- Kuş, E. (2009). Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nicel Mi. *Nitel Mi* 3. Baskı.
- Lickona, T. (2009). Educating For Character: How Our Schools Can Teach Respect And Responsibility. *Bantam*,
- Lister, M. (2009). New Media: A Critical İntroduction. *Taylor & Francis*.
- Mady, M. A. ve Baadel, S. (2020). Technology-Enabled Learning (TEL): Youtube As A Ubiquitous Learning Aid. *Journal Of Information & Knowledge Management* 19/01, 2040007.
- Massieu, P. A. ve Díaz, B. A. F. (2021) Simulación. Videos Educativos En Youtube: Una Herramienta Promotora De Habilidades Clínicas En Estudiantes De Medicina. *Educación Médica* 22, 277-282. <https://doi.org/10.1016/j.edumed.2020.03.001>
- Mayora, C. (2009). Using Youtube To Encourage Authentic Writing İn Efl Classrooms.. *Tesl Reporter* 42, 1-12.
- Mehmedoğlu, Y. (2006). Evrenselleşebilirlik ve Ahlak. *Küreselleşme Ahlak ve Değerler İçinde*, İstanbul: Litera Yayınları.
- Mehmet, Dr. Strateji Geliştirme Başkanlığı. <https://stratejigelistirme.diyanet.gov.tr/documents/2015%20y%c4%b1l%c4%b1%20faaliyet%20raporu.pdf>
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Sage,
- Miller, K. (2012). Playing Along: Digital Games, Youtube, And Virtual Performance. *Oxford University Press*.
- Münir, E. ve Çakmak, A. (2021). Bir Meta-Sentez Çalışması: Öğreticilerin Gözünden 4-6 Yaş Kur'an Kursları. *Maarife Dini Araştırmalar Dergisi* 21/2, 803-831.
- Nacak, A. vd. (2020). Teacher Candidate Views On The Use Of Youtube For Educational Purposes.. *Online Journal Of Communication And Media Technologies* 10/2, E202003. <https://doi.org/10.29333/ojcm/7827>
- Neuman, W. L. (2020). Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nicel ve Nitel Yaklaşımlar. 2 Cilt. *Ankara: Siyasal Kitabevi*, 8. Basım.
- Özcan, A. ve Rojda, D. (2021). Tüketim Kültürü Bağlamında Instagram Kullanımı: Fenomenler Üzerine Bir İnceleme. *Mersin: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11/1, 323-343.
- Özgat, B. (2023). Din Eğitiminde Dijital Hikâye Kullanımı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisan Tezi,
- Polat, O. (2016). Eğitsel Sosyal Medya Platformları ve Edmodo Örnek Uygulaması. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisan Tezi.
- Rahmatika, R. vd. (2021). The Effectiveness Of Youtube As An Online Learning Media. *Journal Of Education Technology* 5/1, 152-158. <https://doi.org/10.23887/jet.v5i1.33628>

- Saldana, J. (2011). *Fundamentals Of Qualitative Research*. Oxford University Press.
- Sari, K. ve Bogdan, R. (1992). *Qualitative Research For Education: An İntroduction To Theory And Methods*. Boston: Allyn And Bacon.
- Selwyn, Neil. (2012). Making Sense Of Young People, Education And Digital Technology: The Role Of Sociological Theory. *Oxford Review Of Education* 38/1, 81-96.
- Snickars, P. V. (2009). Patrick. The Youtube Reader. *Kunliga Biblioteket*.
- Sömek, L. ve Tanrikulu, Z. (2020). Erken Yaşta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çizgi Filmlerin Yeri. *International Journal Of Language Academy* 34/34, 187-200. <https://doi.org/10.29228/ijla.45345>
- Sönmez, V. ve Alacapınar F. G. (2013). Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Anı Yayıncılık*.
- Suat, C. (1996). Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye’de Din Eğitimi. *Ankara: Akçağ Yayınları*.
- Şimşek, A. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. 1 Cilt. *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi*, 1. Basım, <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/ary101u/ebook/ary101u-12v1s1-8-0-1-sv1-ebook.pdf>
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Ankara: Seçkin Yayıncılık* 432, 113-118.
- Tarhanlı, İ. B. (1992). Laik Türkiye Devletinde Diyanet İşleri Başkanlığı. *İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Doktora Tezi.
- Taşdelen, B. (2019). Okul Öncesi Çocuklar İçin Sağlık İçerikli Eğitici Videoların Youtube Aracılığıyla Kullanılması, 97-114.
- Toprak, H. (2018). Türkiye Cumhuriyeti’nde Dinî Kurumsallaşma: Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluşu.. *Muhafazakâr Düşünce Dergisi* 51: *Dünya Siyasetinde Muhafazakârlık* 51, 217-233.
- Tosun, C. (2017). Din Eğitimi Bilimine Giriş. *Ankara: Pegem Yayınları*, 9. Basım,
- Tosun, C. Yetişkinler Din Eğitimi: Mahiyeti, İmkanları ve Problemleri. *Uluslararası Din Eğitimi Sempozyumu*, 222-229.
- Tüken, Y. (2021). Youtube’da Faaliyet Gösteren Dini İçerikli Kanalların Din Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisan Tezi.
- Üzümcü, M. ve Çınar, N. Öğreticilerine Göre Diyanet 4-6 Yaş Kur’an Kursları (Çorlu Örneği). *Trabzon İlahiyat Dergisi*.
- Yakar, E. E. (2019). A Critical Comparison Between The Presidency Of Religious Affairs And The Office Of Shaykh Al-Islam. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 6/11, 421-452.
- İpek, Y. ve Öncü, A. (2022) .4-6 Yaş Kur’an Kursu Öğreticilerinin Teknoloji Yeterlilikleri Hakkında Bir Karma Yöntem Araştırması. *Dini Araştırmalar* 25/62, 111-148.
- Yazıbaşı, M. A. (2020). Kur’an Kursu Öğreticilerine Göre 4-6 Yaş Kur’an Kursu Öğreticisi, Öğrencisi ve Öğrenci Velisinin İhtiyaç ve Beklentileri Kırıkkale Örneği. *Dini Araştırmalar* 23/57, 95-116.
- Yin, R. K. (2015). *Qualitative Research From Start To Finish*. Guilford Publications,
- Yorulmaz, B. (2021). Değerler Eğitimi Yaklaşım ve Yöntemleri. *Karakter, Değer ve Ahlak Eğitimi*. 292. *Ankara: Nobel*, 1. Basım.
- Yücel, İ. (1994). Diyanet İşleri Başkanlığı- TDV İslâm Ansiklopedisi. *TDV İslam Ansiklopedisi*. Erişim 17 Kasım2021. <https://islamansiklopedisi.org.tr/diyanet-isleri-baskanligi>
- Zengin, Z. S. (2011). Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Kur’an Kurslarının Kurulması ve Gelişimi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (Çüifd)*, 11/2, 1-24.
- Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü. Erişim 19 Mayıs 2023. <https://www.resmigazete.gov.tr/esekiler/2011/09/20110917-1.html>
- Değer Ne Demek TDK Sözlük Anlamı. Erişim 02 Nisan 2023. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=değer>

Datareportal – Global Digital Insights. Digital 2023: Turkey. 13 Şubat 2023.
<https://datareportal.com/reports/digital-2023-turkey>

Dini Hikaye- Gök Masalı (4+ Yaş) @Diyanetdijital. Haz. Diyanet Çocuk. Yayın Tarihi 12 Mayıs 2023.
<https://www.youtube.com/watch?v=m9k3ug3erdc>

Diyanet Basın Merkezi- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@diyanetbasin>

Diyanet Çocuk- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@DiyanetCocuk>

Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Tarihçe. Erişim 06 Aralık 2021.
<https://www.diyanet.gov.tr/tr/kurumsal/detay/1>

Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'an Kursları Öğretim Programı (4-6 Yaş Grubu). *Diyanet İşleri Başkanlığı*.
<https://egitimhizmetleri.diyanet.gov.tr/sayfa/489>

Diyanet Radyo- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@diyanetradyo>

Diyanet, Sosyal Medyada. Erişim 02 Nisan 2023.
<https://diyanet.gov.tr/tr-tr/content/printdetail/514>

Diyanet Yayınları- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@DiyanetDijital>

Diyanet TV- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@diyanettv/channels>

Gençlerin Dilinden- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
https://www.youtube.com/channel/UCEWY7Y_6SKtBt2Men9fQixw

Kuran Kurslarında Yaş Sınırı Kalktı. Erişim 01 Nisan 2023.
<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/kuran-kurslarinda-yas-siniri-kalkti/412395>

Türkiye Diyanet Vakfı- Youtube. Erişim 02 Mart 2022.
<https://www.youtube.com/@TurkiyeDiyanetVakfi>

Youtube. Erişim 12 Nisan 2023.
<https://www.youtube.com/>

EKLER

Ek 1. Yarı Yapılandırılmış Öğretici Görüşme Formu

Bu görüşme formumuzun amacı Diyanet YouTube Çocuk kanalının 4-6 yaş grubu çocukların değerler eğitimine katkısını ortaya koymaktır. Formumuz tamamen açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Sorularımıza samimi ve detaylı cevaplar vermeniz araştırmamız için büyük bir önem arz etmektedir. Vereceğiniz bilgiler kimseye açıklanmayacak, bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Görüşme formumuzu yanıtlayarak araştırmaya sağlayacağınız değerli katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Ramazan ERTEN
Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

A. Kişisel Bilgiler:

1. Cinsiyetiniz: () Bay () Bayan	2. Eğitim durumunuz: () İmam-Hatip () Ön Lisans () Lisans () Lisans Üstü
3. Hizmet süreniz: () 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri	4. Şu an görev yaptığınız yerde hangi statüdesiniz: () Kadrolu () Sözleşmeli () Fahri/Vekil

B- Araştırmanın İçeriğine İlişkin Sorular:

- Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Takip Ediyor Musunuz?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin 4-6 Yaş Grubu Çocuklara Uygun Oladığını Düşünüyor Musunuz/Hangileri Uygundur?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçerikleri Derslerinizde Yardımcı Materyal Olarak Kullanıyor Musunuz, Hangilerini Kullanıyorsunuz?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin Çocukların Değerler Eğitimine Ne Derece Fayda Sağladığını Açıklar Mısınız?
- Diyanet Çocuk YouTube kanalında bulunan içeriklerin 4-6 yaş Kur'an Kurslarının Müfredatına Eklenmesi Gerektiğini Düşünüyor Musunuz, Neden?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Derslerinizde En Fazla Hangi Amaç İçin Kullanıyorsunuz?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında En Çok Hangi Değerler İle ilgili Çizgi Filmlerin Bulunmasını İstersiniz?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalı İzleyen Çocuklarda Gözlemlediğiniz Değişimler Nelerdir?
- Bu Değişimlere Etki Eden Özellikle Bir Program Var Mı?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçerikleri Derslerinizde Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz?
- Sizce Derslerde Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Kullanımındaki Olumluluklar Nelerdir?
- Sizce Derslerde Diyanet Çocuk YouTube Kanalının Kullanımındaki Olumsuzluklar Nelerdir?

- İdeal Bir Değerler Eğitimi Videosunda Aradığınız Kriterler Nelerdir?
- Sizce Diyanet Çocuk YouTube Kanalını Diğer Kanallardan Ayıran Temel Fark Nedir?
- 4-6 Yaş Çocukların kanalda Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan Bir İçeriği Sonuna Kadar İzleme Sebebi Nedir?
- 4-6 Yaş Çocukların Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan Bir İçeriği İzlemek İstememe Veya Yarıda Bırakma Sebebi Sizce Nedir?
- Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerde Eksik Olarak Gördüğünüz Noktalar Nelerdir?
- 4-6 Yaş Kurslardaki Teknolojik Altyapı Durumu Nasıldır?

Ek-2: Etik Kurul Beyannamesi

11.03.2022-157436

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-97132852-100-157436
Konu : Etik Kurul Değerlendirmesi

11.03.2022

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALINA

Anabilim Dalınız Öğretim Üyesi Doç. Dr. Tuncay KARATEKE'nin sorumlu araştırmacı olduğu ve yüksek lisans öğrencisi Ramazan ERTEN'e ait "**Diyanet TV Çocuk Youtube Kanalının 4-6 Yaş Grubu Çocukların Değerler Eğitimine Etkisi Hakkında Öğretici ve Veli Görüşleri**" konulu çalışma ile ilgili Etik Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ
Kurul Başkanı

(Bu belge elektronik ortamda Kurul Başkanı tarafından imzalanmıştır.)

Bu l

**SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURUL KARARI**

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACILARIN ADI SOYADI
10.03.2022	05	4	Sorumlu Araştırmacı : Doç. Dr. Tuncay KARATEKE Yardımcı Araştırmacı: Ramazan ERTEN

KARAR

“Diyanet TV Çocuk Youtube Kanalının 4-6 Yaş Grubu Çocukların Değerler Eğitimine Etkisi Hakkında Öğretici ve Veli Görüşleri” konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ (Başkan)			
Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU (Üye)	İmza	Doç. Dr. Rıfat BİLGİN (Üye)	İmza
Prof. Dr. Süleyman İLHAN (Üye)	İmza	Doç.Dr. Haki PEŞMAN (Üye)	İmza
Prof. Dr. Kenan PEKER (Üye)	İmza	Doç.Dr. Yunus Emre KARAKAYA (Üye)	İmza
Prof. Dr. İrfan EMRE (Üye)	İmza	Doç.Dr. Ayşe Ülkü KAN (Üye)	İmza
Doç. Dr. Taner YILDIRIM (Üye)	İmza	Dr.Öğr. Üyesi Serkan BİÇER (Üye)	İmza
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Sekreteri: Pınar ARSLAN			İmza

Ek 3. Çalışma İzni

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Müftülüğü

Sayı : E-67307942-044-2451884
Konu : Araştırma İzni

13.05.2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Fırat Üniversitesi Rektörlüğü (Genel Sekreterlik)'nün 11.05.2022 tarihli ve 11611387-044.01.01-E.178316 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıyla Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ramazan ERTEN'in, danışmanı Doç. Dr. Tuncay KARATEKE yönetiminde yürüttüğü; "Diyanet TV Çocuk Youtube Kanalının 4-6 Yaş Kuran Kursu Çocuklarının Değerler Eğitime Etkisi Hakkında Öğretici ve Veli Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında anket uygulaması talebinin uygun görülmesi halinde, gerekli iznin verilmesi istenilmektedir.

Bu itibarla;

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ramazan ERTEN tarafından 01 Haziran 2022 - 31 Temmuz 2022 tarihleri arasında ilimiz Eyyübiye, Haliliye ve Karaköprü İlçe Müftülüklerine bağlı 4-6 yaş Kur'an Kurslarında söz konusu anketin yapılması Müftülüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Ramazan TOLAN
İl Müftüsü

OLUR
Abdullah Abid ÖZTOPRAK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek 4. Google Form Üzerinden Hazırlanan Sorular

Diyanet Çocuk Youtube Kanalını Derslerinizde En Fazla Hangi Amaç İçin Kullanıyorsunuz? *

☐ Boş vakitleri değerlendirmek amacıyla

☐ eğlence amaçlı

☐ belirli bir değeri kazandırmak için

☐ derslere pekiştirici olarak

Diyanet Çocuk Youtube Kanalında En Çok Hangi Değerler İle ilgili Çizgi Filmlerin Bulunmasını * istersiniz?
(en az 3 adet değer) (örn: saygı, sevgi, vatanseverlik)

Uzun yanıt metni

Diyanet Çocuk Youtube Kanlını İzleyen Çocuklarda Gözlemlediğiniz Değişimler Nelerdir? *

Uzun yanıt metni

Bu Değişimlere Etki Eden Özellikle Bir Program Var Mı? *

Kısa yanıt metni

+

Tt

İlgili içerikleri derslerinizde ne sıklıkla kullanıyorsunuz? *

- ☐ hergün
- ☐ haftada birden az
- ☐ haftada birden fazla

Sizce derslerde diyanet youtube çocuk kanalının kullanımındaki olumluluklar nelerdir? *

Uzun yanıt metni

Sizce derslerde diyanet YouTube çocuk kanalının kullanımındaki olumsuzluklar nelerdir? *

Uzun yanıt metni

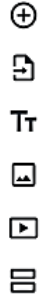
...

İdeal bir değerler eğitimi videosunda aradığınız kriterler nelerdir? *

Uzun yanıt metni

Sizce diyanet çocuk youtube kanalını diğer kanallardan ayıran temel fark nedir? *

Uzun yanıt metni

Çocukların kanalda bulunan bir içeriği sonuna kadar izleme sebebi nedir? *

Uzun yanıt metni

...

Çocukların kanalda bulunan bir içeriği izlemek istememe veya yarıda bırakma sebebi sizce nedir?

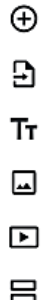
Paragraf

Uzun yanıt metni

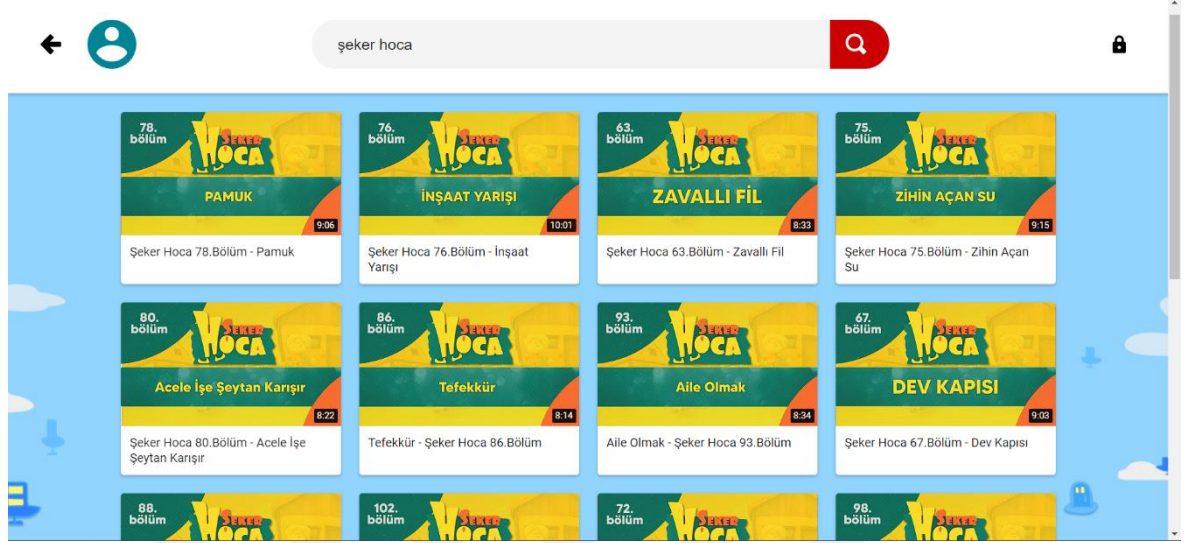

Gerekli

Ek-5 Diyanet Çocuk YouTube Kanalında Bulunan İçeriklerin Youtube Kids Platformunda Bulunması Durumu

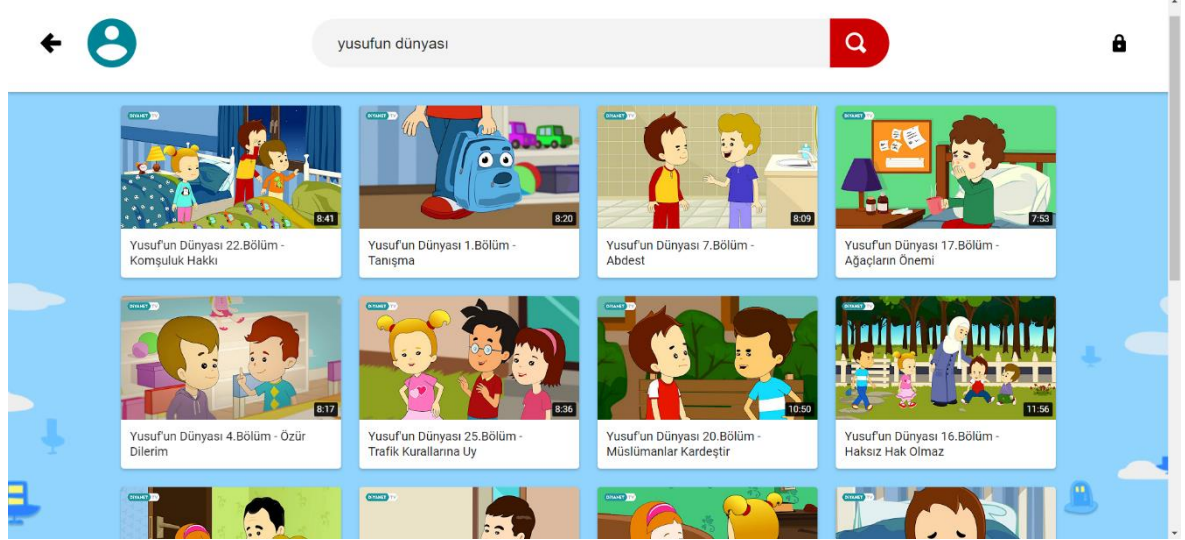
1- Şeker Hoca

Ek-Foto 1. Şeker Hoca'nın YouTube Kids'te Bulunması

Yapılan arama sonucu şeker hoca isimli içeriğin YouTube Kids isimli platformda bulunduğu görülmüştür.

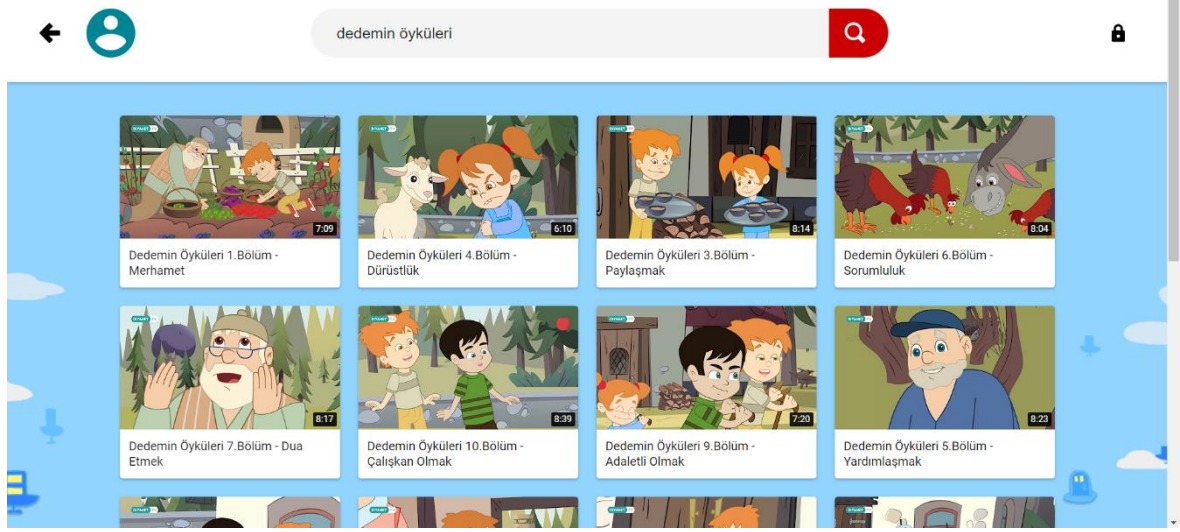
2- Yusuf'un Dünyası

Ek-Foto 2. Yusuf'un Dünyası'nın YouTube Kids'te Bulunması

Yapılan arama sonucu Yusuf'un Dünyası isimli içeriğin YouTube Kids isimli platformda bulunduğu görülmüştür.

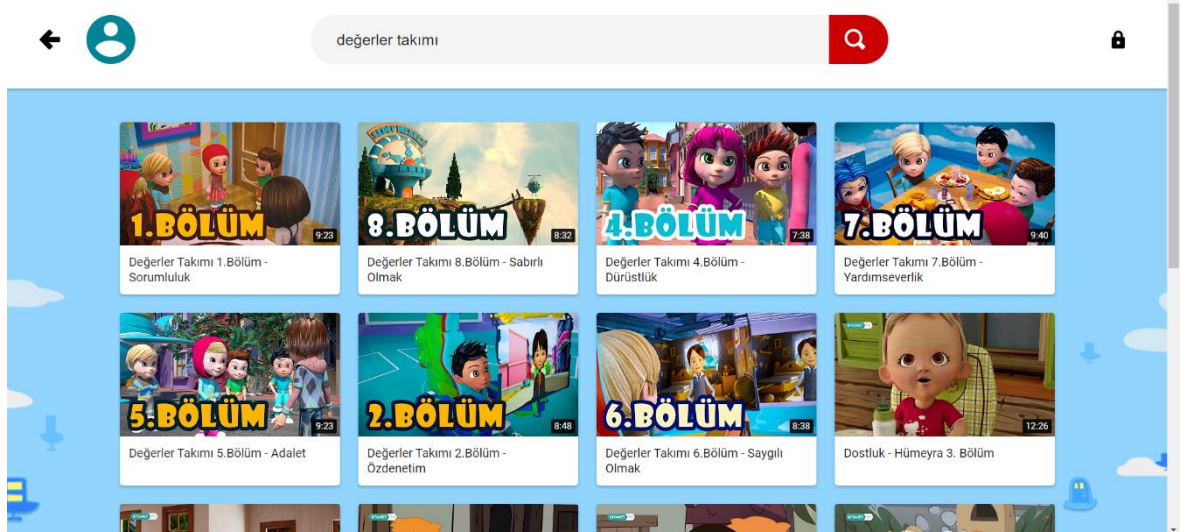
3- Dedemin Öyküleri

Ek Foto 3. Dedemin Öykülerinin YouTube Kids'te Bulunması

Yapılan arama sonucu Dedemin Öyküleri isimli içeriğin YouTube Kids isimli platformda bulunduğu görülmüştür.

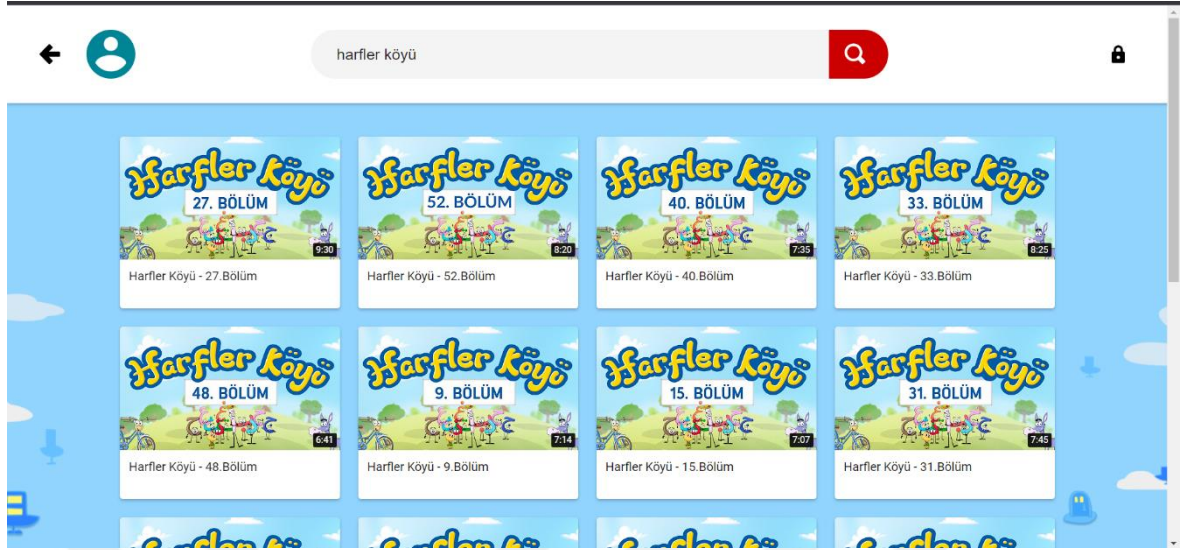
5- Değerler Takımı

Ek-Foto 4. Değerler Takımı'nın YouTube Kids'te Bulunması

Yapılan arama sonucu Değerler Takımı isimli içeriğin YouTube Kids isimli platformda bulunduğu görülmüştür.

6- Harfler Köyü

Ek-Foto 5. Harfler Köyü'nün YouTube Kids'te Bulunması

Yapılan arama sonucu Harfler Köyü isimli içeriğin YouTube Kids isimli platformda bulunduğu görülmüştür.

Ek 6. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

(Öğreticiler İçin)

Sayın Öğretici;

Bu araştırma, Diyanet Youtube Çocuk kanalının 4-6 yaş grubu çocukların değerler eğitimine katkısını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilecektir. Çalışmaya katılmayı kabul ettiğiniz takdirde, toplayacağımız kişisel bilgilerin tamamı saklı tutulacak ve başka hiçbir yerde farklı amaçlarla kullanılmayacaktır. Çalışmayla ilgili herhangi bir durumda iletişime geçebileceğiniz irtibat bilgileri aşağıda belirtilmiştir. Yapacağınız katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Araştırmacılar

.....la katılımcı olmayı kabul ediyorum.

Katılımcı

Adı, Soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Aşağıdaki kısım görüşmeye dayalı araştırmalarda dikkate alınacaktır.

Katılımcı ile Görüşen Araştırmacı

Görüşme Tanığı (Görüşme esnasında üçüncü şahıs varsa)

Adı, Soyadı:

Adres:

Tel:

İmza: